รายงานการลงพื้นที่

ตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ

เขตตรวจราชการที่ 11 รอบที่ 1

ระหว่างวันที่ 24 - 26 กุมภาพันธ์ 2569
(จังหวัดสกลนคร มุกดาหาร และนครพนม)

กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

คำนำ

รายงานสรุปผลการลงพื้นที่ตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 11 รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายนิยม ไผ่โสภา) ทำหน้าที่ในการตรวจราชการและติดตามประเมินผลระดับนโยบาย การนิเทศ ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 11

สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการสนับสนุนการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 11 ครอบคลุมพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดสกลนคร จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร ได้จัดทำรายงานการลงพื้นที่ตรวจราชการตามนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ขอขอบคุณ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาของหน่วยรับตรวจฯ และหน่วยงานทางการศึกษา สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนการตรวจราชการและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจราชการ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการตรวจราชการ ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติราชการตามภารกิจ เพื่อให้การดำเนินงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 11

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
รายงานผลการตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการฯ	1
ประชุมชี้แจงนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	2
แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	4
- วิทยาลัยเทคโนลีธาตุพนม สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา	4
- โรงเรียนดอนตาลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร	8
- โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร	51
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสกลนคร	75
ภาคผนวก	84
รูปสรุปการลงพื้นที่ตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ 11 รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569	85
คำแนะนำหรือข้อสั่งการของผู้ตรวจราชการฯ	90
ผู้รายงาน	95

รายงานผล การลงพื้นที่ตรวจราชการ

ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

เขตตรวจราชการที่ 11

วันที่ 24 - 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 ณ จังหวัดสกลนคร จังหวัดมุกดาหาร และ จังหวัดนครพนม

ในรูปแบบ ONSITE และ ONLINE ครอบคลุมหน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาทุกสังกัดในพื้นที่รับผิดชอบ

จังหวัดนครพนม (24 กุมภาพันธ์ 2569)

ภาคเช้า วิทยาลัยเทคนิคนครพนม

ชี้แจงนโยบายการตรวจราชการฯ 4 นโยบาย 11 จุดเน้น

Onsite

1. ศธจ.นครพนม
2. สพม.นครพนม
3. สพป.นครพนม 1 - 2
4. สกร.จังหวัดนครพนม
5. ศกศ.นครพนม
6. สอจ.มุกดาหาร
7. ประธาน ปส.กช.มุกดาหาร

Online

1. ศธจ.สกลนคร
2. ศธจ.นครพนม
3. หน่วยงานทางการศึกษาในพื้นที่รับผิดชอบ ศธจ. สกลนคร และ ศธจ. มุกดาหาร

ภาคบ่าย วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม

Onsite

1. ศธจ.นครพนม
2. ผู้บริหาร สอจ.นครพนม
3. ผู้บริหาร และคณะครู วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม

จังหวัดมุกดาหาร (25 กุมภาพันธ์ 2569)

ภาคเช้า โรงเรียนดอนตาลวิทยา

Onsite

1. ศธจ. และ รอง ศธจ.มุกดาหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องของศธจ.มุกดาหาร
2. ผอ.และรอง ผอ.สพม.มุกดาหาร
3. ผอ.และรอง ผอ.โรงเรียนดอนตาลวิทยา และคณะครู

จังหวัดสกลนคร (26 กุมภาพันธ์ 2569)

ภาคเช้า โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์

Onsite

1. ศธจ. และ รอง ศธจ.สกลนคร และผู้ที่เกี่ยวข้องของศธจ.สกลนคร
2. ผอ.และรอง ผอ.สพม.สกลนคร
3. ผอ.และรอง ผอ.โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์และคณะครู

ภาคบ่าย ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม

Onsite

1. ศธจ. และ รอง ศธจ.สกลนคร และผู้ที่เกี่ยวข้องของศธจ.สกลนคร
2. ผอ.และรอง ผอ.สกร.สกลนคร
3. ผอ.และรอง ผอ.สกร.อำเภอพรรณานิคม และคณะครู

Online

ผอ.และรอง ผอ.สกร.ระดับอำเภอ และคณะครู ในสังกัด สกร.สกลนคร

สรุปหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยรับตรวจร่วมการลงพื้นที่ตรวจราชการฯ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ประกอบด้วย

หน่วยงานทางการศึกษา

- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด (ศธจ.) สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา (สพป.) สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
- กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) สกลนคร นครพนม มุกดาหาร และสถานศึกษาในสังกัด
- ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด สกลนคร นครพนม มุกดาหาร

หน่วยรับตรวจ

- วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม
- โรงเรียนดอนตาลวิทยา
- โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์
- ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม

สำนักงานศึกษาธิการภาค สิบเอ็ด | https://reo11.go.th | 0 4271 8898

สำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ตั้งอยู่ ถนนใสสว่าง ตำบลธาตุเชิงชุม อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร รหัสไปรษณีย์ 47000

กลุ่มตรวจราชการฯ ศธภ. 11

ประชุมชี้แจงนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569
ณ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

เพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนร่วมกันเกี่ยวกับ 4 นโยบายการตรวจราชการ 11 จุดเน้น และประเด็นการตรวจราชการ รวมทั้งขอความร่วมมือหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูทุกท่าน ร่วมกันแก้ไขปัญหา "การอ่านออกเขียนได้" การขับเคลื่อน Thailand Zero Dropout และการแก้การดำเนินการเปิดคลินิก 0, ร, มส. โดยใช้กระบวนการ "เจอ จี้ จบ" เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทางการศึกษาและจบการศึกษาตามที่กำหนด เพื่อให้การขับเคลื่อนการศึกษาไทยเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

การชี้แจงนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จัดทำขึ้นเพื่อกำหนดแนวทางในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ การตรวจราชการจึงถือเป็นกลไกสำคัญในการสะท้อนผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

แนวทางการตรวจราชการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มุ่งเน้นการดำเนินงานตามนโยบายสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้แนวคิด “ครูสอนดี เป็นอยู่ดี นักเรียนเรียนดี มีความสุข และมีคุณธรรม” โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบผ่านความร่วมมือของหน่วยงานทุกภาคส่วนทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับภูมิภาค และระดับพื้นที่ เพื่อให้การดำเนินงานด้านการศึกษาสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม

ประเด็นสำคัญของการตรวจราชการประกอบด้วยหลายด้านที่มีความเชื่อมโยงกัน โดยด้านแรกคือการสร้างความปลอดภัยให้กับผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีระบบและมาตรการในการดูแลความปลอดภัยอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา การป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง ยาเสพติด อุบัติเหตุ และภัยคุกคามรูปแบบต่าง ๆ รวมถึงการจัดทำแผนเผชิญเหตุและการสร้างพื้นที่ปลอดภัยในสถานศึกษา (Safe Zone) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมั่นใจและมีความสุข ด้านที่สองคือการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ทั้งด้านความรู้ ทักษะอาชีพ การคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจผ่านการพัฒนาหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย และการส่งเสริมพหุปัญญา นอกจากนี้ยังมุ่งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่ดี เพื่อให้ผู้เรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม ด้านที่สามคือการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับเด็กและเยาวชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่ขาดโอกาส เด็กด้อยโอกาส และเด็กที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ซึ่งมีการดำเนินงานตามแนวทาง “Zero Dropout” เพื่อช่วยเหลือเด็กที่ออกกลางคันให้สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาได้ รวมถึงการพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน ตลอดจนการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกได้อย่างต่อเนื่อง

ด้านที่สี่คือการส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมความก้าวหน้าในวิชาชีพ เช่น การเลื่อนวิทยฐานะ การพัฒนาความรู้และ

ทักษะด้านเทคโนโลยี รวมถึงการปรับปรุงสวัสดิการและคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษา เช่น การแก้ไขปัญหาหนี้สินครู การจัดหาที่พักอาศัย และการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ครูสามารถทุ่มเทเวลาและพลังในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มที่

นอกจากนี้ การตรวจราชการยังมีบทบาทสำคัญในการสะท้อนข้อมูลจากพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาการศึกษาให้มีความเหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่มากยิ่งขึ้น โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมของหน่วยงานทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น การดำเนินงานตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จึงเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม และมีทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ควบคู่กับการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดจนการสร้างระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมอย่างยั่งยืน

ผู้เข้าร่วมประชุม

<u>ณ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย</u>

๑. ท่านผตร.ศธ.
๒. กลุ่มตรวจราชการ ฯ ภาค ๑๑
๓. ศธจ. และรอง ศธจ.นครพนม และผู้ที่เกี่ยวข้องของ ศธจ.นครพนม
๔. หัวหน้าและรองหัวหน้าหน่วยงานการศึกษาใน จ.นครพนม

<u>ระบบออนไลน์ Zoom meeting</u>

๑. ศธจ. และรอง ศธจ.มุกดาหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องของ ศธจ. มุกดาหาร
๒. ศธจ. และรอง ศธจ.สกลนคร และผู้ที่เกี่ยวข้องของ ศธจ. สกลนคร
๓. หัวหน้าและรองหน่วยงานการศึกษาใน จ.มุกดาหาร และ จ.สกลนคร

หมายเหตุ <u>หัวหน้าหน่วยงานการศึกษา</u> ได้แก่ ผอ. และรอง ผอ.สพป. / ผอ. และรอง ผอ.สพม. / ผอ. และรอง ผอ.สกร.จังหวัด / ผอ. และรอง ผอ.สนง.อาชีวศึกษา / ผอ. และรอง ผอ.ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด / ประธาน ปส.กช.

แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ชื่อสถานศึกษา/หน่วยรับตรวจ วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม สังกัด สำนักงานการอาชีวศึกษา

คำชี้แจง แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สำหรับหน่วยรับตรวจในการลงพื้นที่ตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ **(ให้ตอบเฉพาะนโยบายที่ได้ดำเนินการเท่านั้น)**

ด้านที่ 1 ด้านความปลอดภัยและคุ้มครองผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา
จุดเน้น : ยกระดับมาตรการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา และการป้องกันภัยจากสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่เสี่ยงให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)

1. ผลการดำเนินงาน

1.โครงการโรงเรียนสีขาว วัตถุประสงค์การดำเนินงานเพื่ออบรมให้นักศึกษาเข้าใจโทษของยาเสพติดทุกแระเภทและเพื่อห่างไกลจากการใช้ยาเสพติดทุกประเภท และการใช้ความรุนแรงในสถานศึกษา

2.โครงการอบรมความปลอดภัยในการใช้รถและถนน วัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงความปลอดภัยในท้องถนนและอบรมการขับขี่อย่างปลอดภัย

2. ปัญหาอุปสรรค

1. บุคลากรมีข้อจำกัดในเรื่องระยะเวลาในการดำเนินงาน
2. งบประมาณในการจัดกิจกรรมในแต่ล่ะภาคเรียนมีไม่เพียงพอ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

เพิ่มงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานในกิจกรรมด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาทุกด้านเพื่อให้สถานศึกษาสามารถมีงบประมาณจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกด้าน

2) ระดับส่วนราชการ

สนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาทุกด้านเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกด้านและได้รับความอนุเคราะห์บุคลากรในการช่วยสนับสนุน

3) ระดับพื้นที่

ส่งเสริมงบประมาณและบุลคากรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัยให้ครอบคลุมทุกด้านเพื่อให้นักศึกษาได้รับความปลอดภัยสูงสูง

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
จุดเน้นที่ 1 ผลักดันการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทพื้นที่ โดยเน้นสมรรถนะที่จำเป็นให้กับผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเน้นศักยภาพสมรรถนะและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนมได้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่ได้รับอนุญาติจากสำนักงานมาตรฐานการอาชีวศึกษาและวิชาชีพ โดยเน้นตามวิสัยทัศน์ของวิทยาลัย ส่งเสริมให้นักศึกษามี

คุณธรรม จริยธรรมนาจิตใจ เพิ่มเติมทักษะวิชาชีพทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนและสามารถนาความรู้ด้านวิชาชีพ วิชาการ ทาประโยชน์แก่ชุมชน องค์กรต่างๆได้ รู้จักใช้เทคโนโลยียุคดิจิทัลที่ถูกต้องและปลอดภัย

2) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนมได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้ ความสามารถ เพื่อให้สอดคล้องถึงความต้องการของตลาดแรงงานและบริบทพื้นที่ โดยได้จัดกิจกรรมชมรมวิชาชีพได้จัดแผนการเรียนการสอนในชั่วโมงการเรียนการสอบกิจกรรมเสริมความรู้และอาชีพของนักศึกษาวิทยาลัย เพื่อได้จัดการเรียนการสอบร่วมกับหน่วยงาน บริษัทชั้นนำของประเทศได้เข้ามาให้ความรู้ เพิ่มทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพของนักศึกษา

2. ปัญหาอุปสรรค

1. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีไม่เพียงพอ เพราะต้องใช้เวลาในการเรียนการสอนในชั้นเรียนค่อนข้างจะเต็มเวลาแล้ว

2. งบประมาณในการสนับสนุนมีจำนวนจำกัด

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

เพิ่มงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินงานในกิจกรรมเพื่อให้สถานศึกษาสามารถมีงบประมาณจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกด้าน

2) ระดับส่วนราชการ

สนับสนุนกิจกรรมเพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมที่ครอบคลุมทุกด้านและได้รับความอนุเคราะห์บุคลากรในการช่วยสนับสนุนมาเป็นวิทยากร

3) ระดับพื้นที่

ส่งเสริมบุลคากรเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเสริมความรู้เพื่อให้นักศึกษาได้รับประโยชน์สูงสุด

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

จัดทำความร่วมมือกับบริษัทชั้นนำเพื่อส่งเสริมทักษะ ความรู้ ความสามารถและได้รับการสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนรู้จากบริษัทต่างๆเพื่อช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของวิทยาลัย

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
จุดเน้นที่ 2 พัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศผ่านพหุปัญญาและทักษะอาชีพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาและทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.1 วิทยาลัยได้จัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้ทั้งอยู่ในสถานศึกษาและสถานประกอบโดยได้รับความร่วมมือจากสถานประกอบชั้นนำโดยผ่านการฝึกอบรมและการปฏิบัติการในสถานที่จริง

1.2 วิทยาลัยได้จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพเพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ ทักษะ ทดลองศึกษาอาชีพต่างๆที่สนใจในชม.กิจกรรมส่งเสริมอาชีพของวิทยาลัย

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ที่หลากหลายและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน

วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนมส่งเสริมให้คณะครูอาจารย์ได้ออกแบบจัดการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผล ที่เหมาะสมและหลากหลายของผู้เรียนโดยให้คณะครูอาจารย์สามารถดำเนินการออกแบบได้อย่าวเต็มที่

3) การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ โดยพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ

วิทยาลัยมีการเรียนรู้โดยได้จัดรายวิชาโครงการเพื่อพัฒนาอาชีพของนักศึกษาที่กำลังจะสำเร็จการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาจัดทำโครงการและนวัตกรรมใหม่ๆเพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเป็นสตาร์ทอัพหน้าใหม่ในอนาคต

2. ปัญหาอุปสรรค

อุปสรรคในการดำเนินงานเป็นเรื่องเวลาและระยะเวลาที่ต้องได้รับความร่วมมือกับสถานประกอบการบางกิจกรรม โครงการจึงมีระยะเวลาจำกัด

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

นโยบายในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นให้ผู้เรียนสามารถได้มีโอกาสได้รับความรู้จากสถานประกอบโดยตรงเพื่อตรงต่อการต้องการของสถานประกอบในอนาคต

2) ระดับส่วนราชการ

หน่วยงานต่างๆการส่งเสริมให้บุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายงานอาชีพของผู้เรียนได้แนะแนวแนะนำการทำงานในองค์กรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสายอาชีพ

3) ระดับพื้นที่

หน่วยงานต่างๆการส่งเสริมให้บุคลากรหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสายงานอาชีพของผู้เรียนได้แนะแนวแนะนำการทำงานในองค์กรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนสายอาชีพ**4.**

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 3 กำกับ ติดตามการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และการปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรมให้กับผู้เรียน

ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรมเพื่อสร้างความตระหนักและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนมได้บรรจุรายวิชาประวัติชาติไทยในแผนการเรียนการสอนของนักศึกษาวิทยาลัยให้ได้เรียนรู้และเข้าใจในประวัติศาสตร์ชาติไทย

ด้านที่ 3 ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้เป็นศูนย์ (Zero Dropout)

1. ผลการดำเนินงาน

- การจัดให้มีระบบช่วยเหลือ ติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่นและออกกลางคันให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนมได้มีการเยี่ยมบ้านนักศึกษาที่มีปัญหาเป็นประจำทุกภาคเรียนเพื่อจะได้เข้าใจในปัญหาของนักศึกษากลุ่มเสี่ยงและสนับสนุนให้กลุ่มเสี่ยงไม่ออกกลางคัน

2. ปัญหาอุปสรรค

วิทยาลัยขาดแคลนบุคลากรที่จะดูแลหลักสูตรระยะสั้น

3. ข้อเสนอแนะ

- ระดับนโยบาย

สนับสนุนงบประมาณอุดหนุนการเรียนรู้เพื่อให้สามารถเพิ่มบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานหลักสูตรระยะสั้นหลักสูตรต่างๆเพื่อให้สถานศึกษาสามารถมีงบประมาณในการเพิ่มจำนวนบุคลากรของสถารนศึกษา

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา
จุดเน้นที่ 5 พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา
1. ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท เพื่อช่วยในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม ได้สนับสนุนส่งเสริมให้คณะครูอาจารย์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้การเรียนการสอนสามารถสนับสนุนการสอนของคณะครูอาจารย์ให้ดียิ่งขึ้น ดังการสอบวัดผลสนับสนุนให้คณะครูใช้ระบบออนไลน์เท่าที่เหมาะสมในแต่ละรายวิชา

2. ปัญหาอุปสรรค

ระบบการเรียนรู้บางประเภทยังต้องใช้การเรียนการสอนในรูปแบบออฟไลน์โดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติของนักศึกษา

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ส่งเสริม อบรม และสนับสนุนโปรแกรมปัญญาประดิษฐ์ให้สถานศึกษานำมาใช้ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อให้ สถานศึกษา คณะครู อาจารย์เข้าถึงโปรแกรมต่างๆได้อย่างสมบูรณ์

2) ระดับส่วนราชการ

ส่งเสริมความรู้ การอบรมคณะครู อาจารย์เข้าถึงโปรแกรมต่างๆได้อย่างสมบูรณ์

3) ระดับพื้นที่

ส่งเสริมความรู้ การอบรมคณะครู อาจารย์เข้าถึงโปรแกรมต่างๆได้อย่างสมบูรณ์

คำแนะนำหรือการสั่งการของผู้ตรวจ

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 4 ด้าน จุดเน้นการตรวจราชการ ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีความสุข” เพื่อให้หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษาร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายการตรวจราชการไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ในวันนี้ กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาสลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม มีระบบช่วยเหลือผู้เรียน และผู้ปกครอง มีการเยี่ยมบ้าน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กออกกลางคัน วิทยาลัยมีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาช่วยในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

สุดท้ายนี้ ผมขอชื่นชมวิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม ที่ให้ความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งดูแลนักศึกษาอย่างทั่วถึง ทำให้วิทยาลัยแห่งนี้ไม่มีผู้เรียนที่ออกกลางคัน และขอขอบคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม (นายโอภาส สุมนารถ) ผู้จัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม (นายพิเชฐ สุมนารถ) และคณะครู ที่ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการบริหารจัดการการศึกษา มุ่งมั่น พัฒนา ความร่วมมือสถานประกอบการให้ผู้เรียน เรียนดี มีงานทำ เรียนดี มีคุณธรรม

แบบตรวจราชการและติดตามการประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โรงเรียนดอนตาลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร

คำชี้แจง แบบตรวจราชการและและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สำหรับหน่วยรับตรวจในการลงพื้นที่ตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ด้านที่ 1 ด้านความปลอดภัยและคุ้มครองผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา

จุดเน้น : ยกระดับมาตรการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา และการป้องกันภัยจากสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่เสี่ยงให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)

1. ผลการดำเนินงาน

การจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัย รวมทั้งแผนเผชิญเหตุ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ภายใต้มาตรฐานความปลอดภัยระดับสูงสุด เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองและชุมชน โดยโรงเรียนได้วางระบบการป้องกันและเฝ้าระวังภัยคุกคามในหลากหลายมิติ ทั้งภัยจากอุบัติภัย ภัยพิบัติทางธรรมชาติ และความปลอดภัยทางกายภาพ ผ่านการดำเนินงานเชิงประจักษ์ ดังนี้

1) สถานศึกษาจัดทำ แผนเผชิญเหตุ (Emergency Response Plan) ครอบคลุมสถานการณ์ภัยพิบัติ อัคคีภัย และเหตุฉุกเฉินต่าง ๆ ที่เป็นระบบและทันสมัย โดยมีการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามบริบทพื้นที่ของโรงเรียนดอนตาลวิทยา แผนดังกล่าวครอบคลุมทั้งแนวทางป้องกัน การเข้าระงับเหตุ และการเยียวยาหลังเกิดเหตุ ในสถานการณ์ภัยพิบัติทางธรรมชาติ อัคคีภัย รวมถึงเหตุฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นจากบุคคล เพื่อให้บุคลากรทุกฝ่ายมีคู่มือปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานเดียวกันเมื่อเข้าสู่สภาวะวิกฤต

2) ติดตั้งระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) และมีมาตรการควบคุมการเข้า-ออกภายในสถานศึกษาของนักเรียน โดยมีการบันทึกข้อมูลผู้มาติดต่อและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการเข้า-ออกสถานศึกษา เพื่อป้องกันบุคคลภายนอกที่อาจก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยและเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างสบายใจ

3) จัดกิจกรรมให้ความรู้นักเรียน ครู เกี่ยวกับการป้องกันภัยและการปฏิบัติตัวในสถานการณ์ฉุกเฉินร่วมกับหน่วยงานภายนอก เช่น สถานีตำรวจภูธรดอนตาล งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเทศบาลตำบลดอนตาลผาสุก โรงพยาบาลดอนตาล เพื่อจัดกิจกรรมฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่ครูและนักเรียน โดยเน้นการสร้างทักษะจริง (Practical Skills) เช่น การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การอพยพหนีไฟ และการปฏิบัติตัวเมื่อเผชิญเหตุการณ์วิกฤต เพื่อให้เกิดความตระหนักและสามารถเอาตัวรอดได้ตามหลักสากล

ภาพที่ 1 การฝึกอบรมการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการให้ความรู้เรื่องการใช้ยาเบื้องต้น

ภาพที่ 2 การฝึกปฐมพยาบาลและกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียน (1)

ภาพที่ 3 การฝึกปฐมพยาบาลและกู้ชีพขั้นพื้นฐานสำหรับนักเรียน (2)

4) จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมและมีการจราจรที่ปลอดภัยในในโรงเรียน โรงเรียนดอนตาลวิทยาได้ให้ความสำคัญกับการสร้างพื้นที่ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และมีความปลอดภัยสูงสุด โดยดำเนินการปรับปรุงภูมิทัศน์อย่างต่อเนื่อง ผ่านการตัดแต่งกิ่งไม้ไม่ให้เป็นอันตรายต่อโครงสร้างอาคารหรือผู้สัญจร ควบคู่ไปกับการจัดสวนหย่อมเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้โรงเรียนมีความร่มรื่นสวยงาม นอกจากนี้ ยังได้มีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านการจราจรภายในสถานศึกษา โดยทำการปรับปรุงพื้นผิวถนนคอนกรีตเสริมเหล็กและก่อสร้างประตูทางออกเพิ่มเติม การปรับแผนผังการเดินรถดังกล่าวช่วยอำนวยความสะดวก ลดความแออัด และแก้ปัญหาการจราจรติดขัดในช่วงเวลาเร่งด่วน ทำให้มาตรการรับ-ส่งนักเรียนมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

5) ร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดระบบดูแลและบริการเพื่อความปลอดภัยของผู้เรียนและผู้มาติดต่อราชการ โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้สร้างเครือข่ายความร่วมมืออย่างเข้มแข็งกับหน่วยงานในท้องถิ่น เพื่อยกระดับความปลอดภัยและสุขอนามัยให้แก่ผู้เรียน บุคลากร และผู้มาติดต่อราชการในทุกมิติ ดังนี้

ด้านความปลอดภัยและการจราจร ได้รับความร่วมมือจากสถานีตำรวจภูธรดอนตาล ในการจัดเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรมาช่วยอำนวยความสะดวกบริเวณหน้าประตูโรงเรียนเป็นประจำทุกเช้า นอกจากนี้ยังได้จัดสรรพื้นที่ภายในโรงเรียนให้เป็นจุดพักของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดสายตรวจ ซึ่งช่วยเพิ่มความอุ่นใจและป้องปรามเหตุอันตรายได้เป็นอย่างดี

ด้านสุขอนามัยและโภชนาการ ได้รับการสนับสนุนจากโรงพยาบาลดอนตาล และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอดอนตาล ในการจัดส่งเจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานความสะอาด และหลักโภชนาการของอาหารภายในโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัยและส่งผลดีต่อพัฒนาการ

ด้านการติดตามและประเมินผล โรงเรียนได้นำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผ่านการใช้ระบบ Student Care ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มที่ช่วยให้ครูและผู้ปกครองสามารถเชื่อมโยงข้อมูล ติดตามสถานะการเข้าเรียน และดูแลความปลอดภัยของนักเรียนได้อย่างใกล้ชิดและรวดเร็ว

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 1 จุดเน้นที่ 1 ยกระดับมาตรการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา และการป้องกันภัยจากสถานการณ์ฉุกเฉิน ในพื้นที่เสี่ยงให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone) มีปัญหาอุปสรรคคือ การที่บุคลากรบางส่วนยังขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดการภาวะฉุกเฉิน การซ้อมแผนบางกรณีไม่สามารถดำเนินการได้ครบทุกสถานการณ์

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- ควรมีการกำหนดมาตรฐานหลักสูตรการฝึกอบรมด้านความปลอดภัยและการจัดการภาวะฉุกเฉินในสถานศึกษาให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณแผ่นดินเป็นการเฉพาะ (Dedicated Budget) เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ด้านความปลอดภัยที่ทันสมัยและครอบคลุมทุกมิติภัยคุกคาม
- การผลักดันให้นโยบาย “สถานศึกษาปลอดภัย (Safe Zone)” เป็นดัชนีชี้วัดหลัก (KPI) ที่เชื่อมโยงกับการประเมินวิทยฐานะหรือการพิจารณาผลงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจในการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นรูปธรรม

2) ระดับส่วนราชการ

- ควรจัดตั้ง ศูนย์เครือข่ายผู้เชี่ยวชาญด้านความปลอดภัยระดับเขตพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาและจัดทีมวิทยากรลงพื้นที่ช่วยสนับสนุนการซ้อมแผนเผชิญเหตุในสถานการณ์ที่ซับซ้อน ซึ่งโรงเรียนอาจไม่สามารถดำเนินการเองได้โดยลำพัง

- พัฒนาระบบคลังความรู้ดิจิทัล (Digital Archive) ที่รวบรวมกรณีศึกษา แผนเผชิญเหตุต้นแบบ และวิดีโอสาธิตการปฏิบัติทางเทคนิค เพื่อให้บุคลากรสามารถศึกษาและทบทวนความรู้เฉพาะทางได้ด้วยตนเอง (Self-learning)

3) ระดับพื้นที่

- ควรมุ่งเน้นการทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับหน่วยงานกู้ชีพ กู้ภัย หรือสาธารณภัยในพื้นที่อย่างใกล้ชิด เพื่อร่วมกันจัดทำปฏิทินการซ้อมแผนแบบบูรณาการ ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถซ้อมแผนเผชิญเหตุได้ครบทุกสถานการณ์โดยได้รับการสนับสนุนด้านกำลังพลและอุปกรณ์จากภาคีเครือข่าย
- การขยายผลนวัตกรรมจากกลุ่มเยาวชนสู่ครัวเรือน โดยใช้กลไกของสภานักเรียนร่วมกับเครือข่าย สอจร. ในการรณรงค์และเฝ้าระวังจุดเสี่ยงในชุมชนรอบสถานศึกษา เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยให้เกิดขึ้นจากภายในสู่ภายนอกสถานศึกษา

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้จัดทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับ เครือข่ายสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรในระดับจังหวัด (สอจร.) ภาคอีสานตอนบน ตำรวจภูธรภาค 4 เข้าร่วมโครงการสร้างความปลอดภัยทางถนนด้วยพลังเยาวชนคน Gen Z และ มีส่วนร่วมในการป้องกันอุบัติเหตุทางถนน โดยจัดทำและใช้เทคโนโลยีสื่อดิจิทัล ผ่าน Application ส่งข้อมูลสื่อสารสร้างการรับรู้ให้กับกลุ่มเยาวชน กลุ่มสมาชิกได้รับรู้เรื่องความสูญเสียจากอุบัติเหตุจราจรรวมถึงวิธีการป้องกัน และการใช้สื่อสิ่งพิมพ์ สร้างการรับรู้ในชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษาเพื่อก่อให้เกิดความปลอดภัยกับชุมชน ซึ่งโรงเรียนเข้าร่วมนำเสนอผลงานระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จัดโดย สอจร. ภาคอีสานตอนบนและ ตำรวจภูธร ภาค 4

ภาพที่ 4 จัดทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับ เครือข่ายสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรในระดับจังหวัด (สอจร.) ภาคอีสานตอนบน ตำรวจภูธรภาค 4 (1)

ภาพที่ 5 จัดทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับ เครือข่ายสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรในระดับจังหวัด (สอจร.) ภาคอีสานตอนบน ตำรวจภูธรภาค 4 (2)

ภาพที่ 6 จัดทำบันทึกข้อตกลง ร่วมกับ เครือข่ายสนับสนุนการป้องกันอุบัติเหตุจราจรในระดับจังหวัด (สอจร.) ภาคอีสานตอนบน ตำรวจภูธรภาค 4 (3)

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาผู้เรียน

จุดเน้นที่ 1 ผลักดันการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทพื้นที่ โดยเน้นสมรรถนะที่จำเป็นให้กับผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเน้นศักยภาพสมรรถนะและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

โรงเรียนดอนตาลวิทยา เป็นสถานศึกษาที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ และดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เน้นการพัฒนาศักยภาพ สมรรถนะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โรงเรียนตระหนักดีว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถ ความสนใจ และรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงได้ออกแบบโครงสร้างหลักสูตรและแผนการเรียนที่

หลากหลาย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดของตนเอง อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพทั้งด้านวิชาการ ทักษะชีวิต และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการจัดการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เปิดให้มีห้องเรียนปกติ ห้องเรียนวิทยาศาสตร์พลังสิบ และโรงเรียนได้พัฒนาห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี (Science, Mathematics and Technology : SMT) ซึ่งมุ่งส่งเสริมสมรรถนะด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยเน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry-based Learning) การทดลอง การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาเชิงเหตุผล ผู้เรียนได้รับโอกาสในการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ รวมทั้งการทำโครงงานและนวัตกรรมที่เชื่อมโยงกับสถานการณ์จริง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดขั้นสูงและสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ โรงเรียนยังจัดห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (Intensive English Program : IEP) ซึ่งเน้นการพัฒนาทักษะด้านภาษาและการสื่อสาร โดยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การเรียนรู้แบบบูรณาการ และการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อสร้างความมั่นใจในการใช้ภาษาและเตรียมความพร้อมสู่สังคมโลก อีกทั้งโรงเรียนยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะภาษาที่หลากหลาย โดยโรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้เปิดการเรียนการสอนภาษาจีนเพิ่มเติม เพื่อขยายโอกาสทางการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทโลกยุคปัจจุบันที่มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมระหว่างประเทศ การเรียนภาษาจีนช่วยเสริมสร้างทักษะ การสื่อสารข้ามวัฒนธรรม เพิ่มศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพในอนาคต

ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนได้จัดแผนการเรียนที่หลากหลายและครอบคลุมความต้องการของผู้เรียน ได้แก่ ห้องเรียนปกติซึ่งประกอบไปด้วย แผนการเรียนวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ แผนการเรียนศิลป์ภาษา แผนการเรียนศิลป์อาชีพ ห้องวิทยาศาสตร์พลังสิบ ห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี (Science, Mathematics and Technology : SMT) ห้องเรียนห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (Intensive English Program : IEP) แต่ละแผนการเรียนได้รับการออกแบบให้สอดคล้องกับความสนใจ เป้าหมายชีวิต และเส้นทางการศึกษาต่อของผู้เรียน ทั้งสายวิชาการและสายอาชีพ ทำให้ผู้เรียนสามารถวางแผนอนาคตของตนเองได้อย่างชัดเจน

การดำเนินงานดังกล่าวสะท้อนถึงบทบาทของสถานศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพ โดยเน้นการพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้แก่ การสื่อสาร การคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และการทำงานร่วมกับผู้อื่น โรงเรียนมุ่งสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาอย่างรอบด้าน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองอย่างเท่าเทียม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม และสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม อันนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ พร้อมเผชิญความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตอย่างมั่นคงและยั่งยืน

ภาพที่ 7 การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ห้องเรียนพิเศษ SMT (1)

ภาพที่ 8 การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ห้องเรียนพิเศษ SMT (2)

ภาพที่ 9 การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ห้องเรียนพิเศษ SMT (3)

ภาพที่ 10 การปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ห้องเรียนพิเศษ SMT (4)

ภาพที่ 11 การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนพิเศษ IEP (1)

ภาพที่ 12 การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนพิเศษ IEP (2)

ภาพที่ 13 การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนพิเศษ IEP (3)

ภาพที่ 14 การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนศิลป์-อาชีพ (1)

ภาพที่ 15 การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนศิลป์-อาชีพ (2)

ภาพที่ 16 การจัดการเรียนการสอนห้องเรียนศิลป์-อาชีพ (3)

2) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

2.1 หลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มีการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรเพิ่มเติมที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

1) รายวิชา ท้องถิ่นของเรา จังหวัดมุดาหาร 1 รหัสวิชา ส 30261
2) รายวิชา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมุกดาหาร รหัสวิชา ส 30262
3) รายวิชา มุกดาหารกับประเทศบ้านใกล้เรือนเคียง รหัสวิชา ส 30263
4) รายวิชา ท้องถิ่นศึกษา : ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น รหัสวิชา ส 30264

2.2 ผลการจัดกระบวนการการเรียนรู้ในรายวิชาที่สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น

1) รายวิชา ท้องถิ่นของเรา จังหวัดมุกดาหาร 1 (ส30261)

โรงเรียนดอนตาลวิทยาได้จัดกิจกรรรมเพื่อสร้างความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์และทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มสำรวจสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญในท้องถิ่น เช่น ภูผาเทิบ, แก่งกะเบา, หอแก้ว เป็นต้น และให้นักเรียนสร้างสื่อแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวในรูปแบบคลิปสั้น ๆ เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในจังหวัดมุกดาหาร

ภาพที่ 17 กิจกรรมภูมิใจท้องถิ่น “ค่ายดูดาว คนเหยียบป่า”

2) รายวิชา เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนมุกดาหาร (ส 30262)

โรงเรียนดอนตาลวิทยาได้สร้างโอกาสทางธุรกิจและการเชื่อมโยงภูมิภาค (GMS) ผ่านกิจกรรม กิจกรรม: "Business Pitching: Mukdahan 2030" รูปแบบ: จำลองสถานการณ์ว่านักเรียนเป็นผู้ประกอบการที่ต้องการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษสิ่งที่ต้องทำ: ออกแบบโมเดลธุรกิจที่ใช้ประโยชน์จากสิทธิประโยชน์ทางภาษีและการขนส่งผ่านสะพานมิตรภาพไทย-ลาว แห่งที่ 2 เช่น ธุรกิจ Logistics, ศูนย์กระจายสินค้าเกษตรแปรรูป หรือการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ ซึ่งผู้เรียนจะสามารถสร้างแผนธุรกิจฉบับย่อ (Business Model Canvas) ที่มีความเป็นไปได้จริง

3) รายวิชา มุกดาหารกับประเทศบ้านใกล้เรือนเคียง (ส 30263)

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้จัดการศึกษาในรายวิชา มุกดาหารกับประเทศบ้านใกล้เรือนเคียง โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับ เศรษฐกิจตลาดอินโดจีนและสะพานมิตรภาพไทย-ลาว-เวียดนาม และการทูตวัฒนธรรมผ่านกิจกรรม “Twin Cities Dialogue (มุกดาหาร-สะหวันนะเขต)” โดยจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เปรียบเทียบวิถีชีวิตของประเทศเพื่อนบ้าน การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเมืองคู่ขนาน (Mukdahan-Savannakhet) ทั้งในด้านภาษา อาหาร และความเชื่อ (เช่น พญานาค) ให้นักเรียนออกแบบแคมเปญ “เที่ยว 1 ได้ถึง 2” เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวข้ามพรมแดน และให้นักเรียนนำเสนอวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงกันของกลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง

2.2.4. รายวิชา ท้องถิ่นศึกษา: ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น (ส 30264)

โรงเรียนดอนตาลวิทยาส่งเสริมภูมิปัญญารากเหง้าและการสืบทอดจากอดีตสู่ปัจจุบันผ่านกิจกรรม Digital Time Machine ปากต่อปากสู่ออนไลน์ โดยใช้การรวบรวมประวัติศาสตร์ผ่านการบอกเล่า (Oral History) จากปราญช์ชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งครูให้นักเรียนลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้เฒ่าผู้แก่หรือปราชญ์ชาวบ้านเกี่ยวกับประวัติการก่อตั้งเมืองมุกดาหาร หรือเรื่องเล่าเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ 8 เผ่า แล้วนำมาสร้างเป็นคลังข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่นในรูปแบบดิจิทัล

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 2 จุดเน้นที่ 1 จุดเน้นที่ 1 ผลักดันการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทพื้นที่ โดยเน้นสมรรถนะที่จำเป็นให้กับผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) การบริหารจัดการเวลา เนื่องจากการเรียนรู้เน้นการลงพื้นที่จริงและทำโครงงานเชิงลึก (Active Learning) จึงต้องมีการปรับจูนสัดส่วนเวลาระหว่างวิชาหลักและกิจกรรมภาคปฏิบัติให้สมดุลยิ่งขึ้น

2) การเพิ่มพูนทรัพยากรเฉพาะทาง เพื่อรองรับศักยภาพของผู้เรียนในห้องเรียนพิเศษ (SMT/IEP) ที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โรงเรียนจึงมีแผนขยายจำนวนอุปกรณ์เทคโนโลยีและเครื่องมือห้องปฏิบัติการให้ครอบคลุมความต้องการ

3) การขยายเครือข่ายความร่วมมือ การเข้าถึงปราชญ์ชาวบ้านและแหล่งข้อมูลท้องถิ่นในบางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดด้านการประสานงาน ซึ่งเป็นโอกาสดีในการสร้างระบบเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็งกว่าเดิม

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- **การยืดหยุ่นโครงสร้างเวลาเรียน** ควรมีการส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เอื้อต่อการลงพื้นที่ศึกษาจริง โดยสนับสนุนนโยบายการนับชั่วโมงเรียนที่ยืดหยุ่นและการบูรณาการข้ามรายวิชา เพื่อลดภาระงานซ้ำซ้อนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาเชิงลึกตามบริบทพื้นที่
- **การสนับสนุนงบประมาณเพื่อเทคโนโลยีเฉพาะทาง** ผลักดันนโยบายจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้อและบำรุงรักษาอุปกรณ์ห้องปฏิบัติการ (SMT) และสื่อการสอนภาษา (IEP) ให้ทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นในห้องเรียนพิเศษ

2) ระดับส่วนราชการ

- **การส่งเสริมคลังสื่อนวัตกรรมท้องถิ่นดิจิทัล** ควรสนับสนุนการจัดทำแพลตฟอร์มกลางเพื่อจัดเก็บผลงาน หรือสื่อสร้างสรรค์จากบริบทพื้นที่ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบและขยายผลให้โรงเรียนอื่นในจังหวัดมุกดาหารได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
- **การพัฒนาบุคลากรด้านสมรรถนะใหม่** ควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการโค้ช (Coaching) และการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อให้ครูสามารถเชื่อมโยงหลักสูตรท้องถิ่นเข้ากับทักษะวิชาชีพในยุคเศรษฐกิจพิเศษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ระดับพื้นที่

- **การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) กับภาคีเครือข่าย** โรงเรียนควรประสานและสร้างความร่วมมืออย่างเป็นทางการกับสถานประกอบการในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษมุกดาหาร ปราชญ์ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปิดพื้นที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Internship) และสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้มีชีวิตที่ยั่งยืน
- **การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพกับผู้ประกอบการ** เชิญตัวแทนจากภาคธุรกิจหรือผู้เชี่ยวชาญในพื้นที่มาเป็นที่ปรึกษาในการออกแบบกิจกรรม Business Pitching หรือวิทยากรพิเศษ เพื่อให้ความรู้ของผู้เรียนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในท้องถิ่นจริง ๆ

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนดอนตาลวิทยามุ่งมั่นขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรมและการบูรณาการบริบทเชิงพื้นที่อย่างสร้างสรรค์ โดยมุ่งเน้นการบ่มเพาะผู้เรียนให้มีทักษะศตวรรษที่ 21 ควบคู่ไปกับการสืบสานภูมิปัญญาและอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างยั่งยืน สถานศึกษาจึงได้ริเริ่มและพัฒนาแนวทางการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศในด้านการจัดการเรียนรู้เชิงพื้นที่และเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนี้

1) การประยุกต์ใช้รูปแบบการบริหารจัดการแบบ PUKACRI โดยนายบุญเลียม บุญศรี ผู้อำนวยการโรงเรียนดอนตาลวิทยาได้ริเริ่มและพัฒนาขึ้น ซึ่งโรงเรียนดอนตาลวิทยาได้นำ PUKACRI model มาเป็นนวัตกรรมต้นแบบในการขับเคลื่อนการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ตอบโจทย์บริบทของพื้นที่และสร้างสมรรถนะที่จำเป็นให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ผ่านกระบวนการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ ดังนี้

การวางแผนและสร้างความตระหนัก (P - Planning & U - Understanding) วิเคราะห์บริบทชุมชนร่วมกันเพื่อวางแผนพัฒนาหลักสูตร พร้อมสร้างความเข้าใจให้ครูและผู้เรียนเห็นเป้าหมายการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับท้องถิ่น

การพัฒนาความรู้และการปฏิบัติจริง (K - Knowledge & A - Action/Take Action) ส่งเสริมให้ครูออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่บูรณาการภูมิปัญญาหรือแหล่งเรียนรู้ในพื้นที่และนำแผนไปจัดการเรียนการสอนจริงในห้องเรียน

การประเมิน สะท้อนผล และพัฒนา (C - Check, R - Reflection & I - Improvement) ติดตามประเมินผลผู้เรียนตามสภาพจริง นำผลมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน (PLC) เพื่อปรับปรุงและต่อยอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ในวงรอบต่อไปให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น คือ การบริหารจัดการด้วย PUKACRI model ทำให้โรงเรียนมีกระบวนการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ทันสมัย สอดรับกับความต้องการของชุมชน ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสมรรถนะอย่างตรงจุด สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง ซึ่งนับเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืน

2) โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการวิถีชีวิตคนดอนตาลเข้ากับวิชาหลัก โดยบูรณาการวัฒนธรรมไทกะเลิง ไทภูไท ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเศรษฐกิจชายแดน เช่น การค้า การเกษตร และการท่องเที่ยว โดยจัดกลุ่มเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด ในรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น และการเลือกชุมนุม เช่น การย้อมผ้าคราม การทำดินปลูกสูตรลุ่มน้ำโขง อาหารท้องถิ่น มัคคุเทศก์น้อย ชุมนุมนักรีวิวแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอดอนตาล เป็นต้น อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนรายวิชาค้นคว้าอิสระ (IS) ในโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนดอนตาลวิทยาส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า สื่อสาร นำเสนอ และบริการชุมชน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และเศรษฐกิจชายแดน เช่น การศึกษาเรื่อง ดอนตาลเมืองสามธรรม ธรรมะธรรมชาติและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทในพื้นที่นี้ใช้นวัตกรรม “ห้องเรียนชุมชน (Community Classroom)” โดยปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชนร่วมจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน หลักสูตรนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างคุณค่าทางวัฒนธรรม และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

ภาพที่ 18 การจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการวิถีชีวิตคนดอนตาลเข้ากับวิชาหลัก

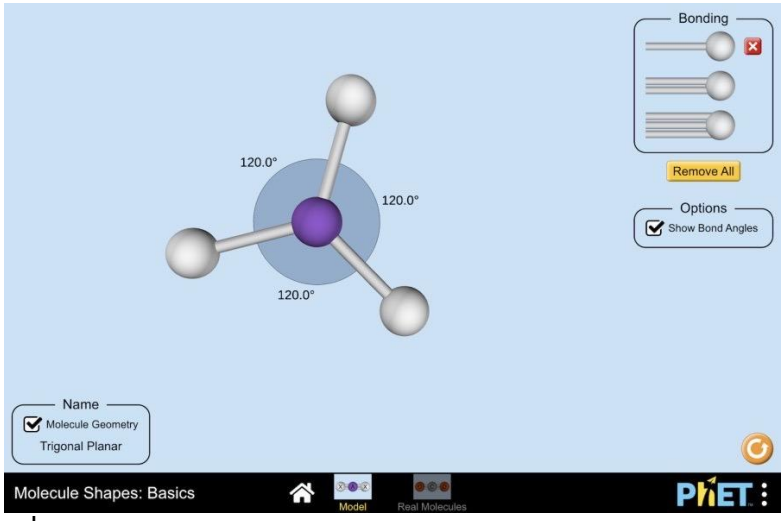

ภาพที่ 19 การเรียนรู้ผ่านห้องเรียนชุมชน (Community Classroom)

ภาพที่ 20 การจัดการเรียนการสอนรายวิชาค้นคว้าอิสระ (IS)

3) โรงเรียนส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI (Artificial Intelligence) มาช่วยในการออกแบบการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้ทันสมัย เหมาะสมกับผู้เรียน และเพื่ออำนวยการสะดวกและส่งเสริมด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี พร้อมทั้งการใช้แอปพลิเคชัน (Application)หรือโปรแกรมช่วยสอนต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกให้ครูและนักเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้ทุกที่ ทุกเวลา นักเรียนสามารถเรียนย้อนหลังหรือทบทวนบทเรียนได้ เช่น ครูใช้ PhET interactive simulation ในการศึกษารูปร่างโมเลกุล ในรายวิชาเคมี 1 ใช้ PhET interactive simulation ในการดุลสมการ ในรายวิชาเคมี 2 จัดห้องเรียนเสมือนจริง Metaverse ผ่าน Spatial.io สร้าง ห้องนิทรรศการแสดงผลงานนักเรียน เรื่อง เมฆ รายวิชาดาราศาสตร์ 2 ครูใช้บทเรียนออนไลน์โดยใช้ LINE Chatbot ร่วมกับ Edpuzzle เรื่องแม่เหล็กไฟฟ้าในรายวิชาฟิสิกส์5 เป็นต้น

ภาพที่ 21 การใช้ PhET interactive simulation ในการศึกษารูปร่างโมเลกุล

ภาพที่ 22 ห้องเรียนเสมือนจริง Metaverse ผ่าน Spatial.io

4) โรงเรียนได้พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่บูรณาการวิถีชีวิตคนดอนตาลเข้ากับวิชาหลัก โดยบูรณาการวัฒนธรรมไทกะเลิง ไทภูไท ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเศรษฐกิจชายแดน เช่น การค้า การเกษตร และการท่องเที่ยว โดยจัดกลุ่มเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด ในรูปแบบของหลักสูตรท้องถิ่น และการเลือกชุมนุม เช่น การย้อมผ้าคราม การทำดินปลูกสูตรลุ่มน้ำโขง อาหารท้องถิ่น มัคคุเทศก์น้อย ชุมนุมนักรีวิวแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอดอนตาล เป็นต้น อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนรายวิชาค้นคว้าอิสระ (IS) ในโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนดอนตาลวิทยาส่งเสริมให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า สื่อสาร นำเสนอ และบริการชุมชน เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และเศรษฐกิจชายแดน เช่น การศึกษาเรื่อง ดอนตาลเมืองสามธรรม ธรรมะธรรมชาติและวัฒนธรรม เป็นต้น โดยการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทในพื้นที่นี้ใช้นวัตกรรม “ห้องเรียนชุมชน (Community Classroom)” โดยปราชญ์ชาวบ้านและผู้นำชุมชนร่วมจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน หลักสูตรนี้จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างคุณค่าทางวัฒนธรรม และส่งเสริมเศรษฐกิจชุมชนอย่างยั่งยืน

จุดเน้นที่ 2 พัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศผ่านพหุปัญญาและทักษะอาชีพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาและทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน โดยเน้นกระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นที่ 2 การพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศผ่านพหุปัญญาและทักษะอาชีพ โดยขับเคลื่อนกระบวนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสถานศึกษา ดังนี้

1. การคัดกรองและวิเคราะห์ศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในกระบวนการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยดำเนินการให้นักเรียนเข้ารับการประเมินผ่าน ระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษ (Multiple Intelligences: MI) ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (https://mi-test.obec.go.th/) เพื่อวิเคราะห์ความถนัด ความสนใจ และรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน ผลการประเมินถูกนำมาจัดทำเป็นฐานข้อมูลสารสนเทศระดับโรงเรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและออกแบบการจัดการเรียนรู้ ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินการดังกล่าว โรงเรียนจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาและทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน ได้ออกแบบและพัฒนากระบวนการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (Active Learning) ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ (Competency-Based Learning) และการ

ใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านทั้งด้านความรู้ทักษะกระบวนการคิด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และทักษะอาชีพที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

โดยในการดำเนินงานครูได้มีการคัดกรองพหุปัญญา โยการคัดกรองแววความสามารถพิเศษผ่านระบบและเครื่องมือสังเกตพฤติกรรม เพื่อจำแนกความถนัดของผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อนำมาออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดพหุปัญญา (Multiple Intelligences) โดยจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง เช่น การนำเสนอผลงานในรายวิชาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (IS) กิจกรรมโครงงานอาชีพ โครงการวิทยาศาสตร์ ชุมนุมนาฏศิลป์ การทดลองในห้องปฏิบัติการ การเรียนรู้แบบการใช้เกม การทำงานเป็นกลุ่ม ชุมนุมดนตรี ชุมนุมกีฬา ชุมนุมศิลปะ และการบูรณาการองค์ความรู้กับบริบทในชีวิตจริงและชุมชน

2. การพัฒนาทักษะอาชีพผ่านประสบการณ์จริงเพื่อเป็นการต่อยอดความรู้สู่การปฏิบัติในโลกแห่งความเป็นจริง โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพโดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกฝึกประสบการณ์วิชาชีพนอกสถานศึกษา ตามกลุ่มอาชีพที่นักเรียนสนใจและสอดคล้องกับผลการสำรวจแววความสามารถพิเศษ โดยโรงเรียนได้สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการในชุมชนและแหล่งเรียนรู้ภายนอก เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้กระบวนการทำงานจริง แก้ปัญหาหน้างานจริง และสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างเหมาะสม

การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมทักษะอาชีพ มีการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก ซึ่งเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน อาทิ กิจกรรมการประกอบอาหารที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนตั้งแต่การวางแผนเมนู การคำนวณต้นทุน-กำไร โภชนาการอาหาร ตลอดจนถึงการลงมือประกอบอาหารจริง ซึ่งช่วยพัฒนาทั้งทักษะชีวิตและทักษะทางคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวัน รวมถึงกิจกรรมงานประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ โดยให้ผู้เรียนนำวัสดุเหลือใช้มาออกแบบและประดิษฐ์เป็นสินค้าใหม่ที่มีมูลค่า ช่วยกระตุ้นความคิดสร้างสรรค์ และความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม จากนั้นนำมาต่อยอดทักษะเฉพาะทางด้วยหลักสูตรระยะสั้น เพื่อยกระดับทักษะให้ได้มาตรฐานและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้จริง จึงได้จัดทำหลักสูตรระยะสั้น โดยบูรณาการร่วมกับวิทยาลัยการอาชีพดอนตาล และสุดท้ายทำการประเมินสมรรถนะเชิงประจักษ์ผ่านตลาดนัดอาชีพ เป็นเวทีจำลองการทำธุรกิจที่ให้ผู้เรียนนำความรู้จากในชั้นเรียนและหลักสูรระยะสั้น มาใช้ในสถานการณ์จริง โดยผู้เรียนต้องรวมกลุ่มตั้งร้านค้า นำสินค้ามาวางแผนการตลาด ทำสื่อโฆษณาและจัดจำหน่ายจริงในงานตลาดนัดอาชีพของโรงเรียน ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสาร ทักษะการขาย การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การทำงานเป็นทีม และการทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ซึ่งเป็นการประเมินผลตามสภาพจริงที่มีประสิทธิภาพ

จากการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาพหุปัญญาและส่งเสริมทักษะอาชีพของผู้เรียน ส่งผลให้นักเรียนสามารถแสดงศักยภาพและสร้างผลงานที่โดดเด่นในหลากหลายด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านวิชาการ

- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ รองชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง จำนวน 25 รายการ เหรียญเงิน จำนวน 2 รายการ ในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง พร้อมเกียรติบัตร ในการเข้าร่วมแข่งขันความเป็นเลิศคำคมภาษาไทย ชิงถ้วยเกียรติยศ นายอนุทิน ชาญวีรกุล
- นักเรียนได้รับรางวัลระดับเหรียญทองในการแข่งขัน Crossword ชิงความเป็นเลิศด้านภาษาอังกฤษ ชิงถ้วยเกียรติยศ นายอนุทิน ชาญวีรกุล
- นักเรียนได้รับโล่เกียรติคุณเด็กและเยาวชนดีเด่น จากรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ

- นักเรียนได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรมต่อสมการคณิตศาสตร์ กิจกรรมการแข่งขัน A-Math Sudoku สูตรคูณเร็ว ในการแข่งขันความเป็นเลิศด้านคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ ชิงแชมป์ประเทศไทย ชิงถ้วยเกียรติยศนายกรัฐมนตรี
- นักเรียนได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ในการแข่งขันตอบปัญหากฎหมายเนื่องใน “วันรพี”
- นักเรียนได้รับรางวัล ระดับเหรียญทอง กิจกรรมการประกวดภาพยนตร์สั้น Soft Power สาขาภาพยนตร์ ละครและซีรีย์ ในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรมการออกแบบสิ่งของเครื่องใช้ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง การแสดงทางวิทยาศาสตร์ (Science Show) เนื่องในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติส่วนภูมิภาค คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
- นักเรียนได้รับรางวัล ระดับเหรียญเงิน การแข่งขันโครงงานวิทยาศาสตร์ เนื่องในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติส่วนภูมิภาค คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม
- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง การพูดทางวิทยาศาสตร์ เนื่องในงานสัปดาห์วิทยาศาสตร์แห่งชาติส่วนภูมิภาค คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

ด้านที่ 2 ด้านดนตรี/นาฏศิลป์

- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันเดี่ยวดนตรีไทย - เดี่ยวระนาดทุ้ม เดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เดี่ยวฆ้องวงเล็ก เดี่ยวขลุ่ยเพียงออ การร้องเพลงไทยลูกทุ่ง ในการแข่งขันงานศิลปหัตกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง กิจกรรมรำวงมาตรฐาน ลูกทุ่ง ในการแข่งขันงานศิลปหัตกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนทีม DEADLINE (To be number one) รุ่น Teenage ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศระดับภาคตะวันออกเฉียงเหนือ To Be Number One Teen Dancercise Thailand Championship 2026
- นักเรียนได้รับรางวัลจากการแข่งขันวงดนตรีสากล/ดนตรีไทย ระดับโรงเรียนหรือระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนเข้าร่วมการแสดงดนตรี นาฏศิลป์ ในกิจกรรมสำคัญของโรงเรียน ชุมชน อำเภอ และจังหวัดแสดงถึงทักษะการทำงานเป็นทีมและความคิดสร้างสรรค์
- นักเรียนชมรม To Be Number One ร่วมแสดง To Be Number One Dancercise ในพิธีเปิดงานกาชาด จังหวัดมุกดาหาร /การแข่งขันเรือยาวอำเภอดอนตาล
- ผลงานการแสดงดนตรีได้รับการเผยแพร่ผ่านกิจกรรมของสถานศึกษา

ด้านที่ 3 ด้านกีฬา

- นักเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนนักกีฬา ระดับเขตการแข่งขัน ที่ 3 “ศรีษะเกษเกมส์” ประเภทกีฬาปันจักสีลัด วอลเล่ย์บอล และบาสเก็ตบอล
- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศกีฬาปันจักสีลัด รางวัลรองชนะเลิศกีฬาวอลเล่ย์บอลหญิง รางวัลรองชนะเลิศกีฬาบาวเก็ตบอลชาย ในการแข่งขันกีฬานักเรียน นักศึกษาแห่งชาติ ระดับเขตการแข่งขันที่ 3 “ศรีษะเกษเกมส์”
- นักเรียนได้รับการคัดเลือกเป็นตัวแทนภาค 3 เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาเยาวชนแห่งชาติ หนองหานเกมส์ ณ จังหวัดสกลนคร ประเภทกีฬาปันจักสีลัด ได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง
- นักเรียนมีพัฒนาการด้านสมรรถภาพทางกาย ความมีวินัย และน้ำใจนักกีฬา

ด้านที่ 4 ด้านศิลปะ

โรงเรียนดอนตาลวิทยา นับว่าเป็นสถานศึกษาที่มีความโดดเด่นด้านศิลปะ โดยส่งเสริมให้มีการฝึกทักษะ การฝึกอบรม DTW-Art Camp การจัดแสดงนิทรรศการผลงานนักเรียน รวมทั้งการส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันรายการต่าง ๆ ซึ่งได้รับรางวัลที่โดดเด่น ดังนี้

- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศการประกวดวาดภาพ ภายใต้หัวข้อ “พระราชกรณียกิจของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ต่อพสกนิกรชาวมุกดาหาร” พร้อมรับเกียรติบัตรจากท่านผู้ว่าราชการจังหวัดมุกดาหาร ในงานวันเด็กแห่งชาติ ประจำปี 2569 โดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดมุกดาหาร ศาลากลางจังหวัดมุกดาหาร
- นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม “เปิดโลกศิลปะครั้งที่ 6 โตโยต้า รถยนต์ในฝัน 2026” กับบริษัทโตโยต้ามุกดาหาร ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 และ รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2
- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันวาดภาพระบายสีในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนได้รับรางวัลระดับเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันจิตรกรรมเทคนิคผสม เขียนภาพไทยประเพณี การออกแบบร่าง (Sketch Design) วาดเส้น ในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- ผลงานศิลปะของนักเรียนได้รับคัดเลือกจัดแสดงในนิทรรศการของโรงเรียนและชุมชน
- นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นและความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างโดดเด่น

ภาพที่ 23 การจัดแสดงนิทรรศการผลงานศิลปะของนักเรียนโรงเรียนดอนตาลวิทยา

ด้าน 5 ด้านทักษะอาชีพ

- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันการประดิษฐ์ดอกไม้ใบตอง - กระทงดอกไม้ธูปเทียนแพ ในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนได้รับรางวัลชนะเลิศ ระดับเหรียญทอง กิจกรรมการแข่งขันทำอาหารน้ำพริก - ผักสด เครื่องเคียง ในการแข่งขันงานศิลปหัตถกรรมนักเรียน ระดับเขตพื้นที่การศึกษา
- นักเรียนสร้างชิ้นงานหรือผลิตภัณฑ์จากการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ เช่น งานประดิษฐ์ดอกไม้จากไหมพรม การทำขนม

- นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมตลาดนัดอาชีพ และสามารถจำหน่ายผลงานได้จริง
- ผลงานอาชีพของนักเรียนได้รับรางวัลหรือการยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก

นักเรียนมีทักษะการวางแผน การทำงานร่วมกัน และการบริหารจัดการเบื้องต้น

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ที่หลากหลายและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มุ่งพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ คำนึงถึงบริบทของชุมชนและความหลากหลายทางศักยภาพของผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะชีวิต และคุณธรรม ควบคู่กับความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน การจัดการเรียนรู้จึงออกแบบให้หลากหลาย ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับธรรมชาติของแต่ละกลุ่มสาระ พร้อมทั้งใช้การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง เพื่อสะท้อนพัฒนาการของผู้เรียนอย่างรอบด้าน ดังนี้

ด้านวิชาการ โรงเรียนส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก เน้นการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการประยุกต์ใช้ความรู้ในชีวิตจริง โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มุ่งเน้นกระบวนการสืบเสาะ การทดลอง และการใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสม การประเมินผลใช้วิธีที่หลากหลาย ทั้งแบบทดสอบ ชิ้นงาน โครงงาน และการนำเสนอผลงาน เพื่อพัฒนาศักยภาพรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง

ด้านกีฬาและพลศึกษา มุ่งพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ความมีวินัย และการทำงานเป็นทีม ควบคู่กับการปลูกฝังน้ำใจนักกีฬา การประเมินเน้นพัฒนาการรายบุคคลและพฤติกรรมเชิงบวก ส่วนด้านการงานอาชีพและทักษะชีวิต โรงเรียนจัดกิจกรรมที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริง บูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริม การวางแผน การแก้ปัญหา และความรับผิดชอบ โดยประเมินจากชิ้นงานและกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ

ด้านศิลปะและดนตรี โรงเรียนส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การแสดงออกอย่างเหมาะสม และการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่น ด้านคุณธรรมและจริยธรรม มุ่งปลูกฝังความซื่อสัตย์ วินัย ความรับผิดชอบ จิตอาสา และความเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมถึงการพัฒนาทักษะดิจิทัลและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสื่อสาร ทำงานร่วมกัน และเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องในสังคมยุคใหม่

การดำเนินงานดังกล่าวทำให้ผู้เรียนของโรงเรียนดอนตาลวิทยาได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ครอบคลุมทั้งความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ สอดคล้องกับศักยภาพรายบุคคล และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชุมชนอำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

3) การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ โดยพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ ๆ

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มุ่งมั่นยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาโดยพัฒนานวัตกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือและส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ภายใต้ชื่อ **“ระบบแนะแนว Coaching 360°”** ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนรู้และวางแผนเส้นทางอาชีพให้กับผู้เรียนรายบุคคล

กระบวนการสำคัญของนวัตกรรมนี้ คือการบูรณาการเครื่องมือทางจิตวิทยาและการแนะแนวที่ได้มาตรฐาน โดยนำ แบบทดสอบความสนใจเชิงอาชีพ (RIASEC) มาใช้เป็นเครื่องมือหลักในการวิเคราะห์บุคลิกภาพและความถนัดทางอาชีพของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ผลการวิเคราะห์จะถูกนำมาเชื่อมโยงกับการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย (Flexible Learning) เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มที่มุ่งเน้นวิชาการ กลุ่มทักษะวิชาชีพ หรือกลุ่มความสามารถพิเศษ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนค้นพบตัวตน (Self-Discovery) และสามารถออกแบบแผนการเรียนรู้สู่เป้าหมายชีวิตในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความสำเร็จจากการขับเคลื่อนนวัตกรรมดังกล่าว ส่งผลให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนดอนตาลวิทยาเกิดประสิทธิผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านคุณภาพผู้เรียน พบว่านักเรียนมีเป้าหมายในการศึกษาต่อที่ชัดเจนและสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ส่งผลให้ อัตราการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

ของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งในมหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนชั้นนำ สะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการแนะแนวที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างอนาคตที่มั่นคงให้กับเยาวชน

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 2 จุดเน้นที่ 2 พัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศผ่านพหุปัญญาและทักษะอาชีพ มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ผู้เรียนมีความถนัด ความสนใจ และระดับความสามารถที่แตกต่างกัน ส่งผลให้การออกแบบกิจกรรมที่ตอบสนองพหุปัญญาได้ครบทุกด้านต้องใช้เวลาและการวางแผนอย่างรอบคอบ

2) ข้อจำกัดด้านเวลาในการจัดกิจกรรมเชิงปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นการลงมือปฏิบัติจริงและพัฒนาทักษะอาชีพต้องใช้เวลามากกว่าการสอนแบบบรรยาย ทำให้บางกิจกรรมดำเนินการได้ไม่เต็มศักยภาพภายใต้เวลาเรียนที่กำหนด

3) ทรัพยากรและอุปกรณ์การเรียนรู้ไม่เพียงพอ อุปกรณ์ วัสดุ หรือแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ในการฝึกทักษะอาชีพบางประเภทมีข้อจำกัด ส่งผลต่อความต่อเนื่องของการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน

4) ความพร้อมด้านทักษะของผู้เรียน ผู้เรียนบางส่วนยังขาดทักษะพื้นฐาน เช่น การคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นทีม หรือความรับผิดชอบ ทำให้ต้องใช้เวลาในการปรับพฤติกรรมและสร้างทักษะก่อนเข้าสู่กิจกรรมที่ใช้ทักษะหรือการคิดขั้นสูง

5) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนยังไม่ต่อเนื่อง การสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายภายนอกยังมีไม่สม่ำเสมอ ส่งผลให้โอกาสในการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงหรือแหล่งอาชีพจริงมีข้อจำกัด

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- **การปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางสู่หลักสูตรยืดหยุ่น** ควรมีการกำหนดนโยบายที่เอื้อให้สถานศึกษาสามารถปรับสัดส่วนเวลาเรียนและโครงสร้างรายวิชาพื้นฐาน เพื่อเพิ่มพื้นที่ให้กับการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ (Competency-Based) และทักษะอาชีพได้มากขึ้น โดยไม่ยึดติดกับตัวชี้วัดที่ซ้ำซ้อน
- **การรับรองสมรรถนะและสะสมหน่วยกิต (Credit Bank)** ควรพัฒนานโยบายการรับรองวิทยฐานะหรือวุฒิบัตรทักษะอาชีพที่นักเรียนได้รับจากการร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกให้โรงเรียนสามารถดำเนินการได้จริง มีหน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่นรองรับ เช่น วิทยาลัยการอาชีพ หรือสถานประกอบการ ให้สามารถใช้เทียบโอนเป็นหน่วยกิตหรือใช้ในการเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาได้จริงในระดับประเทศ
- **การส่งเสริมสวัสดิการและแรงจูงใจสำหรับภาคีเครือข่าย** ควรมีมาตรการทางภาษีหรือสิทธิประโยชน์ระดับนโยบาย เพื่อจูงใจให้สถานประกอบการและปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้กับนักเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2) ระดับส่วนราชการ

- **การจัดสรรงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลผลิตเฉพาะด้าน** ควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และครุภัณฑ์สำหรับการฝึกทักษะอาชีพที่ทันสมัยและเพียงพอ ตามความโดดเด่นของแต่ละสถานศึกษา เพื่อแก้ปัญหาทรัพยากรไม่เพียงพอในการฝึกปฏิบัติจริง
- **การพัฒนาแพลตฟอร์มสารสนเทศระดับเขตพื้นที่** พัฒนาฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงผลการประเมินพหุปัญญา (MI) และความสนใจ (RIASEC) จากระดับโรงเรียนสู่ระดับจังหวัด เพื่อให้ส่วนราชการสามารถวางแผนการจัดหาทรัพยากรและวิทยากรภายนอกได้ตรงตามความต้องการของนักเรียนในภาพรวม
- **การสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับองค์กร (MOU)** ส่วนราชการควรเป็นเจ้าภาพในการทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการกับหน่วยงานระดับจังหวัด เช่น หอการค้า

จังหวัด หรือสภาอุตสาหกรรม เพื่อเปิดช่องทางให้นักเรียนในพื้นที่ได้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้และสถานประกอบการจริงอย่างเป็นระบบ ลดภาระของโรงเรียนในการประสานงานเพียงลำพัง

3) ระดับพื้นที่

- **พัฒนาการออกแบบกิจกรรมแบบยืดหยุ่น (Differentiated Instruction)** จัดกิจกรรมหลากหลายระดับ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความสนใจและศักยภาพ เพื่อรองรับความแตกต่างระหว่างบุคคล
- **บูรณาการการเรียนรู้ข้ามรายวิชา** เชื่อมโยงกิจกรรมพหุปัญญาและทักษะอาชีพกับหลายกลุ่มสาระ เพื่อลดข้อจำกัดด้านเวลาและเพิ่มความต่อเนื่องของการเรียนรู้
- **พัฒนาแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายความร่วมมือ** โดยสร้างความร่วมมือกับชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอก เพื่อเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์จริงและสนับสนุนทรัพยากรการเรียนรู้
- **ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้** นำสื่อดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์มาใช้เสริมการฝึกทักษะ ช่วยลดข้อจำกัดด้านวัสดุอุปกรณ์และเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- **พัฒนาทักษะพื้นฐานของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง** เสริมกิจกรรมที่เน้นทักษะชีวิต (Life Skills) การทำงานร่วมกัน และความรับผิดชอบ เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนการเรียนรู้เชิงอาชีพ
- **พัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง (Professional Learning Community: PLC)** แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะและยกระดับคุณภาพการจัดกิจกรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้จัดการอบรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล OBEC Content Center (ชุดโปรแกรมบริหารจัดการและบริการเนื้อหาอิเล็กทรอนิกส์) ด้วยแพลตฟอร์มคลังสื่อการเรียนรู้ดิจิทัลขนาดใหญ่ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีเป้าหมายหลักคือการเป็นศูนย์กลางให้ ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษา สามารถเข้าถึงสื่อการสอนที่มีคุณภาพได้ฟรี ทุกที่ ทุกเวลา โดยรองรับการใช้งานผ่านหลายอุปกรณ์ (Smartphone, Tablet, PC)
โดยคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนดอนตาลวิทยา มีกระบวนการสร้างสื่อหรือนวัตกรรม ดังนี้

1) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เนื้อหารายวิชา จากนั้นกำหนดขอบข่ายของเนื้อหา ที่จะนำไปสร้างสื่อหรือนวัตกรรม กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ วิเคราะห์ผู้เรียน เนื้อหา เวลา และเลือกประเภทสื่อให้เหมาะสม (เช่น วิดีโอ อินโฟกราฟิก สไลด์ หรือสื่ออินเทอร์แอ็กทีฟ)

2) ออกแบบสื่อหรือนวัตกรรม โดยวางโครงสร้างเนื้อหา ลำดับกิจกรรม เขียนสคริปต์ ออกแบบภาพ สี ตัวอักษร และรูปแบบการนำเสนอให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

3) พัฒนาและสร้างสื่อหรือนวัตกรรม จากผลิตสื่อด้วยเครื่องมือที่เลือก (เช่น โปรแกรมทำสไลด์ วิดีโอ หรือแพลตฟอร์มออนไลน์) ใส่ภาพ เสียง ข้อความ และกิจกรรมให้ครบถ้วน

4) ทดสอบ ประเมิน และปรับปรุง ภายหลังการจัดทำสื่อแล้ว สามารถนำไปทดลองใช้กับผู้เรียนหรือเพื่อนครู เก็บข้อเสนอแนะ ประเมินผลตามจุดประสงค์ แล้วปรับแก้ก่อนนำไปใช้จริง

ภาพที่ 24 การจัดการอบรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล OBEC Content Center (1)

ภาพที่ 25 การจัดการอบรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล OBEC Content Center (2)

ภาพที่ 26 การจัดการอบรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล OBEC Content Center (3)

ภาพที่ 27 สรุปภาพรวมการจัดการอบรมการขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้
ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล OBEC Content Center

นอกจากการสร้างสื่อหรือนวัตกรรมแล้ว โรงเรียนดอนตาลวิทยายังขับเคลื่อนนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ภายใต้ชื่อโมเดลว่า Edu-Preneur Sandbox (พื้นที่สร้างผู้ประกอบการวัยเรียน) ขับเคลื่อนด้วย P.R.O.Model คือสร้างพื้นที่ปลอดภัย (Sandbox) ให้ผู้เรียนได้ทดลอง ค้นหา และลงมือทำธุรกิจจริงผ่านกระบวนการเรียนรู้ 3 ระยะ (P.R.O.Model) ที่เชื่อมโยงจากห้องเรียนสู่ชีวิตประจำวัน ได้แก่

P - Preparation (เตรียมความพร้อมและค้นหาตัวตน)

R - Refinement (ขัดเกลาและยกระดับความเชี่ยวชาญ)

O - Operation (ลงมือปฏิบัติการในตลาดจริง)

โดยดำเนินการควบคู่กับวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA Cycle)

วงจร PDCA	**ระยะใน P.R.O. Model**	**กิจกรรมหลัก (Key Action)**
Plan	P - Preparation	ครูออกแบบหลักสูตร/นักเรียนค้นหาตัวตนและวางแผนธุรกิจ
Do	R – Refinement O - Operation	นักเรียนเรียนรู้เชิงลึก (คอร์สระยะสั้น) และลงมือขายจริงในตลาดนัด
Check	หลังจบระยะ O	ครูประเมินสมรรถนะและ Rubric/นักเรียนทำบัญชีและถอดบทเรียน (AAR)
Act	ต่อยอดโมเดล	ครูปรับปรุงแผนในปีหน้า/นักเรียนพัฒนาสินค้าและขยายตลาดออนไลน์

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ประสบความสำเร็จในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาผ่าน 2 นวัตกรรมหลัก เพื่อพัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศผ่านพหุปัญญาและทักษะอาชีพ คือ การขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล OBEC Content Center ซึ่งมุ่งเน้นกระบวนการพัฒนาสื่ออย่างเป็นระบบ 4 ขั้นตอน (วิเคราะห์-ออกแบบ-พัฒนา-ประเมินผล) เพื่อให้ครูและนักเรียนเข้าถึงแหล่งเรียนรู้คุณภาพสูงได้แบบ Anywhere Anytime ควบคู่ไปกับการใช้นวัตกรรม “Edu-Preneur Sandbox” พื้นที่แห่งการสร้างผู้ประกอบการวัยเรียนที่ขับเคลื่อนด้วย P.R.O. Model (Preparation, Refinement, Operation) โดยบูรณาการเข้ากับวงจรบริหารงานคุณภาพ PDCA อย่างกลมกลืน ตั้งแต่การวางแผน การลงมือปฏิบัติจริงในตลาดนัดโรงเรียน ไปจนถึงการถอดบทเรียนเพื่อต่อยอดสู่ตลาดออนไลน์ ส่งผลให้เกิดระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ทันสมัยและสร้างสมรรถนะด้านอาชีพให้แก่ผู้เรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

จุดเน้นที่ 3 กำกับ ติดตามการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และการปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรมให้กับผู้เรียน

1. ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชาติไทย และปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรมเพื่อสร้างความตระหนักและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

1) หลักสูตรสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มุ่งเน้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเข้าใจพัฒนาการของชาติไทยในแต่ละยุคสมัย โดยครอบคลุมตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจนถึงตอนปลาย เพื่อปลูกฝังความรักชาติ การเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และสร้างความต่อเนื่องทางความคิด กระบวนการวิเคราะห์เชิงประวัติศาสตร์ ตามหลักสูตรสถานศึกษาดังนี้

1.1 จัดทำหลักสูตรรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้จัดทำหลักสูตรรายวิชาพื้นฐานประวัติศาสตร์ ดังนี้

- **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา ประวัติศาสตร์ 1 รหัสวิชา ส21102
    รายวิชา ประวัติศาสตร์ 2 รหัสวิชา ส21104
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รายวิชา ประวัติศาสตร์ 3 รหัสวิชา ส22102
    รายวิชา ประวัติศาสตร์ 4 รหัสวิชา ส22104
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชา ประวัติศาสตร์ 5 รหัสวิชา ส23102
    รายวิชา ประวัติศาสตร์ 6 รหัสวิชา ส23104
- **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา ประวัติศาสตร์ 2 รหัสวิชา ส 31104
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา ประวัติศาสตร์ 4 รหัสวิชา ส 31104

1.2 จัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาหน้าที่พลเมือง โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้จัดทำหลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม รายวิชาหน้าที่พลเมือง ดังนี้

- **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น**
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รายวิชา หน้าที่พลเมือง 1 รหัสวิชา ส20231
    รายวิชา หน้าที่พลเมือง 2 รหัสวิชา ส20232
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 รายวิชา หน้าที่พลเมือง 3 รหัสวิชา ส20233
    รายวิชา หน้าที่พลเมือง 4 รหัสวิชา ส20234
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รายวิชา หน้าที่พลเมือง 5 รหัสวิชา ส20235
    รายวิชา หน้าที่พลเมือง 6 รหัสวิชา ส20236

- **ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย**
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 รายวิชา หน้าที่พลเมือง 1 รหัสวิชา ส30231
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 รายวิชา หน้าที่พลเมือง 2 รหัสวิชา ส30232
  - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายวิชา หน้าที่พลเมือง 3 รหัสวิชา ส30233
    รายวิชา หน้าที่พลเมือง 4 รหัสวิชา ส3023

1.3 โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อขัดเกลาจิตใจและสร้างพฤติกรรมเชิงบวกให้ติดตัวผู้เรียนไปตลอดชีวิต ได้แก่

- กิจกรรมวันอาสาฬหบูชาและวันเข้าพรรษา
- จัดพิธีถวายพระพรในวันคล้ายวันพระราชสมภพรัชกาลที่ 10
- จัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ
- จัดกิจกรรมวันชาติและวันพ่อแห่งชาติ
- จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน

1.4 โครงการโรงเรียนคุณธรรม เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใส มีเมตตา และเป็นแบบอย่างที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่

- ห้องเรียนคุณธรรม
- จิตอาสาต้นกล้าดอนตาล
- อบรมและพัฒนาจิตอาสาต้นกล้าดอนตาล ม.1 และ ม.4
- ค่ายผู้นำจิตอาสา, นักเรียนคุณธรรมและจิตอาสา

2) กระบวนการจัดกิจกรรมที่สะท้อนผลการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม

2.1 การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยแบบบทบาทสมมติโดยนักเรียนร่วมการแสดงแสงสีเสียง สื่อผสม บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ชาติไทย เพื่อเสริมสร้างอุดมการณ์ความรักชาติ รณรงค์ปลูกจิตสำนึกรู้คุณแผ่นดิน ร่วมกับกองพลทหารราบที่ 3 ค่ายสุรนารี (ขุนศึก21)

ภาพที่ 28 การแสดงแสงสีเสียง สื่อผสม บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ชาติไทย (1)

ภาพที่ 29 การแสดงแสงสีเสียง สื่อผสม บอกเล่าเรื่องราวประวัติศาสตร์ชาติไทย (2)

2.2 การใช้สื่อประสมเพื่อการถ่ายทอด (Storytelling & Media) โรงเรียนดอนตาลวิทยามุ่งใช้สื่อมัลติมีเดีย ภาพยนตร์ หรือซีรีส์อิงประวัติศาสตร์มาเป็นจุดเริ่มต้นของการสนทนา เพื่อให้เห็นแง่มุมของความเป็นมนุษย์และความรู้สึกของคนในยุคนั้น รวมถึงบูรณาการในรายวิชากลุ่มภาษา เช่น รายวิชาภาษาไทยในการวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม ที่สะท้อนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมในอดีต

ภาพที่ 30 การชมภาพยนตร์อิงประวัติศาสตร์ ในการเรียนวรรณคดี เรื่อง ลิลิตตะเลงพ่าย ในรายวิชาภาษาไทยพื้นฐาน ชั้นม.5

2.3 การสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน Quizizz Game เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์

ภาพที่ 31 การสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน Quizizz Game เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ (1)

ภาพที่ 32 การสอนโดยใช้เกมเป็นฐาน Quizizz Game เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์ไทย เรื่อง การสถาปนากรุงรัตนโกสินทร์ (2)

2.4 การใช้เกมทายบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ ผ่านโปรแกรม Microsoft PowerPoint

ภาพที่ 33 เกมทายบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์ ผ่านโปรแกรม Microsoft PowerPoint (1)

2.5 การใช้บอดเกมส์เศรษฐีเพื่อพัฒนาทักษะการคิดและเรียงลำดับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

2.6 สถานศึกษาสนับสนุนการจัดตั้งชมรมต้นกล้าดอนดาล เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และให้นักเรียนทำกิจกรรมเพื่อประโยชน์ต่อส่วนร่วม

ภาพที่ 34 การตั้งชมรมต้นกล้าดอนตาล โรงเรียนดอนตาลวิทยา

3) การประเมินผลการจัดการเรียนรู้

3.1 ผลการดำเนินงานการสอนประวัติศาสตร์ชาติไทย

จากการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยในรูปแบบ Inquiry-Based Learning พบว่า ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน นักเรียนไม่เพียงแต่สามารถจดจำเหตุการณ์สำคัญได้ แต่ยังสามารถวิเคราะห์เหตุและผล ของการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ได้ผ่านการทำโครงงานกลุ่ม

ซึ่งสะท้อนผ่านผลคะแนนสอบวัดระดับที่เพิ่มขึ้น และผลงานสื่อมัลติมีเดียที่นักเรียนสร้างขึ้นเอง จำนวน 10 ผลงาน ซึ่งนักเรียนมีผลการเรียนในรายวิชาประวัติศาสตร์ตามค่าเป้าหมาย ระดับ 3.00 ขึ้นไป ร้อยละ 87.57

3.2 ผลการดำเนินงานการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับผู้เรียน

จากการดำเนินโครงการคุณธรรมนำความรู้ พบว่าผู้เรียนมีความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยเฉพาะในด้าน ความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ ซึ่งสะท้อนผ่านการลดลงของสถิติการมาสาย และการเพิ่มขึ้นของกิจกรรมจิตอาสาที่นักเรียนริเริ่มขึ้นเอง ผลการดำเนินงานนี้ไม่เพียงแต่พัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน แต่ยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เกื้อกูลกันในสถานศึกษา นักเรียนมีผลการเรียนในรายวิชาหน้าที่พลเมือง ตามค่าเป้าหมาย ระดับ 3.00 ขึ้นไป ร้อยละ 96.19

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 2 จุดเน้นที่ 3 กำกับ ติดตามการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยและการปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรมให้กับผู้เรียน มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) ด้านครูผู้สอน

- ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีความชำนาญอย่างมากในทักษะการสอนสาระประวัติศาสตร์โดยการศึกษาเพิ่มเติมในด้านนั้น ๆ
- การสอนโครงงาน/การสืบค้นประวัติศาสตร์ท้องถิ่น มีข้อจำกัดในระดับทักษะความสามารถของครูสอนที่ขาดความรู้ความเข้าใจอย่างท่องแท้
- กระบวนการจัดการเรียนรู้ต้องมีความหลากหลายมากขึ้นและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) ด้านการบริหารจัดการ

- ขาดการนิเทศติดตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามนโยบายอย่างจริงจัง
- การสอนโดยกระบวนการวิจัยประวัติศาสตร์ท้องถิ่น ใช้งบประมาณมาก

3) ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์

- วัสดุอุปกรณ์ ไม่พอเพียงต่อความต้องการของผู้เรียน
- สัญญานอินเตอร์เน็ตไม่ครอบคลุมในบางพื้นที่ทำให้มีข้อจำกัดด้านการใช้นวัตกรรมอื่น ๆ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- การปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัย (Curriculum Reinvention) โดยปรับลดเนื้อหาที่เน้นการท่องจำรายชื่อหรือพุทธศักราชเพียงอย่างเดียว แต่เพิ่มการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Thinking) ให้ผู้เรียนเข้าใจถึงเหตุและผลของเหตุการณ์ในอดีตที่ส่งผลต่อปัจจุบัน
- การบูรณาการแบบองค์รวม: ผลักดันให้นโยบายประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองไม่ใช่วิชาแยกส่วน แต่เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตในโรงเรียน โดยเชื่อมโยงกับทักษะ Soft Skills และคุณธรรมสากล
- การสนับสนุนงบประมาณเพื่อแหล่งเรียนรู้ จัดสรรงบประมาณพิเศษเพื่อสร้างพิพิธภัณฑ์ดิจิทัล หรือเครือข่ายทัศนศึกษาเสมือนจริง (Virtual Tour) เพื่อให้โรงเรียนในพื้นที่ห่างไกลเข้าถึงข้อมูลที่ทันสมัยได้เท่าเทียมกัน

2) ระดับส่วนราชการ

- การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เชิงนวัตกรรม (Active Learning Tools): ผลิตสื่อในรูปแบบที่คนรุ่นใหม่เข้าถึงง่าย เช่น สารคดีสั้น แอนิเมชัน เกมจำลองสถานการณ์ (Gamification) หรือบอร์ดเกมประวัติศาสตร์ไทย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียน

- การยกระดับสมรรถนะครูผู้สอน จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูเปลี่ยนบทบาทจากผู้บรรยายเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ (Facilitator) ที่สามารถชวนนักเรียนตั้งคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อย่างเปิดกว้าง
- การจัดทำระบบคลังข้อมูลดิจิทัล (Digital Repository) รวบรวมหลักฐานทางประวัติศาสตร์และกรณีศึกษาด้านพลเมืองที่ถูกต้องและหลากหลาย เพื่อให้ครูนำไปประกอบการสอนได้ทันที

3) ระดับพื้นที่ (Local/Field Level)

- ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นเชื่อมโยงชาติ สนับสนุนให้โรงเรียนศึกษาประวัติศาสตร์ของชุมชนตนเอง (Local History) เพื่อให้เด็กเห็นความเชื่อมโยงว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของประวัติศาสตร์ และเกิดความรักหวงแหนในบ้านเกิด
- พื้นที่สร้างสรรค์ความเป็นพลเมือง (Civic Sandbox) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนทำโครงการจิตอาสาหรือโครงงานแก้ปัญหาในชุมชน (Project-based Learning) เพื่อฝึกให้นักเรียนสะท้อนผลการมีคุณธรรมและหน้าที่พลเมืองในสถานการณ์จริง
- เครือข่าย “บ้าน วัด โรงเรียน” (บวร) สร้างความร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำศาสนาและผู้นำชุมชน ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต เพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาและจริยธรรมผ่านประสบการณ์ตรง

4. รูปแบบ แนวทางหรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มีแนวทางการออกแบบนนวัตกรรม ภายใต้แนวคิด “ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต” กับ “จริยธรรมที่จับต้องได้” ชื่อโมเดลคือ **THAIVERSE CHRONICLES อดีตที่เลือกได้ อนาคตที่สร้างเอง** โดยนวัตกรรมนี้เปลี่ยนจากการอ่านมาเป็นการสวมบทบาทผ่าน 3 แนวทางหลัก ดังนี้

4.1. นวัตกรรมด้านการเรียนรู้ บทเรียนประวัติศาสตร์แบบมีทางเลือก (The Historical Multi-Ending RPG) โดยเปลี่ยนจากการเรียนตามหนังสือ ให้สร้างชุดกิจกรรมหรือสื่อที่ใช้ AI จำลองสถานการณ์ (Scenario-based Learning) โดยให้นักเรียนสวมบทบาทเป็นบุคคลในประวัติศาสตร์ และการจัดกิจกรรมโดยใช้ AI สร้างเนื้อหาแบบอินเทอร์เรกทีฟ (Interactive) ว่าหากนักเรียนตัดสินใจแบบ A ประวัติศาสตร์จะเปลี่ยนไปอย่างไร นวัตกรรมนี้ จะช่วยให้เข้าใจบริบทของคนสมัยก่อนว่าเพราะเหตุใดถึงตัดสินใจแบบนั้นและเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้า

4.2 นวัตกรรมด้านหน้าที่พลเมือง พัฒนาเมืองจำลองหน้าที่พลเมือง (Civic Gamification & Sandbox) คือ การเปลี่ยนจากการท่องจำมาตรากฎหมายต่างๆมาเป็นการฝึกให้ใช้ชีวิตในสังคมจริง ภายใต้แนวคิดสร้างระบบคะแนนพลเมืองสร้างสรรค์ในห้องเรียน เพื่อเชื่อมประวัติศาสตร์เข้ากับปัจจุบัน เช่น ในอดีตบรรพบุรุษเสียสละเลือดเนื้อเพื่อรักษาแผ่นดิน ในปัจจุบันหน้าที่พลเมืองคือการรักษาทรัพยากรและสิทธิของตัวเอง

4.3. นวัตกรรมด้านสื่อ โรงเรียนดอนตาลวิทยามุ่งพัฒนาสื่อสร้างสรรค์แนวใหม่ (Zombified History & Moral Dilemma) คือ การนำเรื่องที่ท้าทายและน่าสนใจมาใช้ในการจัดกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ใช้ทักษะสู่อาชีพที่สุจริตของพลเมืองที่ดีในอนาคต เช่น การทำโปรเจกต์บทภาพยนตร์เพื่อเข้าแข่งขัน เป็นต้น

ตัวอย่างผลงาน เช่น ถ้าประวัติศาสตร์เปลี่ยนไปเป็นโลกคู่ขนาน (Alternative History) หากเมืองถูกคุกคามโดยโรคระบาด (คล้ายซอมบี้) ในสมัยโบราณ พลเมืองต้องมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมอย่างไรเพื่อให้รอดพ้น ซึ่งเป้าหมายของกิจกรรมนี้ คือ ใช้ความสนุกของหนังแนวตื่นเต้น มาสอดแทรกเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคม และความสามัคคี ซึ่งเป็นแกนหลักของหน้าที่พลเมือง

ภาพที่ 35 ภาพการสร้างภาพยนตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

ภาพที่ 36 ภาพการสร้างภาพยนตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ด้านที่ 3 ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้เป็นศูนย์ (Zero Dropout)

1. ผลการดำเนินงาน

1) การจัดให้มีระบบช่วยเหลือ ติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่นและออกกลางคันให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มีระบบช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา สถานศึกษาจัดระบบคัดกรองและจัดทำฐานข้อมูลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงอย่างเป็นระบบ พร้อมกำหนดแผนช่วยเหลือรายบุคคล และดำเนินการติดตามเชิงพื้นที่โดยความร่วมมือของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักเรียนได้รับโอกาสกลับเข้าสู่การศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว โรงเรียนดอนตาลวิทยาได้บูรณาการการทำงานเชิงรุกผ่านกลไกการเยี่ยมบ้านเชิงลึก และการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถวิเคราะห์สาเหตุที่แท้จริงของปัญหา ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว หรือสภาพสังคม เพื่อนำมาออกแบบรูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเหมาะสมกับข้อจำกัดของนักเรียนแต่ละราย

นอกจากนี้ ได้มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งกับผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวังและสะท้อนข้อมูลกลับสู่โรงเรียนอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้กระบวนการดึงเด็กกลับ

เข้าสู่ระบบไม่ใช่เพียงการให้โอกาสทางการศึกษาเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการส่งเสริมทักษะอาชีพและการดูแลสภาพจิตใจ เพื่อให้เยาวชนสามารถปรับตัวและเติบโตในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุขและมั่นคงในระยะยาว

2) การส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่น และออกกลางคันให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มุ่งการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษา โดยจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายและยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทและความจำเป็นของผู้เรียน ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงและคงอยู่ในระบบการศึกษาได้อย่างเหมาะสม

ดังนั้น โรงเรียนดอนตาลวิทยา จึงได้ออกแบบระบบการเรียนรู้ที่ก้าวข้ามข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ โดยนำรูปแบบผสม (Hybrid Learning) มาใช้ควบคู่กับการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อตอบโจทย์กลุ่มผู้เรียนที่มีความจำเป็นแตกต่างกัน เช่น นักเรียนที่มีภาระงานช่วยครอบครัวหรือมีข้อจำกัดด้านการเดินทาง โดยสถานศึกษาได้พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมและหลักสูตรระยะสั้น รวมถึงการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากกิจกรรมนอกหลักสูตรมาเป็นผลการเรียนในระบบ นอกจากนี้ ยังมีการร่วมมือกับภาคีเครือข่ายทางการศึกษาในการจัดทำสื่อการเรียนรู้แบบออนไลน์ (On-demand) และการประเมินผลตามสภาพจริงที่เน้นทักษะการปฏิบัติงานจริงในชีวิตประจำวัน เพื่อลดอัตราการออกกลางคันและสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับสิทธิในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมและสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพต่อไป

3) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเปราะบางทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย

สถานศึกษาสนับสนุนการจัดการศึกษาแก่ผู้เรียนกลุ่มเปราะบาง โดยจัดบริการและการช่วยเหลือที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นเฉพาะบุคคล พร้อมบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค

โดยการกำกับดำเนินงานทุกด้านเป็นไปตามกรอบนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อยกระดับโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียนโรงเรียนดอนตาลวิทยาอย่างยั่งยืน

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 3 จุดเน้นที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้เป็นศูนย์ (Zero Dropout) มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) ฐานข้อมูลและการติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงยังไม่เชื่อมโยงครบถ้วน ทรัพยากร งบประมาณ และบุคลากรสนับสนุนไม่เพียงพอ แม้โรงเรียนจะมีระบบคัดกรองภายใน แต่การเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก (เช่น ฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์หรือฐานข้อมูลสังกัดอื่น) ยังทำได้ยาก ทำให้การติดตามตัวนักเรียนที่ย้ายถิ่นฐานตามผู้ปกครองมีความล่าช้า ประกอบกับงบประมาณสนับสนุนในการลงพื้นที่ติดตามเชิงลึกมีจำกัด และบุคลากรผู้รับผิดชอบมีภาระงานสอนเต็มพิกัด ทำให้การกำกับติดตามทำได้ไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร

2) บริบทผู้เรียนและครอบครัวเป็นอุปสรรคต่อการกลับเข้าเรียนและการคงอยู่ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงส่วนใหญ่เผชิญกับปัญหาความยากจนรุนแรงและโครงสร้างครอบครัวที่ไม่พร้อม ส่งผลให้ผู้เรียนต้องออกจากระบบเพื่อไปประกอบอาชีพช่วยแบ่งเบาภาระทางบ้าน หรือขาดแรงจูงใจในการศึกษาต่อเนื่องจากสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ปัจจัยเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้การดึงนักเรียนกลับเข้าสู่ห้องเรียนปกติ (On-site) เป็นไปได้ยากและมีความเสี่ยงที่จะหลุดออกจากระบบซ้ำ

3) การบูรณาการความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภายนอกยังไม่ต่อเนื่อง การขอความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกหรือชุมชนส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นเป็นรายกรณี (Case by Case) ยังขาดกลไกการทำงานร่วมกันที่เป็นระบบและถาวร ทำให้เมื่อมีการเปลี่ยนตัวผู้ประสานงานหรือสิ้นสุดโครงการ ความร่วมมือขาดช่วง

ส่งผลให้การเฝ้าระวังเด็กกลุ่มเสี่ยงในระดับหมู่บ้านขาดความเข้มแข็งในการป้องกันปัญหาก่อนที่เด็กจะหลุดออกจากระบบ

4) รูปแบบการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นยังไม่ครอบคลุมทุกบริบท แม้จะมีความพยายามจัดรูปแบบการเรียนที่หลากหลาย แต่การจัดการศึกษาทางเลือกหรือการเรียนแบบยืดหยุ่นยังไม่สามารถครอบคลุมทุกบริบทความจำเป็นของผู้เรียนได้ทั้งหมด เช่น ข้อจำกัดเรื่องเกณฑ์การวัดและประเมินผลตามระเบียบเดิมที่ยังไม่เอื้อต่อการเรียนรู้แบบสะสมหน่วยกิต (Credit Bank) ได้เต็มรูปแบบ รวมถึงความพร้อมของสื่อการเรียนรู้ทางไกลสำหรับนักเรียนที่ไม่มีอุปกรณ์หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ห่างไกล

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- ควรกำหนดกรอบนโยบายบูรณาการการติดตามเด็กหลุดระบบและการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น พร้อมสนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากร และระบบข้อมูลกลาง

2) ระดับส่วนราชการ

- ควรจัดทำแนวปฏิบัติมาตรฐาน กำกับติดตามเชิงระบบ สนับสนุนงบประมาณ/บุคลากร พัฒนาฐานข้อมูลเชื่อมโยง และเสริมเครือข่ายความร่วมมือในพื้นที่

3) ระดับพื้นที่

- ตั้งกลไกความร่วมมือเชิงพื้นที่ คัดกรอง–ติดตามรายบุคคล จัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นตามบริบทชุมชน และประเมินผลต่อเนื่อง

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้ดำเนินระบบติดตามเชิงรุกและช่วยเหลือรายบุคคล ควบคู่การจัดการเรียนรู้ยืดหยุ่นตามบริบทผู้เรียน และบูรณาการเครือข่ายโรงเรียน–บ้าน–ชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มเปราะบางเข้าถึงและคงอยู่ในระบบการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้กรอบนโยบายของ กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดเน้นที่ 2 การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษา (Anywhere Anytime) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัย (ปฐมวัย จนถึงเรียนรู้ตลอดชีวิต) เข้าสู่ระบบการศึกษาตามศักยภาพ ตามวัย ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้ดำเนินการแนะแนวการศึกษา รับนักเรียนตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในเขตรับผิดชอบและจัดทำฐานข้อมูลผู้เรียน ในระบบระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Data Management Center : DMC) เพื่อวางแผนการจัดการงการศึกษาอย่างครอบคลุม โดยมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการติดตามนักเรียนขาดเรียนให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามช่วงวัยและศักยภาพรายบุคคล

นอกจากนี้ โรงเรียนดอนตาลวิทยายังเน้นการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนในระบบเรียนออนไลน์ การจัดการเรียนรู้เสริมทักษะอาชีพ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสนับสนุนการเรียนรู้ เรียนออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ทุกที่ ทุกเวลา (Anywhere Anytime) รวมถึงส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตผ่านความร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานภาคีเครือข่าย กลุ่มต้นกล้าทำความดี กลุ่มสภาเด็กและเยาวชน

จากการดำเนินงานดังกล่าว โรงเรียนดอนตาลวิทยาได้เปลี่ยนผ่านการจัดการศึกษาจากรูปแบบดั้งเดิมสู่การเป็น “ระบบนิเวศการเรียนรู้ดิจิทัล (Digital Learning Ecosystem)” ที่เชื่อมโยงข้อมูลนักเรียนรายบุคคลจากระบบ DMC เข้ากับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างไร้รอยต่อ ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถเฝ้าระวังและติดตามประชากรวัยเรียนในเขตพื้นที่บริการให้เข้าถึงสิทธิทางการศึกษาได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม โดยเฉพาะการขับเคลื่อนนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” ผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถ

เข้าถึงองค์ความรู้และสื่อการสอนคุณภาพสูงได้ตามความถนัดผ่านระบบออนไลน์ โดยไม่มีข้อจำกัดด้านสถานที่และเวลา ควบคู่ไปกับการบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายอย่างกลุ่มต้นกล้าทำความดีและสภาเด็กและเยาวชน เพื่อหล่อหลอมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองและจิตสาธารณะ อันเป็นรากฐานสำคัญของการเป็นพลเมืองโลกที่พร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

2) การพัฒนาระบบและข้อมูลการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทุกประเภท เพื่อเป็นทางเลือกในการเข้าถึง การศึกษาที่หลากหลาย ตามความต้องการของผู้เรียนทุกประเภท ทุกช่วงวัย

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้เรียนและสารสนเทศทางการศึกษาให้เป็นปัจจุบัน มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อวางแผนช่วยเหลือและสนับสนุนผู้เรียนรายบุคคล

สถานศึกษาปรับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ยืดหยุ่น เช่น การจัดการเรียนแบบผสมผสาน (Blended Learning) การเรียนออนไลน์ การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล และการจัดตารางเรียนที่เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน เพื่อรองรับผู้เรียนที่มีข้อจำกัดด้านเวลา สถานที่ หรือภาระหน้าที่

ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเลือกเส้นทางการเรียนรู้ตามความสนใจและศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและบริบทท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น ห้องเรียนพิเศษภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น (Intensive English Program : IEP) ห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี (Science, Mathematics and Technology : SMT) โครงการห้องเรียนวิทยาศาสตร์พลังสิบ ห้องเรียนปกติ รวมทั้งการ จัดอบรมหลักสูตรส่งเสริมอาชีพร่วมกับหน่วยงานภายนอกส่งเสริมความสามารถ ด้าน ศิลปะ ดนตรี กีฬา ศิลปะวัฒนธรรมในท้องถิ่น

จากการขับเคลื่อนระบบการจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นสูง โรงเรียนดอนตาลวิทยาได้สร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างไร้ขีดจำกัด โดยการบูรณาการเทคโนโลยี Blended Learning เข้ากับหลักสูตรสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย ทั้งในส่วนของห้องเรียนพิเศษศักยภาพสูงอย่าง SMT (Enrichment Program of Science, Mathematics and Technology) และ IEP (Intensive English Program) ไปจนถึงหลักสูตรส่งเสริมทักษะอาชีพและศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น การดำเนินงานดังกล่าวไม่เพียงแต่ช่วยทลายกำแพงด้านข้อจำกัดของเวลาและสถานที่ แต่ยังเป็นการสร้าง “เส้นทางการเรียนรู้เฉพาะบุคคล” (Personalized Learning Pathway) ที่ตอบโจทย์ทั้งความต้องการของตลาดแรงงานและจิตวิญญาณของชุมชนดอนตาล ส่งผลให้ผู้เรียนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษาได้อย่างเท่าเทียม พัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพสูงสุด และพร้อมเติบโตเป็นประชากรที่มีคุณภาพในสังคมดิจิทัลอย่างยั่งยืน

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 3 จุดเน้นที่ 2 การสร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษา (Anywhere Anytime) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ แม้จะมีระบบการเรียนรู้ออนไลน์ แต่ผู้เรียนบางกลุ่มยังขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต (Tablet) หรือสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงที่เสถียรในพื้นที่ห่างไกล ทำให้การเข้าถึง Anywhere Anytime ยังไม่ครอบคลุม

2) ช่องว่างทางทักษะดิจิทัล (Digital Literacy) ครูและบุคลากรบางส่วนอาจยังมีความเชี่ยวชาญในการใช้เครื่องมือดิจิทัลขั้นสูงที่แตกต่างกัน รวมถึงผู้ปกครองบางส่วนยังไม่สามารถให้คำแนะนำในการเรียนรูปแบบออนไลน์แก่บุคลในปกครองได้อย่างเต็มที่

3) ภาระงานและการจัดการข้อมูล การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างระบบ เช่น DMC, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และแพลตฟอร์มการเรียนรู้ มีความซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน (Real-time) ตลอดเวลา ซึ่งเพิ่มภาระงานด้านเอกสารและสารสนเทศให้แก่ครูผู้สอน

4) การรักษาวินัยและความต่อเนื่องของผู้เรียน ในรูปแบบการเรียนที่ยืดหยุ่นและเป็นอิสระ ผู้เรียนบางส่วนที่ขาดทักษะการกำกับตนเอง (Self-Regulation) อาจประสบปัญหาเรื่องความต่อเนื่องในการเรียนรู้ และการแยกแยะระหว่างเวลาเรียนกับเวลาส่วนตัว

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- **การจัดสรรทรัพยากรแบบเจาะจง** ควรมีนโยบายสนับสนุนงบประมาณหรือจัดเช่าอุปกรณ์และสวัสดิการอินเทอร์เน็ตฟรีสำหรับการศึกษา เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงแพลตฟอร์มดิจิทัล
- **การรับรองวิทยฐานะและหลักสูตรระยะสั้น** ผลักดันให้มีการรับรองการสะสมหน่วยกิต (Credit Bank) จากการเรียนรู้นอกระบบหรือหลักสูตรอาชีพ ให้สามารถเทียบโอนเข้าสู่การศึกษาในระบบได้อย่างเป็นรูปธรรมในระดับชาติ

2) ระดับส่วนราชการ

- **การบูรณาการระบบฐานข้อมูลกลาง** พัฒนาให้ระบบ DMC และระบบบริหารจัดการการเรียนรู้ (LMS) สามารถเชื่อมโยงและดึงข้อมูลกันได้โดยอัตโนมัติ (API Integration) เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการกรอกข้อมูลของสถานศึกษา
- **ศูนย์พัฒนาสื่อดิจิทัลระดับเขตพื้นที่** จัดตั้งศูนย์รวมสื่อการสอนคุณภาพสูง (Centralized Content Hub) ที่ครูในสังกัดสามารถเข้าถึงและหยิบยกไปปรับใช้ได้ทันที โดยไม่ต้องผลิตใหม่ทั้งหมดเอง เพื่อลดภาระงานครู

3) ระดับพื้นที่

- **การสร้างเครือข่ายอาสาสมัครดิจิทัลชุมชน** แม้ร่วมกับกลุ่มต้นกล้าทำความดีและสภาเด็กและเยาวชน และจะมีศูนย์ดิจิทัลชุมชนในโรงเรียนแล้วก็ตาม แต่เจ้าหน้าที่ก็ยังไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมทั่วถึงได้ จึงควรมีการจัดตั้งทีมพี่เลี้ยงในชุมชนเพื่อช่วยแนะนำการใช้งานเทคโนโลยีเบื้องต้นแก่ผู้เรียนและผู้ปกครองในพื้นที่
- **หลักสูตรนิเวศการเรียนรู้ร่วมกับท้องถิ่น** ขยายความร่วมมือกับสถานประกอบการและภูมิปัญญาท้องถิ่นในอำเภอดอนตาล เพื่อสร้าง “ห้องเรียนอาชีพเสมือนจริง” ที่นักเรียนสามารถเข้าไปฝึกงานหรือเรียนรู้ทักษะจากหน้างานจริงแล้วนำมานับเป็นชั่วโมงเรียนได้
- **Active Learning & Coaching** ปรับบทบาทครูจากผู้สอน (Instructor) เป็นผู้อำนวยความสะดวกและโค้ช (Facilitator/Coach) เพื่อช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 ส่งเสริมการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่หลากหลาย

โรงเรียนดอนตาลวิทยา มีการจัดจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและส่งเสริมข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการอบรม เรื่องเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะตามข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement : PA) โดยมีวิทยากรจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และส่งเจ้าหน้าที่เข้ารับการอบรมการใช้งานระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล (Digital Performance Agreement : DPA) สนับสนุนระบบการเป็นเพื่อนที่ปรึกษาภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย ผู้บริหารและครูที่มีวิทยฐานะสูงกว่า เพื่อช่วยนิเทศการสอน ให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และการผลิตวิดีทัศน์ การสอนตามเกณฑ์ โดย

กำหนดชั่วโมงชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ให้ครู ในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกันร่วมกันวิพากษ์แผนการสอนและวิดีทัศน์ก่อนส่งเข้าระบบ เพื่อให้มั่นใจว่าผลงานสอดคล้องกับตัวชี้วัดของคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ก.ค.ศ.) พร้อมทั้งมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารการเข้ารับอบรมที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง เพื่อส่งเสริมการเลื่อนวิทยฐานะของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

จากการดำเนินการพิจารณาเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะของครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร และคำสั่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร ในช่วงตุลาคม พ.ศ. 2565 ถึง มกราคม พ.ศ. 2569 สามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1) มีผู้ยื่นขอเลื่อนตำแหน่งและวิทยฐานะ รวมทั้งสิ้น 15 ราย ได้รับการอนุมัติ จำนวน 13 ราย คิดเป็นร้อยละ 86.67 ไม่อนุมัติ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.33

2) การอนุมัติส่วนใหญ่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 40 ซึ่งมีจำนวนสูงสุด เนื่องจากเป็นช่วงที่มีการนำระบบการประเมินวิทยฐานะรูปแบบใหม่ (ระบบ DPA : Digital Performance Appraisal) มาใช้ในการยื่นคำขอและพิจารณาผ่านระบบออนไลน์ ส่งผลให้มีผู้ยื่นขอจำนวนมาก และกระบวนการพิจารณามีความคล่องตัวมากขึ้น

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 4 จุดเน้นที่ 1 ส่งเสริมการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีปัญหาอุปสรรคดังนี้

1) ครูมีภาระงานสอนสูงและมีงานโครงการ/งานนโยบายเร่งด่วนจำนวนมาก ทำให้ขาดความต่อเนื่องและมีเวลาไม่เพียงพอในการสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือผลิตสื่อการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามประเด็นท้าทายได้อย่างเต็มที่

ครูมีภาระงานสอนและงานจากหน่วยงานภายนอกและหน่วยงานต้นสังกัด ทำให้มีเวลาในการผลิตสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อการเลื่อนวิทยฐานะได้ไม่เต็มที่

2) การจัดทำวิดีทัศน์การสอนตามเกณฑ์ ก.ค.ศ. และการจัดการไฟล์เข้าระบบ DPA ยังคงเป็นอุปสรรคสำหรับครูบางส่วนที่ขาดทักษะทางเทคนิค ส่งผลให้ต้องใช้เวลาเตรียมการสูงและอาจเกิดข้อผิดพลาดในการอัปโหลดข้อมูลได้

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- ควรมีการเชื่อมโยงระบบ DPA กับฐานข้อมูลอื่น ๆ (เช่น Big Data ของกระทรวง) เพื่อลดการกรอกข้อมูลประวัติหรือวุฒิการศึกษาซ้ำซ้อน

2) ระดับส่วนราชการ

- ควรจัดทำคลังตัวอย่างผลงานที่ผ่านเกณฑ์ (Exemplary Video & PA) แบ่งตามกลุ่มสาระการเรียนรู้และวิทยฐานะ เพื่อเป็นแนวทางที่ถูกต้องให้ครูได้ศึกษา

3) ระดับพื้นที่

- สถานศึกษาควรจัดสรรเวลาในการพัฒนาคุณภาพ/นวัตกรรม เพื่อให้ครูได้ทำงานพัฒนาวิทยฐานะโดยไม่มีงานอื่นรบกวน

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนดอนตาลวิทยา กำลังดำเนินการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาบุคลากร คือ **นวัตกรรม “PA-Buddy Clinic & Digital Studio Model”** ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่เปลี่ยนการทำวิทยฐานะจากภาระส่วนบุคคลให้เป็นภารกิจร่วมกันขององค์กร โดยใช้ระบบ Buddy Clinic ให้ครูที่มีวิทยฐานะสูงกว่าเป็นพี่เลี้ยงช่วยกลั่นกรองแผนการสอนและประเด็นท้าทาย ควบคู่ไปกับการจัดตั้ง Digital Sandbox เพื่อสนับสนุนอุปกรณ์

และทีมเทคนิคในการผลิตวิดีโอการสอนคุณภาพสูงตามเกณฑ์ DPA ช่วยลดข้อจำกัดด้านทักษะดิจิทัลและสร้างความมั่นใจให้ครูก่อนส่งผลงานเข้าระบบ

นวัตกรรม "PA-Buddy Clinic & Digital Studio Model" มีกระบวนการ ดังนี้

1) PA-Buddy จับคู่ครูรุ่นใหม่ที่มีทักษะไอที (IT Genius) กับครูรุ่นพี่ที่มีประสบการณ์สอนสูง (Pedagogy Expert) เพื่อช่วยกันเขียนแผนการสอนและผลิตสื่อวิดีโอ

2) Digital Sandbox โรงเรียนจัดมุมสตูดิโอขนาดย่อม พร้อมฉากหลังและไฟที่เหมาะสมสำหรับถ่ายทำคลิปการสอนที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน ก.ค.ศ.

3) Internal Review Board มีคณะกรรมการภายในช่วยตรวจเช็กไฟล์เอกสารและคลิปวิดีโอตาม Check-list ของระบบ DPA ก่อนทำการ Submit จริง เพื่อลดอัตราการไม่ผ่านการประเมิน

ผลลัพธ์/ความคาดหวัง

ครูและบุคลากรทางการศึกษามีจะความมั่นใจในการส่งผลงาน ลดความเครียด และสร้างบรรยากาศการทำงานแบบกัลยาณมิตรภายในองค์กร

จุดเน้นที่ 2 แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ควบคู่กับการพัฒนาทักษะและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

1. ผลการดำเนินงาน

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้เร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม โดยสถานศึกษามีการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาหนี้สินอย่างเป็นระบบ โดย ให้ความรู้เรื่องภาษี การวางแผนเกษียณ และการจัดทำบัญชีครัวเรือน พร้อมส่งเสริมการออมผ่านกองทุนต่าง ๆ เช่น กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพิ่มขึ้น สนับสนุนบุคลากรปรับโครงสร้างหนี้ โดยประสานงานกับสถาบันการเงิน เช่น สหกรณ์ออมทรัพย์ครู หรือ ธนาคารออมสิน เพื่อเจรจาลดอัตราดอกเบี้ย หรือรวมหนี้ให้มาอยู่ที่เดียวเพื่อลดภาระการจ่ายรายเดือน จากการดำเนินการดังกล่าวทำให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนดอนตาลวิทยาเป็นผู้ที่มีวินัยด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 100 ของบุคลากรทั้งหมด

ภาพที่ 37 ตัวแทนครูและบุคลากรอบรมเชิงปฏิบัติการ "ครูสตางค์" โดยธนาคารแห่งประเทศไทย (1)

ภาพที่ 38 ตัวแทนครูและบุคลากรอบรมเชิงปฏิบัติการ “ครูสตางค์” โดยธนาคารแห่งประเทศไทย (2)

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 4 จุดเน้นที่ 2 แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ควบคู่กับการพัฒนาทักษะและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) ครูและบุคลากรบางส่วนยังมีความอายหรือไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลหนี้สินที่แท้จริง ทำให้เข้าถึงการเยียวยาได้ช้า

2) หลักเกณฑ์การหักเงินเดือนที่ต้องเหลือสุทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 บางกรณีทำได้ยากหากมีหนี้นอกระบบเข้ามาเกี่ยวข้อง

3) สภาพสังคมและค่านิยมที่กระตุ้นการบริโภคเกินตัว ทำให้การสร้างวินัยการออมในระยะยาวเห็นผลช้าในกลุ่มครูรุ่นใหม่

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- ควรมีการเจรจาในระดับกระทรวงเพื่อลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้สวัสดิการให้ต่ำกว่าสินเชื่อทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ

2) ระดับส่วนราชการ

- ควรจัดหาแพลตฟอร์มดิจิทัล (Application) ที่ช่วยในการรวมหนี้หรือบริหารจัดการการเงินที่ใช้งานง่าย และจัดตั้งกองทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำสำหรับปรับโครงสร้างหนี้โดยเฉพาะ

3) ระดับพื้นที่

- ควรริเริ่มพัฒนา “คลินิกแก้หนี้ครู” ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินมาเป็นที่ปรึกษาแบบตัวต่อตัว (Coaching) และทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) กับร้านค้าในท้องถิ่นเพื่อลดค่าครองชีพให้แก่บุคลากร

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ตระหนักถึงการบริหารจัดการหนี้สินและการสร้างวินัยทางการเงินอย่างเป็นระบบ คือกุญแจสำคัญสู่ความมั่นคงในอาชีพครู เพื่อเป็นการวางรากฐานทางเศรษฐกิจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัด และมีความมุ่งมั่นที่จะนำนวัตกรรมการจัดการและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ภายใต้กลยุทธ์ “โมเดล 3S เพื่อความมั่นคงทางการเงิน” ประกอบด้วย

1) S - Smart Data ใช้ระบบจัดเก็บข้อมูลหนี้ที่รักษาความลับสูงสุด เพื่อให้ครูและบุคลากรกล้าเข้าสู่กระบวนการช่วยเหลือ

2) S - Saving First มาตรการ “ออมก่อนจ่าย” โดยสมัครใจ โดยสถานศึกษาช่วยประสานการหักเงินออมเข้าบัญชีประจำก่อนจ่ายเงินเดือน

3) S - Sufficiency Lifestyle การสร้างอาชีพเสริมในสถานศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการเกษตรในโรงเรียนเพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านอาหาร และเพิ่มรายได้หมุนเวียนในกลุ่มสมาชิก

จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัยของครู

1. ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัย เช่น การจัดที่พัก ปรับปรุง ซ่อมแซมบ้านพักครู ฯลฯ เพื่อสร้างปลอดภัยและขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

โรงเรียนดอนตาลวิทยา ตระหนักว่าที่พักอาศัยเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของบุคลากร สถานศึกษาจึงมุ่งเน้นการจัดสวัสดิการด้านที่พักอาศัยที่มีมาตรฐาน มั่นคง และปลอดภัย เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถทุ่มเทศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มกำลัง โดยได้ดำเนินการบริหารจัดการและพัฒนาที่พักอาศัยอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1) โรงเรียนดอนตาลวิทยา ได้ดำเนินการสำรวจความต้องการเข้าพักอาศัยในบ้านพักครูและเปิดโอกาสให้ครูสามารถ ยื่นความจำนงเข้าพักในบ้านพักครูได้ตลอดปีงบประมาณ

จากการดำเนินการดังกล่าว พบว่าในปีงบประมาณ 2568 ครูที่มีความต้องการเข้าพักในบ้านพักครูคิดเป็นร้อยละ 54.2 ของข้าราชการครูทั้งหมด โดยสามารถเข้าพักได้คิดเป็นร้อยละ 96.8 ยังไม่สามารถเข้าพักได้ คิดเป็นร้อยละ 3.2 ของครูที่แจ้งความประสงค์ขอเข้าพัก

2) โรงเรียนดำเนินการสำรวจสภาพบ้านพักครูในทุกปีงบประมาณ เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำคำขอจัดตั้งงบประมาณในการปรับปรุงซ่อมแซม

จากการดำเนินการดังกล่าว พบว่าในปีงบประมาณ 2568 มีบ้านพักครูที่มีสภาพทรุดโทรม จำนวน 8 หลัง โดยได้จัดตั้งคำขอของบประมาณซ่อมแซมประจำปีงบประมาณ 2569 และพบว่ามีบ้านพักนักการภารโรงที่มีสภาพทรุดโทรมจำนวน 2 หลังที่มีครูเข้าพักอาศัย แต่ไม่สามารถจัดตั้งคำขอของบประมาณซ่อมแซมประจำปีงบประมาณ 2569 ได้

3) โรงเรียนจัดให้มี “กลุ่มชาวบ้านพักครูโรงเรียนดอนตาลวิทยา” เพื่อติดต่อสื่อสาร และดูแลความปลอดภัยร่วมกันเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน รวมทั้งร่วมเป็นกลุ่มพัฒนาพื้นที่ที่ใช้ร่วมกัน

จากการดำเนินการดังกล่าว พบว่าในปีที่ผ่านมามีการช่วยเหลือและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในกลุ่มบ้านพักได้อย่างทันท่วงที ทั้งเรื่องระบบไฟฟ้า น้ำประปา ความปลอดภัยจากสัตว์มีพิษ รวมทั้งดูแลความสะอาดรอบบ้านพักได้อย่างดี

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 4 จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัยของครู มีปัญหาอุปสรรค ดังนี้

1) บ้านพักครูส่วนใหญ่มีอายุการใช้งานมาอย่างยาวนาน (มากกว่า 40 ปี) ทำให้โครงสร้างบางส่วนชำรุด เช่น หลังคารั่วซึม ปลวกกินโครงไม้ และระบบไฟฟ้า/ประปาเก่า ซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายได้

2) การจัดสรรงบประมาณสำหรับการซ่อมแซมมักได้รับไม่เต็มตามจำนวนที่ขอ หรือได้รับจัดสรรล่าช้า ทำให้การซ่อมแซมเป็นไปในลักษณะซ่อมพอประทัง

3) มีข้าราชการครูบรรจุใหม่หรือครูย้ายถิ่นฐานมาปฏิบัติราชการจำนวนเพิ่มขึ้น ทำให้บ้านพักที่มีอยู่ไม่เพียงพอ ครูบางส่วนต้องเช่าที่พักภายนอก ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระค่าใช้จ่าย

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- มีนโยบายรื้อถอนบ้านพักที่หมดสภาพอย่างรวดเร็วเพื่อสร้างอาคารชุดพักอาศัย (แฟลต) ที่รองรับจำนวนคนได้มากกว่าในพื้นที่เท่าเดิม

- พิจารณาปรับเกณฑ์ค่าเช่าบ้านให้สอดคล้องกับสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน เพื่อลดภาระครูที่บ้านพักในโรงเรียนไม่เพียงพอ

2) ระดับส่วนราชการ

- จัดสรรงบประมาณงบกลาง สำรองไว้สำหรับกรณีบ้านพักครูได้รับความเสียหาย
- จัดอบรมหรือให้ความรู้เรื่องการดูแลรักษาอาคารสถานที่เบื้องต้นให้กับครูฝ่ายอาคารสถานที่เพื่อการซ่อมบำรุงเชิงป้องกัน

3) ระดับพื้นที่

- จัดทำมาตรการประหยัดพลังงานในบ้านพักครู เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายส่วนกลางของโรงเรียน

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

นอกจากการขับเคลื่อนคุณภาพด้านวิชาการแล้ว โรงเรียนดอนตาลวิทยา ให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรผ่านมาตรการสวัสดิการที่พักอาศัยอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างความมั่นคงและความปลอดภัยอันเป็นรากฐานสำคัญของขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติหน้าที่ สถานศึกษาจึงได้ริเริ่มและพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการเชิงระบบที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

ชื่อรูปแบบ : **“DTW Housing Management System” : ระบบบริหารจัดการบ้านพักครูแบบครบวงจรด้วยฐานข้อมูลและการมีส่วนร่วม**

หลักการและแนวทางปฏิบัติ คือ โรงเรียนได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการสวัสดิการบ้านพักครู โดยเปลี่ยนจากการบริหารแบบเดิมมาใช้ระบบคุณภาพ (PDCA) เพื่อแก้ปัญหาความไม่ชัดเจนของข้อมูลและความล่าช้า โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านฐานข้อมูล (Digital Data)

- จัดทำ “ทะเบียนประวัติบ้านพักครูอิเล็กทรอนิกส์” ที่แสดงข้อมูลผู้อาศัย ประวัติการซ่อมแซม และสภาพปัจจุบันของบ้านแต่ละหลัง
- มีการจัดลำดับความสำคัญของสภาพความเสียหาย เพื่อใช้จัดสรรงบประมาณซ่อมแซมตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วน

2) ด้านกฎระเบียบและข้อตกลง (Rules & Agreement)

- จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) การเข้าพักอาศัย ระหว่างโรงเรียนกับครูผู้เข้าพัก โดยระบุหน้าที่ความรับผิดชอบในการดูแลรักษาทรัพย์สิน การช่วยกันประหยัดพลังงาน และการร่วมกิจกรรมพัฒนาพื้นที่ส่วนกลางให้ชัดเจน
- กำหนดหลักเกณฑ์การคะแนนพิจารณาผู้เข้าพัก (Scoring) ที่โปร่งใสและตรวจสอบได้

3) ด้านโครงสร้างการบริหาร (Committee Structure)

- แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการบ้านพักครู ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนฝ่ายบริหารและตัวแทนครูผู้อยู่อาศัยจริง เพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบสภาพบ้านพัก พิจารณาคำขอซ่อมแซม และบริหารจัดการข้อร้องเรียนต่าง ๆ

4) ด้านการสื่อสารและการแจ้งซ่อม (Communication Flow)

- ลดขั้นตอนธุรการด้วยการใช้ระบบ One-Stop Service ผ่าน Line Group สำหรับแจ้งเหตุขัดข้องเร่งด่วน (เช่น ไฟดับ น้ำประปาแตก) เพื่อให้ทีมช่างอาคารสถานที่เข้าแก้ไขได้ทันท่วงที ก่อนจะทำเรื่องเบิกจ่ายตามระเบียบพัสดุในภายหลัง

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

ระบบนี้ช่วยให้โรงเรียนมีข้อมูลสารสนเทศที่แม่นยำสำหรับการจัดตั้งคำของบประมาณ การจัดสรรบ้านพักมีความโปร่งใส ยุติธรรม และสามารถดูแลบำรุงรักษาบ้านพักให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้นภายใต้งบประมาณที่จำกัด

จุดเน้นที่ 4 ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน

1. ผลการดำเนินงาน

การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน โดยปรับ ลด เลิก ควบ และบูรณาการโครงการกิจกรรมเท่าที่จำเป็น และให้มีการกำกับติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ซึ่งโรงเรียนได้ดำเนินการ ดังนี้

1) การทบทวนแผนปฏิบัติการประจำปี โดยใช้หลักการ **“Less is More”** มีการยกเลิกโครงการที่ซ้ำซ้อนหรือไม่ได้ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนโดยตรงจำนวน ร้อนละ 15 ของโครงการทั้งหมด

2) มีการจัดกลุ่มกิจกรรมที่มีเป้าหมายใกล้เคียงกัน เช่น งานวัดผล งานประกันคุณภาพ และงานวิจัยในชั้นเรียน ให้ดำเนินการไปในทิศทางเดียวกันเพื่อลดการทำเอกสารซ้ำซ้อน

3) พัฒนาระบบบริหารจัดการสถานศึกษาแบบดิจิทัล (Digital School Management) เช่น ระบบเช็กชื่อออนไลน์, ระบบบันทึกคะแนน (SGS), และการจัดทำธุรการชั้นเรียนผ่านระบบ Cloud เพื่อลดภาระงานเอกสารที่เป็นกระดาษ

ดังนั้น การดำเนินงานของโรงเรียนที่มุ่งเน้นการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอน ผ่านกลยุทธ์ “ปรับ ลด เลิก และควบรวม” ทั้งในส่วนของการทบทวนแผนปฏิบัติการตามหลัก Less is More การบูรณาการงานเอกสาร และการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบบริหารจัดการดิจิทัล จึงเป็นกุญแจสำคัญที่ช่วยคืนเวลาให้แก่ครูผู้สอนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้ไม่เพียงแต่ช่วยลดความซ้ำซ้อนของงานธุรการ แต่ยังส่งเสริมให้ครูสามารถทุ่มเทศักยภาพไปกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและยั่งยืนได้

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 4 จุดเน้นที่ 4 ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน ดังนี้

1) การขอความร่วมมือให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมหรืออบรมจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอกในวันที่มีการจัดการเรียนการสอนบ่อยครั้ง

2) หน่วยงานเหนือขึ้นไปมักมีความต้องการข้อมูลในลักษณะเดียวกันแต่ใช้แพลตฟอร์มการรายงานที่ต่างกัน ทำให้ครูต้องป้อนข้อมูลเดิมในหลายระบบ

3) จำนวนบุคลากรสายสนับสนุนมีไม่เพียงพอ ทำให้ครูสอนผู้สอนยังต้องรับผิดชอบงานพิเศษ เช่น งานพัสดุ การเงิน และโครงการพิเศษ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- **นโยบาย “ลดภาระการรายงานผล” (Single Report Policy)** ควรกำหนดนโยบายให้มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนในฐานข้อมูลกลางเพียงแห่งเดียว (Big Data) เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลไปใช้ได้โดยไม่ต้องสั่งให้โรงเรียนทำรายงานใหม่อีกครั้ง
- **การคืนอัตราจ้างสายสนับสนุน** สนับสนุนงบประมาณจ้างเจ้าหน้าที่พัสดุ การเงิน เพื่อแยกงานบริหารจัดการออกจากงานวิชาการอย่างเด็ดขาด

2) ระดับส่วนราชการ

- **การบูรณาการปฏิทินการทำงาน** ควรจัดทำปฏิทินการอบรม/สัมมนาที่ชัดเจนและไม่ตรงกับวันที่มีการเรียนการสอน หรือเน้นการพัฒนาครูผ่านระบบออนไลน์ที่ครูสามารถเลือกเวลาเรียนเองได้
- **ลดการประเมินที่ซ้ำซ้อน** ปรับปรุงเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาและวิทยฐานะให้เน้นไปที่ผลลัพธ์ของผู้เรียนมากกว่าเอกสารเชิงปริมาณ

3) ระดับพื้นที่

- ให้อำนาจสถานศึกษาในการตัดสินใจ เลิก หรือ ยุบ กิจกรรมที่ไม่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ได้โดยไม่มีผลกระทบต่อคะแนนการประเมินอื่น ๆ ของโรงเรียน

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี

ในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน โรงเรียนเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรบุคคล โดยเฉพาะการบริหารจัดการเวลาปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด จึงได้กำหนดนโยบายเชิงรุกเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางวิชาชีพ ภายใต้แนวคิด “พื้นที่ปฏิบัติงานปลอดภารกิจแทรก (Task-Free Zone)” ผ่านกิจกรรม **“วันพฤหัสบดีสีขาว (White Thursday)”**

วันพฤหัสบดีสีขาว (White Thursday) หรือวันใดวันหนึ่งในสัปดาห์ที่ห้ามมีการประชุมครู และห้ามกิจกรรมนอกหลักสูตรซึ่งผลลัพธ์จาการปฏิบัติคือ ครูมีเวลาในการ PLC เพื่อแก้ปัญหาเด็กเป็นรายบุคคล หรือมีเวลาเตรียมสื่อการสอนอย่างเต็มที่ในคาบว่าง โดยไม่มีงานด่วนจากฝ่ายบริหารมาขัดจังหวะหรือกระทบต่อภาระงานสอน

จุดเน้นที่ 5 พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ผลการดำเนินงาน

โรงเรียนดอนตาลวิทยาได้ส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งครู บุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน ในในหลักสูตรและกิจกรรมเสริม ในด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับได้รับการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาสมรรถนะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนการสอน โรงเรียน 1 อำเภอ 1 โรงเรียนคุณภาพ ณ หอประชุมโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหารทุกคน ทั้งนี้เพื่อช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านที่ 4 จุดเน้นที่ 5 พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ดังนี้

1) ปัญหาด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต ในช่วงที่มีการใช้งานพร้อมกันจำนวนมาก สัญญาณอินเทอร์เน็ตมีความล่าช้าในบางช่วง

2) ปัญหาด้านความแตกต่างของพื้นฐาน ผู้เข้ารับการอบรมมีพื้นฐานทักษะทางคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกันมาก ทำให้วิทยากรต้องใช้เวลาปรับพื้นฐานนานกว่ากำหนด

3) ปัญหาด้านอุปกรณ์ อุปกรณ์ส่วนตัวของครูบางท่านมีประสิทธิภาพไม่เพียงพอต่อการแสดงผลของโปรแกรมกราฟิกต่าง ๆ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- จัดทำเป็นนโยบายหลักการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา
- จัดสรรงบประมาณสำหรับพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาครอบคลุมทุกเขตพื้นที่

2) ระดับส่วนราชการ

- การจัดกลุ่มอบรม ควรแบ่งกลุ่มผู้เข้าอบรมตามระดับความสามารถ (Basic /Intermediate/ Advance) เพื่อให้เนื้อหาตรงกับความต้องการและเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

3) ระดับพื้นที่

- ควรจัดตั้งทีมครูแกนนำด้าน ICT เพื่อเป็นพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือครูท่านอื่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องหลังจบการอบรม

- ควรมีการจัดอบรมเชิงลึกเฉพาะด้าน เช่น การตัดต่อวิดีโอขั้นสูง หรือ การสร้างเว็บไซต์ เพื่อการศึกษาในครั้งต่อไป

คำแนะนำหรือการสั่งการของผู้ตรวจ

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการตรวจราชการและการประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 4 ด้าน 11 นโยบาย ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีคุณธรรม” เพื่อให้หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษา ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายการตรวจและราชการไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ในวันนี้กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ โรงเรียนดอนตาลวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามุกดาหาร พบว่า โรงเรียนมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการและการใช้สื่อเทคโนโลยี มีห้องเรียน SMT และ IEP มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้และการยกระดับคุณภาพการจัดการการศึกษาโดยพัฒนานวัตกรรมเพื่อการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน ภายใต้ “ระบบแนะแนว Coaching 360 องศา”โรงเรียนดอนตาลวิทยามีรูปแบบนวัตกรรม THAIVERSE CHRONICLES Model ภายใต้แนวคิด “ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต” กับ “จริยธรรมที่จับต้องได้” รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาบุคลากร ผ่านนวัตกรรม PA-Buddy Clinic & Digital Studio Model และมีแผนการเรียนที่หลากหลาย

สุดท้ายนี้ ผมขอชื่นชมการทำงานและพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริมและสร้างนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามศักยภาพของตน และขอขอบคุณนายบุญเลี่ยม บุญศรี ผู้อำนวยการสถานศึกษา และคณะครูทุกท่าน ที่ร่วมขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษาด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ ส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ชื่อสถานศึกษา/หน่วยรับตรวจ โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ **สังกัด** สพม.สกลนคร

คำชี้แจง แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สำหรับหน่วยรับตรวจในการลงพื้นที่ตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

ด้านที่ 1 ด้านความปลอดภัยและคุ้มครองผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา
จุดเน้น : ยกระดับมาตรการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา และการป้องกันภัยจากสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่เสี่ยงให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)

1. ผลการดำเนินงาน

การจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัย รวมทั้งแผนเผชิญเหตุ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)

การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การมีหลักสูตรวิชาการที่ดี แต่หัวใจสำคัญคือ การทำให้สถานศึกษาเป็น “พื้นที่ปลอดภัย” (Safe Zone) ที่สร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ครู และบุคลากร โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญนี้ จึงมุ่งเน้นการพัฒนาระบบความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกลยุทธ์การป้องกัน การเตรียมพร้อม และความร่วมมือกับชุมชน

1.1 การวางรากฐานด้วยแผนเผชิญเหตุและองค์ความรู้ เพื่อให้การจัดการความปลอดภัยเป็นระบบ โรงเรียนได้จัดทำแผนเผชิญเหตุสถานศึกษาปลอดภัยที่ครอบคลุมรอบด้าน โดยไม่ได้เพียงแค่ประกาศใช้เป็นลายลักษณ์อักษร แต่ยังส่งเสริมการสร้างความตระหนักรู้ผ่านการให้ความรู้เรื่อง ภัยพิบัติทางธรรมชาติ ให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้เยาวชนมีความเข้าใจถึงลักษณะของภัยในรูปแบบต่าง ๆ และรู้วิธีการปฏิบัติตนเบื้องต้นอย่างถูกต้องเมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝัน

1.2 การฝึกซ้อมเพื่อทักษะที่ใช้ได้จริง โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ ได้ดำเนินการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุแผ่นดินไหวอย่างต่อเนื่อง การจำลองสถานการณ์จริงทำให้นักเรียนและบุคลากรเกิดความคุ้นชินกับเส้นทางหนีไฟ จุดรวมพล และขั้นตอนการปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามหลักสากล (Drop, Cover, and Hold on) ซึ่งช่วยลดความตื่นตระหนกและเพิ่มโอกาสความปลอดภัยหากมีเหตุการณ์จริงเกิดขึ้น

1.3 การตรวจสอบระบบไฟฟ้า ความปลอดภัยจากอัคคีภัย เป็นเรื่องที่โรงเรียนให้ความสำคัญสูงสุด โดยเฉพาะความเสี่ยงจากไฟฟ้าลัดวงจร โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ได้รับความร่วมมือเชิงบูรณาการจากวิทยาลัยเทคโนโลยีพังโคนพณิชยการ ซึ่งเป็นหน่วยงานในเขตพื้นที่บริการในการส่งทีมผู้เชี่ยวชาญเข้ามาดำเนินการตรวจสอบระบบไฟฟ้าและอุปกรณ์ส่องสว่างทั่วทั้งบริเวณโรงเรียน การตรวจสอบเชิงรุกนี้ช่วยให้พบจุดเสี่ยง และดำเนินการแก้ไขก่อนที่จะเกิดอันตราย

ผลจากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องส่งผลให้โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์สามารถยกระดับสู่การเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone) อย่างเต็มรูปแบบ เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครองว่า บุตรหลานจะได้รับการดูแลในสภาพแวดล้อมที่มั่นคง ปลอดภัย และพร้อมสำหรับการพัฒนาศักยภาพในทุกด้านอย่างยั่งยืน

2. ปัญหาอุปสรรค

ในการดำเนินงานสถานศึกษาปลอดภัยของโรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ แม้จะมีแผนการดำเนินงานที่ชัดเจนและได้รับความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเป็นอย่างดี แต่ยังคงมีข้อจำกัดสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานในระยะยาว คือ ปัญหาและอุปสรรคด้านงบประมาณในการดำเนินงาน

2.1 ข้อจำกัดในการปรับปรุงโครงสร้างและอุปกรณ์ด้านความปลอดภัย เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้การจัดซื้อหรือเปลี่ยนทดแทนอุปกรณ์ความปลอดภัยที่เสื่อมสภาพตามกาลเวลาไม่สามารถ

ทำได้ครบถ้วน 100% เช่น การติดตั้งถังดับเพลิงเพิ่มเติมให้ครอบคลุมทุกจุดเสี่ยง หรือการปรับปรุงโครงสร้างอาคารเก่าให้รองรับแรงสั่นสะเทือนจากแผ่นดินไหวตามมาตรฐานสถาปัตยกรรมสมัยใหม่ ซึ่งต้องใช้ต้นทุนสูง

2.2 ข้อจำกัดในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อความปลอดภัย การมุ่งสู่การเป็น Safe Zone ที่สมบูรณ์แบบจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีช่วยเฝ้าระวัง เช่น ระบบกล้องวงจรปิด (CCTV) ที่มีความละเอียดสูงและครอบคลุมทุกมุมอับ รวมถึงระบบแจ้งเตือนภัยอัจฉริยะ แต่ด้วยงบประมาณที่ไม่เพียงพอทำให้โรงเรียนทำได้เพียงการบำรุงรักษาระบบเดิมที่มีอยู่แทนการยกระดับสู่ระบบที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากกว่า

2.3 การขยายผลการฝึกอบรมและสื่อการเรียนรู้ แม้จะมีการซักซ้อมแผนเผชิญเหตุเป็นประจำ แต่การจัดทำสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ (เช่น คู่มือพกพาสำหรับนักเรียนทุกคน) หรือการจัดจ้างวิทยากรเชี่ยวชาญเฉพาะทางมาให้ความรู้เชิงลึกในด้านต่าง ๆ ยังทำได้จำกัด ทำให้การกระจายความรู้สู่ครอบครัวและชุมชนรอบข้างยังไม่กว้างขวางเท่าที่ควร

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

จัดสรรงบประมาณเฉพาะทาง โดยผลักดันงบหมวดความปลอดภัยสถานศึกษาแยกต่างหาก เพื่อใช้ปรับปรุงโครงสร้างอาคารและระบบไฟฟ้าโดยตรง และกำหนดมาตรฐานกลาง สร้างเกณฑ์ Safe Zone ระดับชาติที่มาพร้อมงบอุดหนุนตามดัชนีความเสี่ยงพื้นที่

2) ระดับส่วนราชการ

ทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) จับคู่สถานศึกษากับวิทยาลัยอาชีวศึกษาในพื้นที่ เพื่อให้มีผู้เชี่ยวชาญเข้าตรวจเช็คระบบความปลอดภัยเป็นประจำ และสนับสนุนสื่อดิจิทัล พัฒนาคลังความรู้ภัยพิบัติออนไลน์เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายในการจัดทำสื่อสิ่งพิมพ์

3) ระดับพื้นที่

ระดมทรัพยากรท้องถิ่น โดยสร้างเครือข่ายร่วมกับ อปท. และภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ความปลอดภัย และจัดตั้งกองทุนความปลอดภัยในโรงเรียน เพื่อใช้ซ่อมบำรุงอุปกรณ์ฉุกเฉินได้ทันทีโดยไม่ต้องรอปีงบประมาณ

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

โมเดลบริหารจัดการความปลอดภัย: SAFE Model

1. S - Surroundings (สภาพแวดล้อมต้องปลอดภัย) เน้นบทบาทของงานอาคารสถานที่และธุรการในการจัดการพื้นที่กายภาพ

• Site Safety (ความปลอดภัยในพื้นที่): ตรวจสอบรั้วโรงเรียน ประตูเข้า-ออก ให้มั่นคงแข็งแรง ปิดกั้นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้รับอนุญาต

• Blind Spots (จัดการจุดอับ): ติดตั้งไฟส่องสว่างในจุดเปลี่ยว ตัดแต่งกิ่งไม้ และติดตั้งกล้องวงจรปิด (CCTV) ให้ครอบคลุมทุกจุดเสี่ยง

• Traffic (จราจร): ตีเส้นจราจรในโรงเรียน ทางม้าลาย จุดรับ-ส่งนักเรียนที่ชัดเจน เพื่อลดอุบัติเหตุ

2. A - Awareness (สร้างความตระหนักรู้และวินัย) เน้นงานประชาสัมพันธ์และกิจการนักเรียน เพื่อสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัย

• Education (ให้ความรู้): อบรมหน้าเสาธงหรือในคาบโฮมรูมเรื่องความปลอดภัย (เช่น ภัยออนไลน์, การเดินทาง, การใช้ไฟฟ้า)

• Rules (กฎระเบียบ): กำหนดกฎการใช้อาคารสถานที่ เช่น ห้ามปีนป่าย ห้ามเข้าพื้นที่ก่อสร้าง

• Signage (ป้ายเตือน): ติดป้ายเตือนในจุดอันตราย เช่น ระวังพื้นลื่น, เขตห้ามเข้า, ระวังไฟฟ้าแรงสูง

3. F - Facilities (สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์พร้อมใช้) เน้นงานพัสดุและการซ่อมบำรุง เพื่อป้องกันอุบัติเหตุจากอุปกรณ์ชำรุด

• Maintenance (การบำรุงรักษา): ตรวจเช็คเครื่องเล่นสนาม สนามกีฬา โต๊ะเก้าอี้ ระบบสายไฟ และพัดลมเพดาน ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์เสมอ

• Safety Equipment (อุปกรณ์ความปลอดภัย): มีถังดับเพลิงที่ยังไม่หมดอายุในทุกอาคาร, มีกล่องปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำห้อง

• Hygiene (สุขอนามัย): ดูแลโรงอาหาร ตู้น้ำดื่ม และห้องน้ำ ให้สะอาด ถูกสุขลักษณะ ป้องกันโรคติดต่อ

4. E - Emergency (แผนเผชิญเหตุและการกู้ภัย) เน้นงานบริหารจัดการความเสี่ยงและการซ้อมแผน

• Action Plan (แผนเผชิญเหตุ): มีขั้นตอนชัดเจนว่า "ใคร ทำอะไร" เมื่อเกิดเหตุ (ไฟไหม้, น้ำท่วม, คนแปลกหน้าบุกรุก, อุบัติเหตุหมู่)

• Drill (การซ้อม): จัดซ้อมหนีไฟและซ้อมแผนอพยพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

• Network (เครือข่าย): มีเบอร์โทรฉุกเฉิน (โรงพยาบาล, สถานีตำรวจ, ดับเพลิง) ติดไว้ในจุดที่เห็นชัด และมีการประสานงานกับหน่วยงานภายนอกไว้ล่วงหน้า

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 1 ผลักดันการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทพื้นที่ โดยเน้นสมรรถนะที่จำเป็นให้กับผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเน้นศักยภาพ สมรรถนะและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

โรงเรียนได้พัฒนาโครงสร้างหลักสูตรที่เน้น 5 สมรรถนะหลัก โดยใช้แนวทาง "Individual Learning Path" โดยให้ผู้เรียนแผนการเรียนปกติเลือกเรียนวิชาเพิ่มเติมตามความถนัดและความสนใจ และมีแผนการเรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร แผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีแผนการเรียนวิทยาศาสตร์-คณิตศาตร์ และแผนการเรียนภาษา-สังคม ให้นักเรียนได้เลือกเรียน

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning): ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติจริง โดยใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามารองรับการเรียนรู้รายบุคคล (Personalized Learning)

ระบบดูแลและพัฒนาศักยภาพ: มีการนำผลการประเมินพหุปัญญา (Multiple Intelligences) มาวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล เพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์ความแตกต่าง ทั้งกลุ่มเด็กเก่ง (ส่งเสริมความเป็นเลิศ) และกลุ่มที่ต้องการความช่วยเหลือ (Scaffolding)

2) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

โรงเรียนได้บูรณาการแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นอำเภอพรรณานิคมเข้าสู่การเรียนการสอน เช่น รายวิชาเพิ่มเติมผ้าย้อมคราม "ครามและสีธรรมชาติ" และ "วิถีภูไทพรรณานิคม" เพื่อสร้างความตระหนักในรากเหง้าควบคู่กับการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยร่วมมือกับปราชญ์ชาวบ้านและวิสาหกิจชุมชนในพื้นที่ นำนักเรียนออกไปศึกษาดูงานแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นเกี่ยวกับคราม การทำเกษตรอินทรีย์ การทอเสื่อ วิสาหกิจชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจระบบนิเวศและการบริหารจัดการทรัพยากรในพื้นที่ของตนเอง

2. ปัญหาอุปสรรค

- ความรวดเร็วในการปรับตัวของหลักสูตร: การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วทำให้หลักสูตรบางส่วนต้องปรับปรุงบ่อยครั้ง เพื่อให้สอดคล้องต่อความต้องการของการศึกษาต่อของนักเรียน

- ข้อจำกัดด้านงบประมาณ: การจัดหาวัสดุอุปกรณ์ขั้นสูงสำหรับฝึกทักษะสมรรถนะเฉพาะทาง ยังมีไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ควรมีการสนับสนุนงบประมาณจัดซื้อครุภัณฑ์ที่ทันสมัย ให้สอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2) ระดับส่วนราชการ

ควรมีการจัดทำธนาคารหน่วยกิตที่เชื่อมโยงระหว่างสถานศึกษาและสถานประกอบการในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สมรรถนะที่เด็กเรียนรู้ได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพ

3) ระดับพื้นที่

ควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (MOU) ระหว่างโรงเรียนมัธยมกับชุมชนและภาคเอกชนในจังหวัดสกลนครให้เข้มแข็ง เพื่อเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่ตอบโจทย์บริบทท้องถิ่น

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ชื่อนวัตกรรม: **"PHANNA MODEL: นวัตกรรมการเรียนรู้บูรณาการสู่อัตลักษณ์ท้องถิ่น"**

P (Purpose): กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ตามศักยภาพรายบุคคล

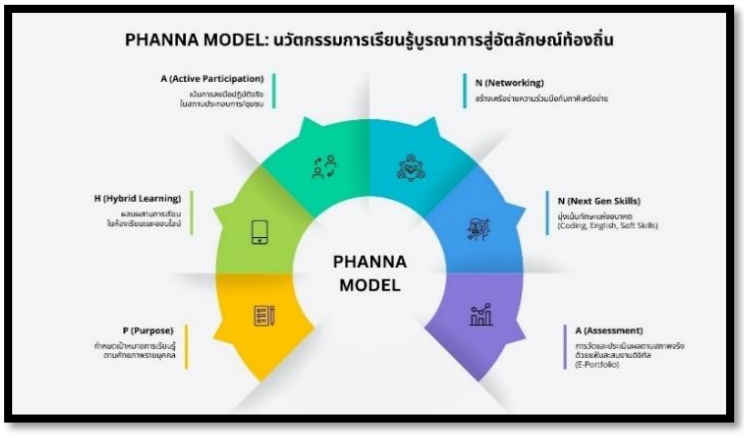
H (Hybrid Learning): ผสมผสานการเรียนในห้องเรียนและออนไลน์

A (Active Participation): เน้นการลงมือปฏิบัติจริงในสถานประกอบการ/ชุมชน

N (Networking): สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย

N (Next Gen Skills): มุ่งเน้นทักษะแห่งอนาคต (Coding, English, Soft Skills)

A (Assessment): การวัดและประเมินผลตามสภาพจริงด้วยแฟ้มสะสมงานดิจิทัล (E-Portfolio)

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 2 พัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศผ่านพหุปัญญาและทักษะอาชีพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาและทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาและทักษะอาชีพโดยเน้นการปฏิบัติจริง (Active Learning & Competency-Based) ดำเนินการคัดกรองนักเรียนตามทฤษฎีพหุปัญญา 8 ด้าน เพื่อจัดกลุ่มความสนใจ เช่น กลุ่มอัจฉริยะภาพทางวิทยาศาสตร์, กลุ่มศิลปะสร้างสรรค์ (คราม พรรณา), และกลุ่มทักษะกีฬา

Learning by Doing: เน้นการเรียนรู้แบบโครงงาน (Project-Based Learning) และการลงมือปฏิบัติจริง เช่น กลุ่มทอผ้าย้อมครามในชุมชน และชุมนุมหุ่นยนต์

Integration of Career Skills: บูรณาการทักษะอาชีพสมัยใหม่ (Future Skills) เข้ากับรายวิชาหลัก เช่น การคำนวณต้นทุน-กำไรในวิชาการงานอาชีพ (งานธุรกิจ) และการออกแบบผลิตภัณฑ์

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ที่หลากหลายและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน

การประเมินผลที่หลากหลาย: ปรับเปลี่ยนจากการสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว เป็นการวัดผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เช่น การทดสอบทักษะ (Skill Test), การนำเสนอผลงาน (Pitching), และการสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ระบบพอร์ตโฟลิโอ: นักเรียนแต่ละคนมีแฟ้มสะสมงานดิจิทัลเพื่อจัดเก็บผลลัพธ์การเรียนรู้ตามเป้าหมายพหุปัญญาเฉพาะบุคคล ทำให้ครูและผู้ปกครองเห็นพัฒนาการตามศักยภาพที่แท้จริง

3) การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ โดยพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ

มีการส่งเสริมให้ครูผู้สอนใช้แพลตฟอร์มการเรียนรู้ของ สพฐ. (Obec content center) ที่นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบออนไลน์ควบคู่กับการทำ On-site

โรงเรียนในฐานะชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School-in-Community): นวัตกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนหมู่บ้านในอำเภอพรรณานิคมให้เป็น "ห้องเรียนพหุปัญญา" โดยใช้โจทย์จากชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ (Challenge-based Learning)

2. ปัญหาอุปสรรค

- การพัฒนาความเป็นเลิศในด้านวิทยาศาสตร์ ยังขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

- การวัดผลที่หลากหลายรายบุคคลต้องการเวลาในการติดตามและประเมินผลเชิงลึกสูง ทำให้ครูผู้สอนอาจมีภาระงานล้นตัวในบางช่วง

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ควรสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนา "ห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

2) ระดับส่วนราชการ

จัดทำคู่มือหรือเกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อรองรับการเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาผ่านระบบโควตาความสามารถพิเศษ

3) ระดับพื้นที่

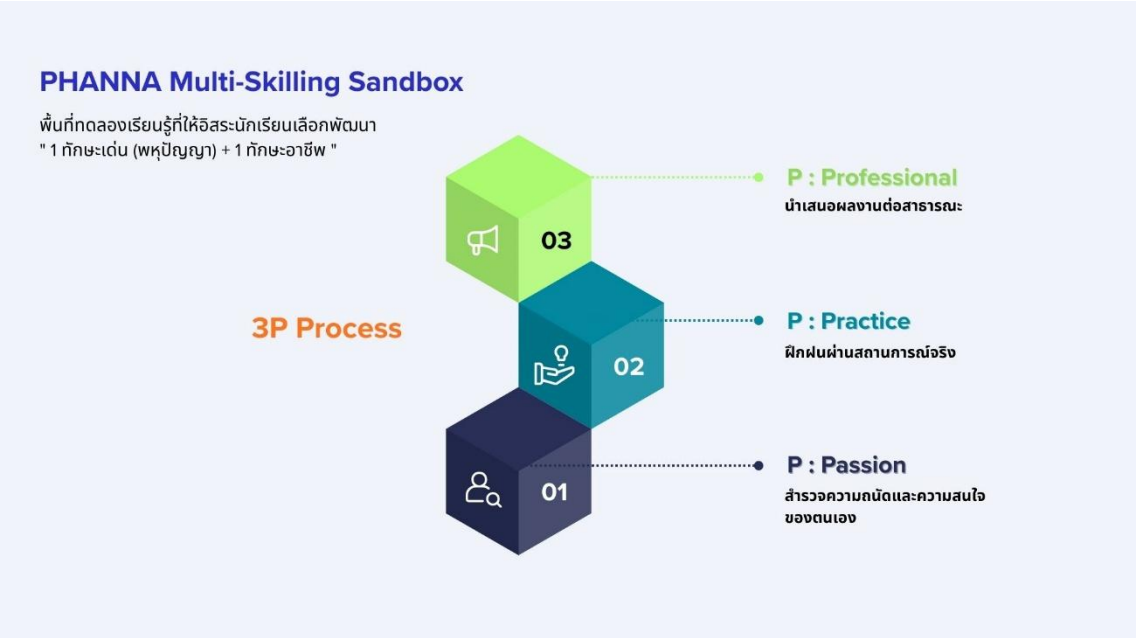
เร่งสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน เพื่อให้เกิดพื้นที่ฝึกทักษะอาชีพที่มีความเป็นมืออาชีพและเข้าถึงได้ง่ายสำหรับนักเรียนในพื้นที่

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ชื่อนวัตกรรม: "PHANNA Multi-Skilling Sandbox"

แนวคิด: พื้นที่ทดลองเรียนรู้ที่ให้อิสระนักเรียนเลือกพัฒนา "1 ทักษะเด่น (พหุปัญญา) + 1 ทักษะอาชีพ"

กระบวนการ: ใช้กระบวนการ 3P (Passion, Practice, Professional) โดยเริ่มจากสำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ฝึกฝนผ่านสถานการณ์จริง และนำเสนอผลงานต่อสาธารณะ

PHANNA Multi-Skilling Sandbox
พื้นที่ทดลองเรียนรู้ที่ให้อิสระนักเรียนเลือกพัฒนา
" 1 ทักษะเด่น (พหุปัญญา) + 1 ทักษะอาชีพ "
3P Process
03
02
01
P : Professional
นำเสนอผลงานต่อสาธารณะ
P : Practice
ฝึกฝนผ่านสถานการณ์จริง
P : Passion
สำรวจความถนัดและความสนใจ
ของตนเอง

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 3 กำกับ ติดตามการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และการปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรมให้กับผู้เรียน

1. ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรม เพื่อสร้างความตระหนักและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

การจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์เชิงรุก (Active History): ปรับเปลี่ยนจากการท่องจำเป็นการเรียนรู้ผ่านแหล่งประวัติศาสตร์ท้องถิ่น เช่น การศึกษาความเชื่อมโยงของประวัติศาสตร์พรรณานิคมกับประวัติศาสตร์ชาติไทย ผ่านการผ่านการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จริง “ตามรอยหลวงปู่ฝั้น” และวัดสำคัญในพื้นที่และวัดสำคัญในพื้นที่

โครงการ "ส่งเสริมคุณลักษณอันพึงประสงค์ ": บูรณาการคุณธรรมอัตลักษณ์ (ซื่อสัตย์ รับผิดชอบ กตัญญู)

หน้าที่พลเมืองผ่านวิถีประชาธิปไตย: ส่งเสริมสภานักเรียนให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโรงเรียน และการจัดกิจกรรมจิตอาสา "พรรณาอาสาพัฒนาบ้านเกิด" เพื่อปลูกฝังการเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง

สื่อการเรียนรู้ร่วมสมัย: การใช้สื่อมัลติมีเดียและแพลตฟอร์มดิจิทัลในการเล่าเรื่องประวัติศาสตร์เพื่อให้เข้าถึงคนรุ่นใหม่ (Generation Z) ได้ง่ายขึ้น

2. ปัญหาอุปสรรค

การเชื่อมโยงเนื้อหา: เนื้อหาประวัติศาสตร์ชาติไทยในตำราหลักบางส่วนยังดูไกลตัวผู้เรียน ทำให้ยากต่อการสร้างความรู้สึกร่วมหรือความภาคภูมิใจแบบหยั่งรากลึก

สื่อการเรียนรู้เฉพาะถิ่น: แหล่งข้อมูลประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เรียบเรียงเป็นหลักสูตรสำเร็จรูปยังมีน้อย ครูต้องใช้เวลาสูงในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ควรส่งเสริมการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนา "สื่อประวัติศาสตร์เสมือนจริง" (Virtual Reality History) ที่รวมแหล่งประวัติศาสตร์สำคัญทั่วประเทศเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อลดข้อจำกัดในการเดินทางศึกษาดูงาน

2) ระดับส่วนราชการ

สนับสนุนการฝึกอบรมเทคนิคการสอนประวัติศาสตร์แนวใหม่ให้กับครูผู้สอน เพื่อเปลี่ยนจากการสอน "เหตุการณ์" เป็นการสอน "กระบวนการคิดวิเคราะห์"

3) ระดับพื้นที่

สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับ "ศูนย์วัฒนธรรมอำเภอ" หรือ "ปราชญ์ท้องถิ่น" เพื่อจัดทำฐานข้อมูลประวัติศาสตร์พรรณานิคมที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์สำคัญของชาติอย่างเป็นระบบ

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

แนวคิด: การใช้ QR Code ติดตามจุดสำคัญในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนสแกนศึกษาประวัติศาสตร์และแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่นผ่านคลิปวิดีโอสั้นที่สร้างสรรค์โดยนักเรียนเอง

ผลลัพธ์: ผู้เรียนเกิดความภาคภูมิใจในรากเหง้า (Local Pride) นำไปสู่ความรักและหวงแหนประวัติศาสตร์ชาติไทย (National Pride) อย่างเป็นเหตุเป็นผล และส่งเสริมสมรรถนะด้านดิจิทัลไปพร้อมกัน

ด้านที่ 3 ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้เป็นศูนย์ (Zero Dropout)

1. ผลการดำเนินงาน

1) การจัดให้มีระบบช่วยเหลือ ติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่นและออกกลางคันให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

- กลไก "เคาะประตูบ้าน": ทีมสหวิชาชีพและอาสาสมัครลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อวิเคราะห์สาเหตุเชิงลึก (รายบุคคล) ว่าทำไมเด็กจึงตกหล่น เช่น ปัญหาเศรษฐกิจ สภาพครอบครัว หรือปัญหาสุขภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Student Support System): โดยครูที่ปรึกษาใช้เครื่องมือคัดกรอง

- ระบบส่งต่อ (Referral System): เมื่อพบเด็ก จะมีการประเมินเพื่อส่งต่อเข้าสู่สถานศึกษาที่เหมาะสม หรือส่งต่อให้หน่วยงานสงเคราะห์กรณีมีปัญหาความยากจนหรือความรุนแรงในครอบครัวดำเนินการโดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นส่งต่อไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายส่งต่อไปยังการศึกษานอกระบบ

2) การส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่น และออกกลางคันเพื่อเพิ่มโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

- การเรียนรู้รายบุคคล (Personalized Learning): ออกแบบตารางเรียนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตเด็ก เช่น เรียนผ่านออนไลน์สำหรับเด็กที่ต้องดูแลผู้ป่วยที่บ้าน และเด็กที่มีปัญหาด้านสุขภาพ เช่น โรคซึมเศร้า และนักเรียนที่พฤติกรรมไม่เหมาะสม ฯลฯ เปิดช่องทางการเรียนร่วมระหว่างในระบบและนอกระบบ (สกร.) เพื่อให้นักเรียนที่มีข้อจำกัดด้านเวลาสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเกณฑ์

3) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเปราะบางทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย

- ระบบดูแลสุขภาวะทางจิต: มีนักจิตวิทยาโรงเรียนร่วมกับครูแนะแนว คอยให้คำปรึกษาเชิงลึกสำหรับกลุ่มนักเรียนเปราะบางที่มีปัญหาครอบครัวหรือภาวะซึมเศร้า เพื่อป้องกันการตัดสินใจออกจากระบบกลางคัน

- ทุนเสมอภาค (Equity Grant): การสนับสนุนเงินอุดหนุนแบบมีเงื่อนไขให้แก่เด็กในครัวเรือนยากจนพิเศษ เพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย และยังมี ทุนการศึกษา “เด็กดีหลวงปู่ฝั้น” ทุนการศึกษา “Toyota” ทุนการศึกษา "พลเอกเปรม ติณสูลานนท์"

2. ปัญหาอุปสรรค

- สภาพเศรษฐกิจครัวเรือน: ปัญหาหนี้สินและการย้ายถิ่นฐานตามผู้ปกครองไปทำงานต่างจังหวัดของนักเรียน ทำให้การติดตามตัวทำได้ยากและมีความเสี่ยงต่อการออกกลางคันซ้ำซ้อน

- ทัศนคติทางการศึกษา: ครอบครัวบางส่วนให้ความสำคัญกับการสร้างรายได้ระยะสั้นมากกว่าการศึกษาต่อในระยะยาว ทำให้ต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจและแรงจูงใจ

- ปัญหาเรื่องการคบเพื่อน /ติดเกม/ชู้สาว

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ควรเพิ่มงบประมาณอุดหนุนปัจจัยพื้นฐานสำหรับนักเรียนยากจนพิเศษให้สอดคล้องกับค่าครองชีพจริงในปัจจุบัน เพื่อลดแรงกดดันที่ทำให้เด็กต้องออกจากระบบไปทำงาน

2) ระดับส่วนราชการ

เร่งบูรณาการฐานข้อมูล Big Data ระหว่างกระทรวง (เช่น มหาดไทย ศึกษาธิการ และ พม.) เพื่อให้การติดตามตัวเด็กตกหล่นมีความแม่นยำและรวดเร็วแบบครอบคลุมทั่วประเทศ

3) ระดับพื้นที่

ควรมีการจัดตั้ง "กองทุนระดับอำเภอ" เพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา โดยความร่วมมือระหว่างภาคเอกชนและท้องถิ่น เพื่อรองรับเคสเร่งด่วนที่ระบบราชการปกติอาจเข้าถึงได้ช้า และส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่นักเรียน

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

"PHANNA Zero Dropout Canvas: แผนที่ความสุขเพื่อเด็กเปราะบาง"

แนวคิด: การสร้าง "แผนผังการดูแลรายบุคคล" ที่ไม่เน้นแค่เรื่องเรียน แต่เน้นความมั่นคง 3 ด้าน: 1. ปากท้อง (ทุน) 2. สภาพจิตใจ (ที่ปรึกษา) 3. ทักษะชีวิต (อาชีพ)

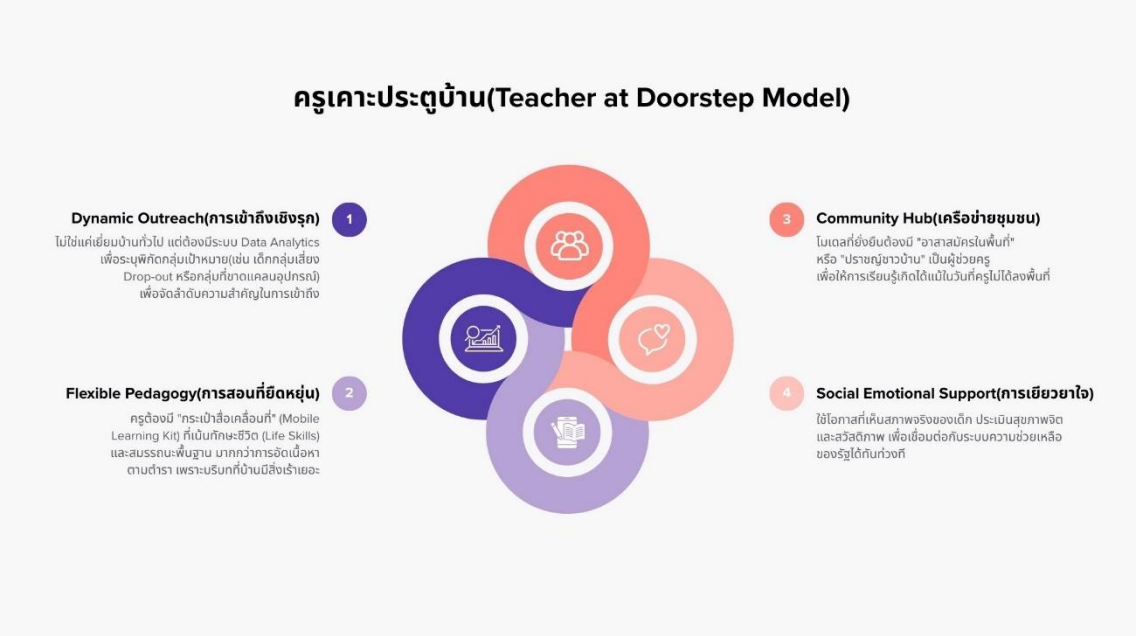
กระบวนการ: ใช้โมเดล "ครูเคาะประตูบ้าน" (Teacher at Doorstep) ร่วมกับผู้นำชุมชน เพื่อเปลี่ยนบ้านเป็นที่เรียน และเปลี่ยนความกังวลเป็นความมั่นใจในการกลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยยึดโครงสร้างใน 4 มิติหลัก ดังนี้

1. Dynamic Outreach (การเข้าถึงเชิงรุก): ไม่ใช่แค่เยี่ยมบ้านทั่วไป แต่ต้องมีระบบ Data Analytics เพื่อระบุพิกัดกลุ่มเป้าหมาย (เช่น เด็กกลุ่มเสี่ยง Drop-out หรือกลุ่มที่ขาดแคลนอุปกรณ์) เพื่อจัดลำดับความสำคัญในการเข้าถึง

2. Flexible Pedagogy (การสอนที่ยืดหยุ่น): ครูต้องมี "กระเป๋าสื่อเคลื่อนที่" (Mobile Learning Kit) ที่เน้นทักษะชีวิต (Life Skills) และสมรรถนะพื้นฐาน มากกว่าการอัดเนื้อหาตามตำรา เพราะบริบทที่บ้านมีสิ่งเร้าเยอะ

3. Community Hub (เครือข่ายชุมชน): โมเดลที่ยั่งยืนต้องมี "อาสาสมัครในพื้นที่" หรือ "ปราชญ์ชาวบ้าน" เป็นผู้ช่วยครู เพื่อให้การเรียนรู้เกิดได้แม้ในวันที่ครูไม่ได้ลงพื้นที่

4. Social Emotional Support (การเยียวยาใจ): ใช้โอกาสที่เห็นสภาพจริงของเด็ก ประเมินสุขภาพจิตและสวัสดิภาพ เพื่อเชื่อมต่อกับระบบความช่วยเหลือของรัฐได้ทันท่วงที

ด้านที่ 3 ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 2 สร้างโอกาสการเข้าถึงการศึกษา (Anywhere Anytime) และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

1. ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนทุกช่วงวัย (ปฐมวัย จนถึงเรียนรู้ตลอดชีวิต) เข้าสู่ระบบการศึกษาตามศักยภาพ ตามวัย ต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงรุก: ดำเนินการโครงการ "พาน้องกลับมาเรียน" โดยให้ครูที่ปรึกษาติดตามนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหลุดออกจากระบบ (Drop-out) และจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นสู่ตอนปลายตามความถนัด

2) การพัฒนาระบบและข้อมูลการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทุกประเภท เพื่อเป็นทางเลือกในการเข้าถึงการศึกษาที่หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียนทุกประเภท ทุกช่วงวัย (ปฐมวัย จนถึงเรียนรู้ตลอดชีวิต)

พัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่รวบรวมบทเรียนไว้ในรูปแบบช่วยให้นักเรียนสามารถทบทวนบทเรียนหรือเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ ได้ทุกที่ทุกเวลา ผ่านสมาร์ทโฟนแท็บเล็ต

จัดรูปแบบการเรียนที่ยืดหยุ่นสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ เช่น นักเรียนที่ต้องช่วยงานครอบครัวในฤดูกาลทำนาหรือเก็บเกี่ยว นักเรียนที่ต้องดูแลผู้ปกครองที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ โดยใช้การมอบหมายงานทดแทนการนั่งเรียนในห้องเรียนปกติ

3) การบูรณาการการสอบเทียบ เทียบโอน และระบบหน่วยกิตสะสม (Credit Bank) เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนตามศักยภาพ

การเทียบโอนความรู้: ร่วมกับศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ในพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนผลการเรียนจากประสบการณ์จริงหรือการศึกษานอกระบบ เข้าสู่ระบบการศึกษาในโรงเรียนอย่างเป็นระบบ

2. ปัญหาอุปสรรค

ความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน: นักเรียนบางส่วนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ห่างไกล ยังประสบปัญหาความเสถียรของสัญญาณอินเทอร์เน็ต ทำให้การเข้าถึงระบบ Anywhere Anytime ไม่เต็มประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ควรเร่งจัดหาอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (School Internet Free Wi-Fi) สำหรับนักเรียนยากจนพิเศษเพื่อลดช่องว่างทางดิจิทัล (Digital Divide)

2) ระดับส่วนราชการ

ควรพัฒนาระบบกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง สพฐ., อาชีวศึกษา และ สกร. เพื่อให้การเทียบโอนเป็นไปอย่างไร้รอยต่อ

3) ระดับพื้นที่

ควรมีการสร้างเครือข่ายภาคีเครือข่ายระหว่างสถานศึกษากับวิสาหกิจชุมชนในอำเภอพรรณานิคม เพื่อรับรองสมรรถนะและชั่วโมงการฝึกงานของนักเรียนให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

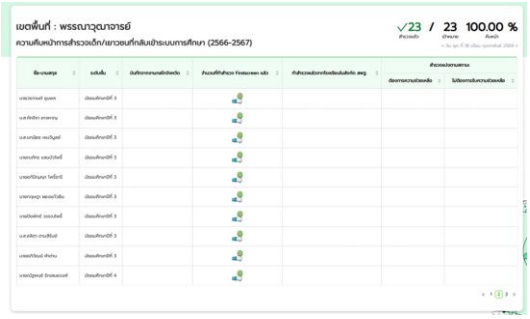
ชื่อนวัตกรรม: "PHANNA Anywhere: ศูนย์การเรียนรู้ดิจิทัลไร้พรมแดน"

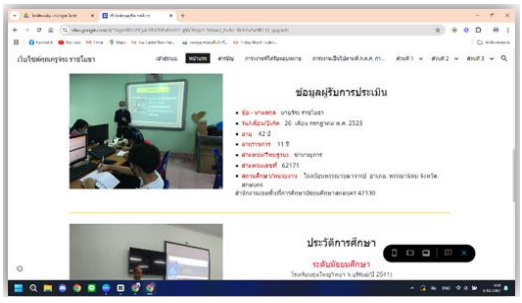
แนวคิด: การจัดทำ "Digital Learning Box" หรือตู้บทเรียนเคลื่อนที่ในจุดต่างๆ ของชุมชน และระบบบทเรียนออนไลน์ที่เข้าถึงได้ด้วย QR Code

จุดเด่น: 1. Flexibility: เรียนได้ตามเวลาที่สะดวก

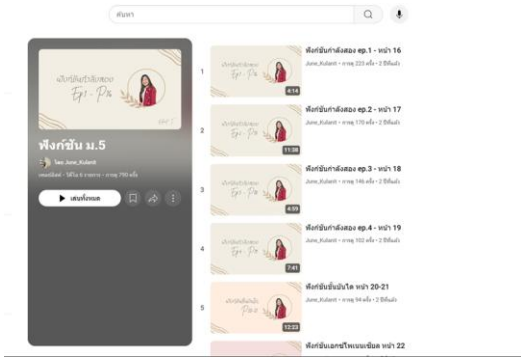
2. Accessibility: เข้าถึงได้แม้ไม่ได้อยู่ในโรงเรียน

3. Recognition: มีระบบประเมินผลออนไลน์เพื่อเก็บสะสมหน่วยกิตในระบบ Credit Bank โดยอัตโนมัติ

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 ส่งเสริมการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่หลากหลาย

มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 มีการประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินวิทยฐานะ (เช่น ระบบ DPA) ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างทั่วถึง

1.2 แต่งตั้งคณะทำงานให้คำปรึกษาและพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) เพื่อสนับสนุนการจัดทำผลงานและเอกสารประกอบการประเมิน

1.3 ส่งเสริมให้ครูพัฒนาผลงานที่สะท้อนผลลัพธ์ต่อผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

1.4 สนับสนุนการพัฒนาตนเองผ่านการอบรมออนไลน์/ออนไซต์ และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC)

1.5 มีจำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ยื่นขอและผ่านการประเมินเลื่อนวิทยฐานะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2. ปัญหาอุปสรรค

2.1 ครูบางส่วนยังขาดความเข้าใจในหลักเกณฑ์และขั้นตอนการประเมินรูปแบบใหม่

2.2 ภาระงานด้านเอกสารและงานอื่น ๆ ส่งผลให้มีเวลาจัดทำผลงานจำกัด

2.3 ทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของครูบางรายยังไม่เพียงพอ

2.4 ระบบออนไลน์บางช่วงมีความล่าช้าหรือมีข้อจำกัดทางเทคนิค

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- กำหนดแนวทางและคู่มือที่ชัดเจน เข้าใจง่าย พร้อมตัวอย่างผลงานที่เป็นรูปธรรม
- ปรับลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ครูมีเวลาในการพัฒนาตนเอง
- สนับสนุนงบประมาณด้านการพัฒนาศักยภาพครูอย่างต่อเนื่อง

2) ระดับส่วนราชการ

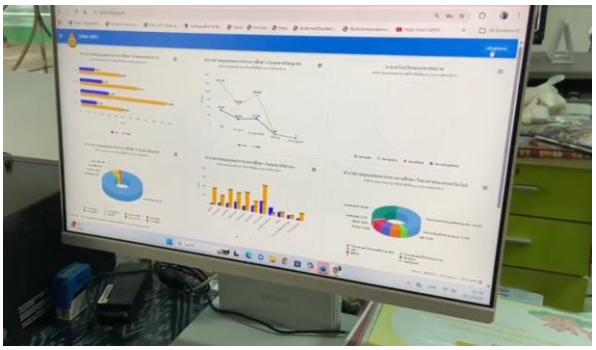
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำผลงานและการใช้ระบบประเมินออนไลน์
- แต่งตั้งทีมที่ปรึกษา/พี่เลี้ยงประจำกลุ่มโรงเรียน
- ติดตาม นิเทศ และให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

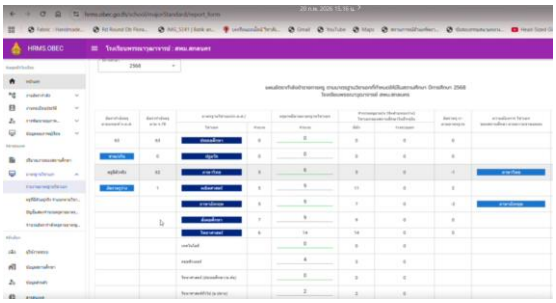
3) ระดับพื้นที่

- สร้างเครือข่ายครูต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- ส่งเสริมการจัดทำ PLC อย่างสม่ำเสมอ
- จัดเวทีนำเสนอผลงานที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแรงจูงใจแก่ครูรายอื่น

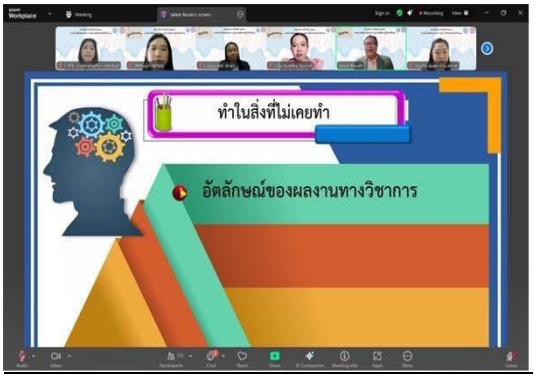

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 2 แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ควบคู่กับการพัฒนาทักษะและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

1. ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

มีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1.1 การส่งเสริมสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีการประชาสัมพันธ์การแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด มีคณะกรรมการประสานงานกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูในการปรับโครงสร้างหนี้ หรือการรวมหนี้เพื่อลดอัตราดอกเบี้ย ให้มีเงินเดือนคงเหลือสุทธิไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

1.2 การสร้างวินัยด้านการเงินและการออม ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาอบรมเกี่ยวกับความรู้ด้านการเงินผ่านระบบ e-learning หลักสูตร OBEC-Money Coach สร้างความรู้ยั่งยืนด้วยความรู้ด้านการเงิน และส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมโครงการออมทรัพย์รูปแบบต่างๆ เช่น กบข. หรือกองทุนสำรองเลี้ยงชีพเพิ่มเติม เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความตระหนักรู้ด้านวินัยทางการเงินมากขึ้น และสามารถวางแผนลดภาระหนี้ได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.3 การสร้างสวัสดิการภายใน: จัดสวัสดิการในรูปแบบกองทุนสวัสดิการภายในโรงเรียนเพื่อช่วยเหลือกรณีฉุกเฉิน

2. ปัญหาอุปสรรค

2.1 ครูบางส่วนมีภาระหนี้สินสะสมเป็นเวลานาน และมีหนี้หลายแหล่ง ทำให้การแก้ไขต้องใช้ระยะเวลา

2.2 ขาดความรู้และทักษะในการบริหารจัดการเงินส่วนบุคคลอย่างเป็นระบบ

2.3 รายได้ไม่สอดคล้องกับภาระค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะในช่วงภาวะเศรษฐกิจผันผวน

2.4 การเข้าถึงมาตรการช่วยเหลือบางกรณียังมีขั้นตอนที่ซับซ้อน

2.5 ความกังวลและความไม่มั่นใจของผู้มีหนี้ ทำให้ไม่กล้าเปิดเผยข้อมูลหรือเข้ารับคำปรึกษา**3. ข้อเสนอแนะ**

1) ระดับนโยบาย

- กำหนดมาตรการแก้ไขหนี้ครูอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง พร้อมกำกับติดตามผลอย่างชัดเจน
- สนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมและพัฒนาทักษะทางการเงินแก่ครูทุกระดับ
- ส่งเสริมความร่วมมือกับสถาบันการเงินในการปรับโครงสร้างหนี้และลดอัตราดอกเบี้ย

2) ระดับส่วนราชการ

- จัดตั้งคณะทำงานให้คำปรึกษาด้านการเงินและการแก้ไขหนี้ในระดับหน่วยงาน
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวางแผนการเงินและการสร้างวินัยการออมอย่างสม่ำเสมอ
- ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานช่วยเหลือครูเป็นรายกรณี

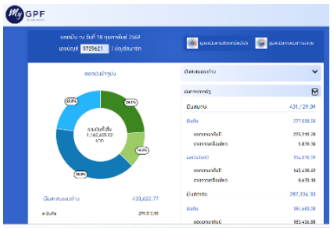
3) ระดับพื้นที่

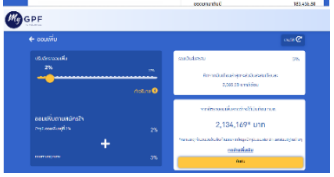
- จัดทำฐานข้อมูลหนี้สินครูในพื้นที่เพื่อการวางแผนช่วยเหลืออย่างตรงจุด
- สร้างเครือข่ายครูต้นแบบด้านการบริหารจัดการการเงิน
- ส่งเสริมกิจกรรมออมทรัพย์ในสถานศึกษาและสร้างวัฒนธรรมการออมร่วมกัน

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัยของครู

1. ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัย เช่น การจัดที่พัก ปรับปรุง ซ่อมแซมบ้านพักครู ฯลฯ เพื่อสร้างปลอดภัยและขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

- โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของบุคลากร โดยการส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัย เช่น การจัดที่พัก ปรับปรุง ซ่อมแซมบ้านพักครู ฯลฯ เพื่อสร้างปลอดภัยและขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา

- โรงเรียนได้ดำเนินการดำเนินการส่งเสริมและพัฒนาสวัสดิการด้านที่พักอาศัยให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา อาทิ การจัดสรรบ้านพักให้บุคลากรครูที่มีความประสงค์จะ เข้าพัก การปรับปรุงซ่อมแซมอาคารที่พักอาศัยให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ เพื่อสร้างขวัญกำลังใจและยกระดับคุณภาพชีวิตในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

2. ปัญหาอุปสรรค

- งบประมาณที่ได้รับจัดสรรสำหรับการก่อสร้างหรือซ่อมแซมที่พักอาศัยมีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการจริง

- อาคารที่พักอาศัยบางแห่งมีสภาพทรุดโทรมสะสมมาเป็นเวลานาน ส่งผลต่อความปลอดภัยและสุขภาวะของผู้พักอาศัย

- กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างในบางพื้นที่ยังมีความล่าช้า ไม่ทันต่อเหตุการณ์

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- ควรพิจารณาจัดสรรงบประมาณในงบลงทุนเพื่อการพัฒนาที่พักอาศัยครูอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยให้ครอบคลุมพื้นที่ห่างไกลและทุรกันดารเป็นลำดับความสำคัญแรก

2) ระดับส่วนราชการ

- ควรกำหนดมาตรฐานและแนวทางการบริหารจัดการที่พักอาศัยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลความต้องการที่พักอาศัย (Digital Database) เพื่อการวางแผนที่แม่นยำ

3) ระดับพื้นที่

- สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีระบบติดตามและประเมินสภาพที่พักอาศัยอย่างสม่ำเสมอ และบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายในท้องถิ่นเพื่อระดมทรัพยากรในการบำรุงรักษา

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา
จุดเน้นที่ 4 ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน
1. ผลการดำเนินงาน

การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน โดยปรับ ลด เลิก ควบ และบูรณาการโครงการกิจกรรมเท่าที่จำเป็น และให้มีการกำกับติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

สถานศึกษาได้ดำเนินการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอนอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้

1.1 ลดภาระงานด้านเอกสารและงานธุรการ
1.1.1 ปรับรูปแบบการรายงานให้กระชับและใช้ข้อมูลชุดเดียวกัน
1.1.2 ใช้ระบบสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลและรายงานผล
1.1.3 มอบหมายเจ้าหน้าที่ธุรการช่วยสนับสนุนงานเอกสาร
1.2 กำหนดแนวทางและกำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง
1.2.1 มีการประชุมชี้แจงแนวปฏิบัติที่ชัดเจนแก่ครูและบุคลากร
1.2.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
1.2.3 รับฟังข้อเสนอแนะจากครูผู้สอนเพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางอย่างต่อเนื่อง

ผลที่เกิดขึ้น
1. ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนและพัฒนาผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น
2. ภาระงานเอกสารลดลงอย่างเห็นได้ชัด
3. การดำเนินงานมีความคล่องตัว เป็นระบบ และเกิดผลเป็นรูปธรรม
4. คุณภาพการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ปัญหาอุปสรรค

แม้ว่าสถานศึกษาจะได้ดำเนินการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบปัญหาและอุปสรรค ดังนี้

1.1 ภารกิจจากหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานภายนอก
1.1.1 มีการขอข้อมูล รายงาน หรือเข้าร่วมโครงการเพิ่มเติมเป็นระยะ
1.1.2 บางโครงการมีระยะเวลาดำเนินการเร่งด่วน ทำให้ครูต้องจัดลำดับความสำคัญใหม่
1.2 ข้อจำกัดด้านบุคลากรสนับสนุน
1.2.1 บุคลากรธุรการไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน
1.2.2 ครูยังคงต้องรับผิดชอบงานเอกสารบางส่วนด้วยตนเอง
1.3 ความซ้ำซ้อนของข้อมูลและระบบรายงาน
1.3.1 ระบบฐานข้อมูลบางส่วนยังไม่เชื่อมโยงกัน
1.3.2 ต้องกรอกข้อมูลในหลายระบบ ส่งผลให้เกิดความซ้ำซ้อน
1.4 ความคาดหวังจากหลายฝ่าย
1.4.1 ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอกมีความต้องการให้โรงเรียนดำเนินกิจกรรมหลากหลาย
1.4.2 ทำให้บางกิจกรรมไม่สามารถยกเลิกได้ทันที
1.5 การปรับเปลี่ยนแนวปฏิบัติยังต้องใช้เวลา
1.5.1 ครูและบุคลากรบางส่วนยังต้องปรับตัวกับรูปแบบการทำงานใหม่
1.5.2 การสร้างความเข้าใจร่วมกันในทุกระดับยังต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

- กำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครู โดยกำหนดขอบเขตงานครูให้มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเป็นหลัก
- ทบทวนและคัดกรองโครงการ/กิจกรรมจากส่วนกลางก่อนมอบหมายลงสู่สถานศึกษา เพื่อลดความซ้ำซ้อน
- พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่เชื่อมโยงทุกหน่วยงาน เพื่อลดการรายงานข้อมูลซ้ำหลายระบบ
- สนับสนุนอัตรากำลังบุคลากรสายสนับสนุน (ธุรการ การเงิน พัสดุ ฯลฯ) ให้เพียงพอต่อภารกิจของสถานศึกษา
- กำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการสอน มากกว่าปริมาณกิจกรรมหรือเอกสาร

2) ระดับส่วนราชการ

- บูรณาการการสั่งการและการขอข้อมูลให้เป็นช่องทางเดียว ลดการสั่งงานซ้ำซ้อน
- กำหนดปฏิทินการดำเนินงานและการรายงานล่วงหน้าอย่างชัดเจน เพื่อลดงานเร่งด่วน
- ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรายงานผลและจัดเก็บข้อมูลแบบออนไลน์
- จัดอบรมและสร้างความเข้าใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการเพื่อลดภาระงานครู
- ติดตาม ประเมินผล และให้ข้อเสนอแนะเชิงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3) ระดับพื้นที่

- มอบหมายงานตามความเหมาะสมของบุคลากร และกระจายภาระงานอย่างเป็นธรรม
- ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและการบูรณาการกิจกรรมเข้ากับการจัดการเรียนการสอน
- ใช้ระบบสารสนเทศของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อลดงานเอกสาร
- เปิดรับฟังความคิดเห็นของครูและบุคลากร เพื่อข้อเสนอแนะมาปรับปรุงการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

สถานศึกษาได้พัฒนาและดำเนินการรูปแบบ/แนวทางที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครู ดังนี้

4.1 ระบบบริหารงานเอกสารออนไลน์ (Paperless School)

4.1.1 ใช้ระบบสารสนเทศของโรงเรียนในการจัดเก็บเอกสาร หนังสือราชการ และรายงานผล

4.1.2 จัดทำแบบฟอร์มกลางในรูปแบบออนไลน์ ลดการกรอกข้อมูลซ้ำ

4.1.3 สามารถติดตาม ตรวจสอบ และสรุปรายงานได้แบบเรียลไทม์

ผลที่เกิดขึ้น : ลดภาระงานเอกสาร ประหยัดเวลา และเพิ่มความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

4.2 การกำกับติดตามแบบมีส่วนร่วม

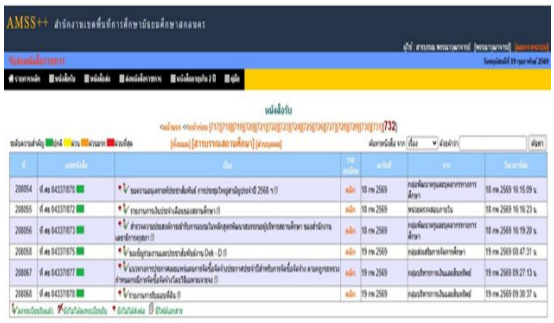
4.2.1 จัดประชุมสะท้อนผลการดำเนินงานเป็นระยะ

4.2.2 เปิดรับข้อเสนอแนะจากครูผู้สอนโดยตรง

4.2.3 ปรับปรุงแนวทางอย่างต่อเนื่องตามบริบทของสถานศึกษา

ผลที่เกิดขึ้น : เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นประสิทธิภาพ ลดภาระงานที่ไม่จำเป็น และสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครู

ระบบรับ-ส่งหนังสือราชการ AMSS++

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 5 พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ผลการดำเนินงาน

สถานศึกษาได้เร่งรัดการพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนี้

- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้เครื่องมือดิจิทัลและ AI เพื่อช่วยออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ สร้างสื่อการสอน และวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ส่งเสริมให้ครูใช้แพลตฟอร์มออนไลน์ในการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และการสื่อสารกับผู้ปกครอง
- พัฒนาระบบสารสนเทศภายในสถานศึกษา เพื่อสนับสนุนงานบริหาร งานวิชาการ และงานธุรการ
- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (PLC) ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลภายในโรงเรียน
- สนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

2. ปัญหาอุปสรรค

- ความแตกต่างของทักษะด้านดิจิทัลของครูแต่ละช่วงวัย
- ข้อจำกัดด้านอุปกรณ์และสัญญาณอินเทอร์เน็ตในบางพื้นที่
- เวลาในการพัฒนาตนเองของครูมีจำกัด เนื่องจากภาระงานประจำ

- ความกังวลเกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูลจาก AI และจริยธรรมในการใช้งาน
- งบประมาณสนับสนุนด้านเทคโนโลยียังไม่เพียงพอ

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย
- กำหนดกรอบสมรรถนะดิจิทัลสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างชัดเจน
- สนับสนุนงบประมาณด้านโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง
- กำหนดแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมและความปลอดภัยในการใช้ AI ในสถานศึกษา

2) ระดับส่วนราชการ
- พัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลางสำหรับการอบรมและพัฒนาครูแบบออนไลน์
- บูรณาการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกับระบบรายงานและประเมินผล
- จัดทีมวิทยากรหรือที่ปรึกษาด้านเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนสถานศึกษา
- ติดตามและประเมินผลการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง

3) ระดับพื้นที่
- จัดอบรมเชิงปฏิบัติการตามบริบทและความต้องการของครู
- ส่งเสริมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ด้านเทคโนโลยี
- สนับสนุนการแลกเปลี่ยนนวัตกรรมดิจิทัลระหว่างสถานศึกษา
- สร้างทีมแกนนำครูดิจิทัล (Digital Leader) ภายในโรงเรียน
- เกิดวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับเทคโนโลยีและนวัตกรรม

คำแนะนำหรือการสั่งการของผู้ตรวจ

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการตรวจราชการและการประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จำนวน 4 ด้าน 11 นโยบาย ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีคุณธรรม” เพื่อให้หน่วยงานการศึกษาและสถานศึกษา ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายการตรวจและราชการไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ในวันนี้กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาสลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ โรงเรียนพรรณาวุฒาจรรย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร พบว่า โรงเรียนได้พัฒนาโครงสร้างหลักสูตรที่เน้น 5 สมรรถนะหลัก โดยใช้แนวทาง “Individual Learning Path” โดยให้ผู้เรียนเพิ่มเติมตามความถนัดและสนใจ มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีการสร้างนวัตกรรม PHANNA Multi – Skilling Sandbox เรียนรู้และเลือกพัฒนา 1 ทักษะเด่น (พหุปัญญา)+1 ทักษะอาชีพ รวมทั้งสร้าง PHANNA Zero Dropout Canvas : แผนที่ความสุขเพื่อเด็กเปราะบาง ที่ไม่เน้นเรื่องเรียน แต่เน้นความมั่นคง 3 ด้าน คือ ปากท้อง (ทุน) สภาพจิตใจ (ที่ปรึกษา) และทักษะชีวิต (อาชีพ) รวมทั้งส่งเสริมอบรมให้ความรู้ด้านการเงินแก่ครู ผ่านระบบ E-leaming หลักสูตร OBEC – Money Coach เพื่อดูแลครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่าน และผู้เรียนอย่างครอบคลุมทุกมิติ

สุดท้ายนี้ ผมขอชื่นชม นายวรเวช แง่พรหม ผู้อำนวยการโรงเรียนพรรณาวุฒาจรรย์และคณะครูทุกท่าน ที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้บูรณาการร่วมกับโรงเรียนพังโคนวิทยาคมและโรงเรียนในเครือข่าย ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งในส่วนของการบริหารจัดการเรียนการสอน ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการสร้างรูปแบบนวัตกรรมที่ดี (Best Practice) เพื่อพัฒนาทั้งครูและผู้เรียนไปสู่การพัฒนากระบวนการทำงาน และความรู้ที่ยั่งยืน

แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ชื่อสถานศึกษา/หน่วยรับตรวจ สกร.ระดับอำเภอพรรณานิคม **สังกัด** สกร.ประจำจังหวัดสกลนคร

คำชี้แจง แบบตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานตามนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สำหรับหน่วยรับตรวจในการลงพื้นที่ตรวจราชการของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ **(ให้ตอบเฉพาะนโยบายที่ได้ดำเนินการเท่านั้น)**

ด้านที่ 1 ด้านความปลอดภัยและคุ้มครองผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษา
จุดเน้น : ยกระดับมาตรการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษา และการป้องกันภัยจากสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่เสี่ยงให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)

1. ผลการดำเนินงาน

การจัดให้มีมาตรการด้านความปลอดภัย รวมทั้งแผนเผชิญเหตุ เพื่อให้สถานศึกษาเป็นพื้นที่ปลอดภัย (Safe Zone)

1.1 ผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนได้รับความปลอดภัย ผู้เรียนรู้จักการป้องกันในเรื่องของยาเสพติด และรู้จักการปฏิเสธและรู้พิษภัยของยาเสพติด ไม่ยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด

1.2 ผู้เรียนรู้จักวิธีการใช้ถังดับเพลิงที่ถูกต้อง และมีความรู้ในเรื่องของการกู้ชีพฉุกเฉิน

1.3 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคมมีการติดป้ายประชาสัมพันธ์ให้เกิดความตระหนักและอติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันอัคคีภัย ภายในสถานศึกษาอย่างทั่วถึง

1.4 ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดภายในอาคาร และรอบๆ สถานศึกษา ทั้งหมดมี 9 ตัว และที่ห้องสมุดประชาชน ทั้งหมด 4 ตัว ทำให้เกิดความปลอดภัยในเรื่องของทรัพย์สินของทางราชการและความปลอดภัยของตัวบุคคล

1.5 ทางศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม ได้มีการทำ MOU ร่วมกับสถานีตำรวจภูธรพรรณานิคม และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอพรรณานิคม ในเรื่องความปลอดภัยในสถานศึกษา

1.6 ได้มีการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครองผู้เรียน ผลปรากฏว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.35 ระดับมากคิดเป็นร้อยละ 85.50

แนวทางแก้ไขเบื้องต้น

ควรเน้นมาตรการ 3 ป. (ป้องกัน ปลูกฝัง ปราบปราม), การจัดตั้งเวรยาม, สร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนและเจ้าหน้าที่ตำรวจ, และการทำประชาพิจารณ์พื้นที่เสี่ยงเพื่อปรับปรุงให้ปลอดภัย

2. ปัญหาอุปสรรค

2.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐานและสถานที่ : สถานศึกษาขาดรั้วรอบขอบชิด ทำให้คนนอกเข้า-ออกง่าย, ระบบไฟฟ้าที่ไม่ปลอดภัย ครู สกร.มีภาระงานมากเกินไปทำให้บางครั้งไม่มีเวลาเฝ้าระวังพฤติกรรมเสี่ยงได้อย่างทั่วถึง

2.2 ด้านปัญหาสังคมและภัยคุกคาม : ความเสี่ยงจากยาเสพติด การทะเลาะวิวาท การกลั่นแกล้งรังแก (Bullying) ทั้งในรูปแบบร่างกายและไซเบอร์

2.3 ด้านการบริหารจัดการ : การจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอสำหรับปรับปรุงสถานที่, ขาดระบบข้อมูลสารสนเทศด้านความปลอดภัยที่ทันสมัย, แผนเผชิญเหตุไม่ถูกนำไปปฏิบัติจริงหรือขาดการซักซ้อม

2.4 ด้านผู้ปกครองและชุมชน : ขาดการประสานงานหรือความร่วมมือที่เข้มแข็งจากชุมชนและผู้ปกครอง, สภาพครอบครัวที่แตกแยกส่งผลต่อพฤติกรรมผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

ควรออกนโยบาย หรือกฎหมายที่เอื้อต่อองค์หรือหน่วยงาน ให้มีการเพิ่มมาตรการในการดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา

2) ระดับส่วนราชการ

ควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในสถานศึกษา เช่น บุคคล ทรัพย์สินของทางราชการ

3) ระดับพื้นที่

ควรมีการดูแลให้มีการประสานงานความปลอดภัยในสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมหน่วยงานราชการ ท้องที่ ท้องถิ่น

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

หน่วยงานหรือสถานศึกษาต้องมีแผนในเรื่อง ความปลอดภัยในสถานศึกษาที่ปฏิบัติได้จริง และสามรถบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 1 ผลักดันการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบโจทย์บริบทพื้นที่ โดยเน้นสมรรถนะที่จำเป็นให้กับผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร โดยเน้นศักยภาพ สมรรถนะและความแตกต่างระหว่างผู้เรียน

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคมมีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศของผู้เรียนและรายวิชา ให้เป็นปัจจุบันเพื่อใช้ในการส่งเสริมและ สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียน หรือการพบกลุ่มผู้เรียน เช่น ข้อมูลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล บันทึกการมาพบกลุ่ม เป็นต้น เพื่อใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

2) การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณนานิคม มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้(Brain Based Learning) และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นวิธีการปฏิบัติและมีความหลากหลาย สอดคล้องกับสาระ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดและจุดประสงค์การเรียนรู้ในแผนการจัดการเรียนรู้ มีการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และส่งเสริมผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ เรียนรู้และทำงานร่วมกัน โดยมีการปรับประยุกต์ให้สอดคล้อง กับความแตกต่างของผู้เรียน

2. ปัญหาอุปสรรค

ด้านผู้เรียน

1. ผู้เรียนมักมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน และส่วนใหญ่ต้องทำงานไปด้วยเรียนไปด้วย ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนและไม่มีเวลาเข้าพบกลุ่ม

2. ผู้เรียนบางส่วนขาดแรงจูงใจและวินัยในการศึกษาด้วยตนเอง

ด้านครูและบุคลากร:

1. ครู สกร. มีภาระงานสอนและงานธุรการ/งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายมากเกินไป ทำให้อ่อนล้าและขาดเวลาเตรียมการสอนที่มีคุณภาพ

2. ครูขาดการพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและหลากหลาย (เช่น การสอนแบบ Active Learning)

ด้านหลักสูตรและการบริหารจัดการ

1. สื่อการเรียนรู้มีไม่เพียงพอ ทันสมัย หรือไม่เหมาะกับผู้เรียนในพื้นที่นั้นๆ

2. การนำหลักสูตรไปใช้ยังขาดความยืดหยุ่น เน้นการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนปกติมากกว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการวิถีชีวิตจริง

3. การวัดและประเมินผลบางครั้งยังไม่สอดคล้องกับธรรมชาติของผู้เรียนที่เน้นประสบการณ์จริง

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1 การพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย

1.2 การจัดหา และส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการจัดการเรียนรู้

1.3 การปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน

1.4 การลดภาระของครู ให้ครูทำหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน

2) ระดับส่วนราชการ

2.1 ใน 1 ปีการศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณในการการพัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้เฉพาะกลุ่มเป้าหมาย

1.2 ส่งเสริมให้ครูมีการใช้สื่อและเทคโนโลยีสมัยใหม่ เข้ามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

1.3 ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน

3) ระดับพื้นที่

ควรนำนโนบายสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

ควรส่งเสริมให้ครู สกร. มีการวิจัยในทุกภาคเรียน และนำรูปแบบที่เหมาะสมกับผู้เรียนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 2 พัฒนาการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศผ่านพหุปัญญาและทักษะอาชีพ

1. ผลการดำเนินงาน

1) การจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาและทักษะอาชีพให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การจัดการเรียนรู้แบบฐานสมรรถนะ หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

1.1 สร้างโอกาสและการมีงานทำ การจัดการศึกษาต่อเนื่องและฝึกอาชีพในท้องถิ่นสอดคล้องกับบริบทพื้นที่และตลาดแรงงาน ทำให้ประชาชนมีอาชีพและรายได้เพิ่มขึ้น

1.2 พัฒนาทักษะอาชีพ ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะการปฏิบัติงาน การใช้เทคโนโลยีพื้นฐาน การแก้ไขปัญหา และความปลอดภัยในการทำงาน

1.3 ยกระดับคุณภาพชีวิต บุคคลสามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อมได้ นำไปสู่การดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและปลอดภัย

1.4 การจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่น มีการฝึกอาชีพผ่านศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน ทำให้เข้าถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้ง่าย

1.5 การเชื่อมโยงหลักสูตร ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรอาชีพต่อเนื่องเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอาชีวศึกษา

2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผลและประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ที่หลากหลายและสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน

1. การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียน Active Learning เน้นการลงมือทำ การแก้ปัญหา และการอภิปราย เพื่อสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งแทนการฟังบรรยาย

1.1 Work-integrated Learning (WIL) บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานจริง เพื่อพัฒนาทักษะเฉพาะทางและความสามารถในการนำไปใช้

1.2 Personalized Learning: ปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับศักยภาพผู้เรียนแต่ละกลุ่ม (Differentiated Instruction)

1.3 Action Verbs ออกแบบกิจกรรมโดยระบุ "คำกริยาแสดงพฤติกรรม" ที่ผู้เรียนสามารถทำได้จริง เช่น สร้าง, วิเคราะห์, วางแผน, ประเมิน

2. การวัดและประเมินผลลัพธ์ที่หลากหลาย (Diverse Assessment)

2.1 การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ใช้ชิ้นงาน, โครงงาน (Project-based), หรือแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) แทนการสอบข้อเขียนเพียงอย่างเดียว

2.2 การประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment) ติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่องระหว่างเรียน (Assessment for/as Learning) เพื่อให้ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองได้ทันที

2.3 การประเมินสมรรถนะ (Competency-based) วัดที่ "ความสามารถที่จะทำได้" (Observable & Measurable) ไม่ใช่แค่ความรู้ในตำรา

2.4 เครื่องมือวัดที่หลากหลาย รูบริกส์ (Rubrics), การประเมินตนเอง, เพื่อนประเมินเพื่อน (Peer Assessment)

3. การเชื่อมโยงสู่ออกแบบ (Constructive Alignment)

3.1 การกำหนดผลลัพธ์ (Learning Outcomes): เขียนให้ชัดเจนว่าเมื่อจบแล้วผู้เรียนทำอะไรได้บ้าง (SMART: Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Timely)

3.2 การสอดคล้อง (Alignment): กิจกรรมการเรียนการสอนและเครื่องมือวัดผล ต้องสอดคล้องและตอบโจทย์ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs) และหลักสูตร (PLOs) อย่างเป็นระบบ การปรับปรุงนี้ช่วยให้การศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และผลิตผู้เรียนที่มีความสามารถตรงตามความต้องการของจริง

3) การส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาที่หลากหลายรูปแบบ โดยพัฒนาเป็นนวัตกรรมใหม่ๆ

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม การใช้กระบวนการ PLC (Professional Learning Community) เพื่อให้ครูร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความปลอดภัย

2. ปัญหาอุปสรรค

2.1 กฎระเบียบและหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตรและระเบียบการวัดประเมินผลในปัจจุบันยังขาดความยืดหยุ่น ไม่เอื้อให้ผู้เรียนเลือกเรียนรู้ตามศักยภาพจริง และการเทียบโอนผลการเรียนจากแหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษาทำได้ยาก

2.2 การจัดการเรียนการสอน ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อตอบสนองพหุปัญญาแต่ละด้านของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งการขาดสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย

2.3 การพัฒนาครู การพัฒนาครูยังขาดการมุ่งเน้นทักษะการปฏิบัติจริงในเรื่องพหุปัญญาและการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้เรียนให้มีความเป็นเลิศ

2.4 การประเมินผล การวัดประเมินผลยังขาดการเน้นสมรรถนะ (Competency-based) ที่เชื่อมโยงกับทักษะอาชีพในยุคปัจจุบัน

3. ข้อเสนอแนะ

1) ระดับนโยบาย

1.1 ปรับปรุงหลักสูตรและโครงสร้างเวลาเรียน

1) กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาสามารถปรับหลักสูตรให้ยืดหยุ่น สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนที่หลากหลาย (พหุปัญญา)

2) บูรณาการทักษะอาชีพ (Career Skills) เข้าไปในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

1.2 การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning:

1) ส่งเสริมการสอนที่หลากหลายเพื่อตอบโจทย์ผู้เรียนที่มีศักยภาพแตกต่างกัน เช่น การเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project-based Learning)

2) เน้นการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และค้นพบความเก่งของตนเอง

1.3 การพัฒนาครูและบุคลากร

1) ปรับบทบาทครูจากการเป็นผู้สอน (Teacher) เป็นผู้แนะนำ (Coaching & Mentoring)

2) อบรมครูเรื่องการพัฒนาผู้เรียนตามพหุปัญญารายบุคคล และการประเมินสมรรถนะ

1.4 การวัดและประเมินผล

1) แก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการวัดผลที่หลากหลาย

2) ใช้วิธีการประเมินที่ยืดหยุ่น เช่น การปฏิบัติจริง เพื่อสะท้อนความสามารถที่แท้จริง

1.5 ความร่วมมือและทรัพยากร

1) ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนและประชาสังคมในการฝึกทักษะอาชีพ (Work-based Learning)

2) สนับสนุนเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความหลากหลายของผู้เรียน

2) ระดับส่วนราชการ

2.1 ปรับปรุงหลักสูตรและความยืดหยุ่น (Flexibility) สร้างความมั่นใจให้สถานศึกษาจัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับพหุปัญญาและบริบทท้องถิ่น แก้ไขกฎระเบียบเรื่องเวลาเรียนและการประเมินผลให้ยืดหยุ่น

2.2 การจัดการเรียนการสอนเชิงรุก (Active Learning) ส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล (Individualized Instruction) พัฒนาทักษะอาชีพที่ตรงตามสมรรถนะและความต้องการของตลาดงาน

2.3 พัฒนาครูและบุคลากร ร่วมมือกับสถาบันผลิตครูพัฒนาครูให้มีทักษะการวัดประเมินผลที่ทันสมัย (เช่น PISA) และความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ตามพหุปัญญา

2.4 การมีส่วนร่วมและเครือข่าย จัดทำแผนพัฒนาระยะยาวที่เชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา และชุมชน เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง.

2.5 การประเมินและติดตามผล วิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดการศึกษา เพื่อแก้ไขอุปสรรคและส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาทักษะ

3) ระดับพื้นที่

3.1 การค้นหาและพัฒนาผู้เรียน

1) จัดเก็บข้อมูลและวัดแววความสามารถพิเศษ (พหุปัญญา) อย่างเป็นระบบ จากครู ผู้ปกครอง และเพื่อน เพื่อทราบศักยภาพรายบุคคล

2) ส่งเสริมผู้เรียนตามความถนัดเฉพาะด้าน (เช่น ด้านร่างกาย ดนตรี ตรรกะ ภาษา) ให้เต็มศักยภาพ

3.2 การจัดการเรียนการสอน

1) ใช้รูปแบบการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น ปฏิบัติจริง และบูรณาการทักษะอาชีพ (Active Learning/Project-based Learning)

2) เน้นทักษะศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดแก้ปัญหา ความสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ

3.3 การสนับสนุนจากท้องถิ่น

1) สร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการตามความสนใจของเด็ก

2) เชื่อมโยงการจัดการศึกษาเข้ากับชุมชนและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น เพื่อสร้างทักษะอาชีพที่ตรงตามความต้องการของพื้นที่

3.4 การพัฒนาครู

1) พัฒนาครูให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และปรับบทบาทเป็น Mentor

4. รูปแบบ แนวทาง หรือนวัตกรรม ที่คิดว่าเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (ถ้ามี)

แนวทาง Active Learning & Project-Based Learning: การจัดกิจกรรมเชิงรุก (เช่น โครงงาน) ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง แก้ปัญหาจริง และสร้างสรรค์ชิ้นงานที่สอดคล้องกับพหุปัญญาของตนเอง

ด้านที่ 2 ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

จุดเน้นที่ 3 กำกับ ติดตามการเสริมสร้างการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และการปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรมให้กับผู้เรียน

1. ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย และปลูกฝังหน้าที่พลเมืองและคุณธรรม เพื่อสร้างความตระหนักและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

1.1) โครงการศึกษาแหล่งเรียนรู้ศาสตร์พระราชา ปีงบประมาณ 2569 โดยเชิญวิทยากรจาก สภ.พรรณายิคม มาให้ความรู้กับนักศึกษา สก.ระดับอำเภอพรรณานิคม 20 กุมภาพันธ์ 2569

1.2) โครงการอาสายุวกาชาด หลักสูตรเบื้องต้น ประจำปีงบประมาณ 2569 โดยเชิญวิทยากรจากภายนอกมาเป็นวิทยากร วันที่ 5-6 กุมภาพันธ์ 2569

1.3) ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม ส่งเสริมการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยและปลูกฝังหน้าที่พลเมืองเพื่อสร้างความตระหนักและมีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

1.4) อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องหน้าที่พลเมืองที่ดีและประชาธิปไตยในสังคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 ในห้วงเดือนกุมภาพันธ์ 2569 โดยมีเป้าหมาย 200 คน

ด้านที่ 3 ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 การป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กตกหล่น เด็กออกกลางคันให้เป็นศูนย์ (Zero Dropout)

1. ผลการดำเนินงาน

1) การจัดให้มีระบบช่วยเหลือ ติดตามเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่นและออกกลางคันให้มีโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย

สกร.ระดับอำเภอพรรณานิคมได้ดำเนินการผ่านนโยบาย "Thailand Zero Dropout" โดยบูรณาการ 4 มาตรการหลัก: **ค้นหา-ช่วยเหลือ-ส่งต่อ-ดูแล** ใช้แนวทาง "1 โรงเรียน 3 รูปแบบ" (ในระบบ, นอกระบบ, ตามอัธยาศัย) ผ่านความร่วมมือของทุกภาคส่วน ทั้งศธ. สพฐ. อปท. และกสศ. เพื่อนำเด็กกลับเข้าสู่การศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำ

2) การส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษาตกหล่น และออกกลางคันเพื่อเพิ่มโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

1) ใช้ฐานข้อมูลกลางและรายบุคคล (เช่น โครงการ "พาน้องกลับมาเรียน") เพื่อค้นหาเด็กที่หลุดออกจากระบบ

2) อปท. ทำงานร่วมกับชุมชนเพื่อสำรวจเด็กตกหล่นในทุกพื้นที่

3) การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่กลุ่มเปราะบางทางการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ ที่หลากหลาย

1) ปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่น ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (On-site, Hybrid, On-demand)

2) สนับสนุนกล่องความรู้ อุปกรณ์การเรียน และทุนการศึกษา

3) แก้ไขปัญหาความยากจนที่เป็นสาเหตุหลัก โดยร่วมมือกับภาคเอกชน

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 1 ส่งเสริมการเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

1. ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินการประเมินวิทยฐานะ โดยใช้ระบบการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่หลากหลาย

ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม มีข้าราชครู 1 คน มีสิทธิ์รับประเมินวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ จำนวน 1 คน คือนายปิยะ ดาบชัย คิดเป็นร้อยละ 100

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา

จุดเน้นที่ 2 แก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ควบคู่กับการพัฒนาทักษะและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

1. ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดดำเนินการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา ควบคู่กับการให้ความรู้ด้านการวางแผนและการสร้างวินัยด้านการเงินและการออม

สกร.ระดับอำเภอพรรณานิคมอบรมให้ความรู้กับบุคลากรในสังกัดด้านวางแผนการเงิน ลดรายจ่าย และการสร้างรายได้เสริม

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา
จุดเน้นที่ 3 ส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัยของครู
1. ผลการดำเนินงาน

การส่งเสริมสวัสดิการที่พักอาศัย เช่น การจัดที่พัก ปรับปรุง ซ่อมแซมบ้านพักครู ฯลฯ เพื่อสร้างปลอดภัยและขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาการลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน โดยปรับ ลด เลิก ควบ และบูรณาการโครงการกิจกรรมเท่าที่จำเป็น และให้มีการกำกับติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

แนวทางการดำเนินงานให้เกิดผลรูปธรรม ที่ สกร.ระดับอำเภอพรรณนานิคม ได้ดำเนินการดังนี้

ลด/เลิกภาระงาน:

1) ลดโครงการ/กิจกรรมการประกวดที่ไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพผู้เรียน และยกเลิกการรายงานที่ซ้ำซ้อน

2) เลิกหรือปรับลดโครงการที่ต้องจัดทำเอกสารจำนวนมาก หรือการเตรียมงานนิทรรศการ/การแสดงที่ใช้งบประมาณและเวลาสูง

3) ลดจำนวนการรายงานผลงานผ่านกระดาษ/ลายมือชื่อ โดยให้ใช้การรายงานผ่านระบบออนไลน์แทน

ปรับ/บูรณาการ:

1) บูรณาการโครงการที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกัน ให้ทำครั้งเดียวได้หลายงาน

2) ปรับลดโครงการที่ส่งผลให้ครู ศกร.ต้องนำนักศึกษาออกนอกพื้นที่บ่อยครั้ง

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา
จุดเน้นที่ 4 ลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน
1. ผลการดำเนินงาน

การลดภาระงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูผู้สอน โดยปรับ ลด เลิก ควบ และบูรณาการโครงการกิจกรรมเท่าที่จำเป็น และให้มีการกำกับติดตามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ด้านที่ 4 ด้านการส่งเสริมวิชาชีพและสวัสดิการครู และบุคลากรทางการศึกษา
จุดเน้นที่ 5 พัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา
1. ผลการดำเนินงาน

การเร่งรัดการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท เพื่อช่วยในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

1) การเร่งรัดการพัฒนาสมรรถนะทางด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท เพื่อช่วยในการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ

2) โครงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ICT เพื่อการเรียนรู้ เป้าหมาย ครูและบุคลากร สกร.ระดับอำเภอเต่างอย จำนวน 32 คน ร้อยละ 100 บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการมีความรู้ ความเข้าใจด้านการใช้เทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม และพร้อมนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนจริง ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำแนะนำหรือการสั่งการของผู้ตรวจ

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ 2569 จำนวน 4 นโยบาย 11 จุดเน้น ภายใต้แนวคิด “เรียนดี มีคุณธรรม” เพื่อให้หน่วยงานทางการศึกษาและสถานศึกษาในพื้นที่ ร่วมกันดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายการตรวจราชการไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ในวันนี้ กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาสลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณนานิคม สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสกลนคร พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการตามนโยบายการตรวจราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนด้วยหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยจัดกิจกรรม sweet heritage สืบสานตำนานขนมไทย (soft power) ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นตามบริบทผู้เรียนเพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่นและออกกลางคันเพื่อเพิ่มโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย รวมทั้งมีการพัฒนาระบบและข้อมูลการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทุกประเภท อาทิ learning T - map (แผนที่แหล่งเรียนรู้ชุมชน) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านออนไลน์และกิจกรรมบุ๊คแชร์ริ่ง (book sharing) ในรูปแบบอินโฟกราฟิก infographic ผ่านเว็บไซต์ SK library และผ่านเว็บไซต์ SK teacher รวมถึงการแก้ไขปัญหาหนี้สินครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมุ่งเน้นการลดภาระดอกเบี้ยปรับโครงสร้างหนี้และบริหารจัดการหนี้สินอย่างเป็นระบบ โดยมีคลินิกให้คำปรึกษาทางการเงินเคลื่อนที่ พร้อมทั้งดำเนินการพัฒนาสมรรถนะดิจิตอลและเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ AI ของครูและบุคลากรอย่างเป็นระบบ

สุดท้ายนี้กระผมขอขอบคุณ ดร.จรูญศักดิ์ พุดน้อย ที่ปรึกษาคณะกรรมการส่งเสริมการเรียนรู้ นางสาวปาริชาติ ไชยสถิต ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดสกลนคร นายกิตติพงษ์ พรหมทอง ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณนานิคม จังหวัดสกลนคร และคณะครูทุกท่าน พร้อมทั้งขอชื่นชมในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านเว็บไซต์ SK learning และเว็บไซต์ SK teacher ซึ่งตรงประเด็น จุดเน้นที่ 2 ด้านที่ 3 ด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียน

ภาคผนวก

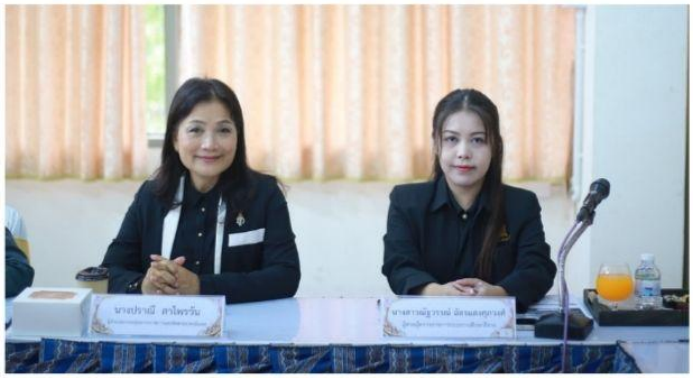
ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่ตรวจราชการ
และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (รอบที่ 1)
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 11
วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 09.00 - 12.00 น.
ณ วิทยาลัยเทคนิคนครพนม อำเภอเมืองนครพนม จังหวัดนครพนม

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่ตรวจราชการ
และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (รอบที่ 1)
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 11
วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 13.00 - 16.30 น.
ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่ตรวจราชการ
และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (รอบที่ 1)
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 11
วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 09.00 - 12.00 น.
ณ โรงเรียนดอนตาลวิทยา อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่ตรวจราชการ
และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (รอบที่ 1)
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 11
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 13.00 -16.30 น.
ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอพรรณานิคม อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

ภาพกิจกรรมการลงพื้นที่ตรวจราชการ
และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 (รอบที่ 1)
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ เขตตรวจราชการที่ 11
วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2569 เวลา 09.00 - 12.00 น.
ณ โรงเรียนพรรณาวุฒาจารย์ อำเภอพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร

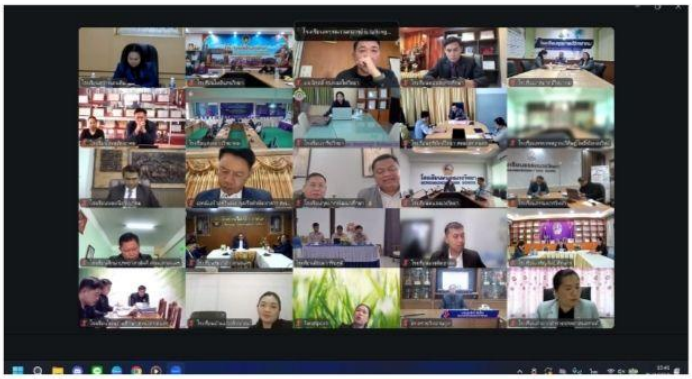

แบบสมุดตรวจราชการ

ลำดับที่ / วัน เดือน ปี	สถานที่และงาน/โครงการที่ตรวจ คำแนะนำหรือการสั่งการของผู้ตรวจ	การดำเนินการของผู้รับตรวจ
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘	ด้วยข้าพเจ้า นายนิยม ไผ่โสภา ได้รับมอบหมายจากกระทรวงศึกษาธิการ ให้กำหนดนโยบายการตรวจราชการและติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๕ ด้าน ๑๗ จุดเน้นการตรวจราชการ ภายใต้แนวคิด "เปี่ยมดี มีคุณธรรม" เพื่อให้หน่วยงานการศึกษา และสถานศึกษา ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายการตรวจราชการไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ในครั้งนี้ กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาสลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีอาตุพนม ผู้บริหาร คณาจารย์ และบุคลากร วิทยาลัยเทคโนโลยีอาตุพนม มีการเยี่ยมชมบ้านนักเรียน นักศึกษา ช่วยเหลือ ผู้ปกครอง มีการเยี่ยมบ้านเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญหาเด็กออกกลางคัน วิทยาลัยมีการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ช่วยในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการการศึกษา ให้เกิดประสิทธิภาพ สุดท้ายนี้ ผม ขอชื่นชมวิทยาลัยเทคโนโลยีอาตุพนม ที่ได้ความสำคัญ ต่อการจัดการเรียนการสอน รวมทั้ง ดูแลนักศึกษาอย่างทั่วถึง หากได้วิทยาลัยแห่งนี้ ไม่มีผู้เรียนที่ออกกลางคัน และขอขอบคุณ ผู้บริหารวิทยาลัยเทคโนโลยีอาตุพนม (นายปิยภาส สุมนารถ) ผู้จัดการวิทยาลัยเทคโนโลยีอาตุพนม (นายพีรเชฐ สุมนารถ) และคณะครู ที่ทุ่มเทและเสียสละ ในการบริหารจัดการการศึกษา ในครั้งนี้ ขอขอบคุณ ความร่วมมือจากสถานประกอบการ ในผู้เรียน เปี่ยมดี มีงานทำ เปี่ยมดี มีคุณธรรม	

(นายนิยม ไผ่โสภา)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

19

ลำดับที่ / วัน/เดือน/ปี	สถานที่และงาน/โครงการที่ตรวจ / คำแนะนำหรือการสั่งการของผู้ตรวจ	การดำเนินการของผู้รับตรวจ
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙		

ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ จำนวน ๕ ด้าน ๑๗ นโยบาย การตรวจราชการครั้งนี้ ได้แนวคิด "เรียนดี มีคุณธรรม" เพื่อให้สถานศึกษา และสถานศึกษา ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายการตรวจราชการไปสู่การปฏิบัติ อย่างมีประสิทธิภาพ

ในส่วนนี้ กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาสเข้าตรวจราชการ ณ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น และสำนักโรงเรียนมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ และการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับผู้เรียน SMT และ IEP มีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาโดยพิจารณาความต้องการเป็นรายกรณี เพื่อการดูแลช่วยเหลือ และส่งเสริมศักยภาพผู้เรียนรายบุคคล ระบบหรือแนว Coaching 360° โรงเรียนมัธยมศึกษา มีรูปแบบหลักอาทิ THAIVERSE CHRONICLES Model การใช้การเรียน "ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต" เช่น "ลายธงสยามที่ยังต้องใส่" รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาครูอาจารย์ ผ่านนวัตกรรม PA-Buddy Clinic & Digital Studio Model และมีแผนการเรียนที่หลากหลาย

สุดท้ายนี้ ผม ขอชื่นชม การทำงาน และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการส่งเสริม และสนับสนุนอย่างเหมาะสมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ตามศักยภาพของตน ขอขอบคุณ คณะผู้บริหาร ผู้ดำเนินการ คณะครู และบุคลากรทุกท่าน ที่ร่วมขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาในครั้งนี้ ด้วยการมุ่งมั่น อันใด ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(นายนิยม ไผ่โสภา)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

แบบสมุดตรวจราชการ

ลำดับที่ / วัน เดือน ปี	สถานที่และงาน/โครงการที่ตรวจ / คำแนะนำหรือการสั่งการของผู้ตรวจ	การดำเนินการของผู้รับการตรวจ
๒๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘	ด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการอาชีวศึกษา และติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๕ ด้าน ๑๑ ตัวชี้วัด การตรวจราชการ ภายใต้หัวข้อ "เปิดมิติ พัฒนาการ" เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษา และจัดการศึกษา ที่มีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการอาชีว ศึกษาไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ฉับไวสู่ภาคธุรกิจ ในวันนี้ กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาส ลงพื้นที่ตรวจราชการฯ จังหวัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัด สถานศึกษา ขับเคลื่อนนโยบายการแก้ไขปัญหาเด็กและการยุบการศึกษา และเด็กจากครอบครัวให้กลายเป็นกำลังคน โดยใช้กระบวนการ ดำเนินงาน 5W1H ขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างงาน สร้างอาชีพในสถานศึกษา (๗ โรงเรียน ๑ สถานที่) โดยใช้เครื่องมือร่วมพัฒนาเป็นฐาน ด้วย รูปแบบ "MUK SMART+ model" เพื่อพัฒนาการทำงาน ให้เกิดประโยชน์ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด สุดท้ายนี้ ผมขอบคุณทุกท่าน ทุกหน่วยงานร่วม การพัฒนางานในครั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนการศึกษา ไทยในพื้นที่ต่อไป ขอให้ทุกท่านมีสุขภาพ แข็งแรงและ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน (นายนิยม ไผ่โสภา) ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ	

3

วัน เดือน ปี

ข้อ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ความเห็นและข้อเสนอแนะ
ของงาน/ตำแหน่งผู้ตรวจ

ได้ลัดกาชอย่างไร
ลงชื่อ ตำแหน่ง
ผู้ส่งหนังสือ วัน เดือน ปี

ด้วยผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ จำนวน ๕ ด้าน ๑๑ นโยบายการตรวจราชการ ภายใต้แนวคิด "เปี่ยมดี มีคุณธรรม" เพื่อใช้ขับเคลื่อนงานการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาในพื้นที่ ร่วมกันขับเคลื่อนนโยบายการตรวจราชการ ไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ในครั้งนี้ กระผม ดร.นิยม ไม่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาสลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ โรงเรียนนครราชสีมาราชูทิศ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร นครพนม โรงเรียนได้ขับเคลื่อนโดยส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา & สมรรถนะหลัก โดยใช้หลักการ "Individual Learning Path" โดยให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและสนใจ มีการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มีการสร้างนวัตกรรม PHANNA Multi-Skilling Sandbox เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัด ๑ อาชีพเด่น (เพชรน้ำหนึ่ง) + ๑ อาชีพอาสา รวมทั้งสร้าง PHANNA Zero Dropout Canvas : แผนที่ความคุ้มครองเพื่อเด็กเปราะบาง ที่ใช้เส้นสายเชื่อมโยง ๓ ด้าน คือ ปากท้อง (ทุน) สุขภาพจิต (ฟื้นใจคน) และ ทักษะชีวิต (อาชีพ) รวมทั้งส่งเสริมอุดมการณ์ความรู้ด้านการเงินแก่ครู ผ่านระบบ e-learning หลักสูตร OBEC - Money Coach เพื่อดูแลครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกท่าน และผู้เรียน ฉลาดการเงินทุกมิติ

สุดท้ายนี้ ผมขอชื่นชม ยินดี แด่ผู้อำนวยการโรงเรียนมหาวชิราวุธ และคณะครูทุกท่าน ที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้บูรณาการร่วมกับโรงเรียนสังโฆนิกาศึกษา และโรงเรียนในเครือข่าย ในการลงฟังเรียนรู้ซึ่งในส่วนของการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและอุปสรรค และแนวทางการจัดการรูปแบบแนวปฏิบัติที่ดี (Best Practice) เพื่อพัฒนาครูและผู้เรียน ไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอน การทำงาน และความรู้ที่ยั่งยืน

(นายนิยม ไม่โสภา)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

Date Month Year

วัน/เดือน/ปี	สันนิษฐานการตรวจราชการ	หมายเหตุ
๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗	ด้วยรู้สึกมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดนโยบายการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ จำนวน ๕ นโยบาย ๑๗ จุดเน้น ภายใต้แนวคิด "เรียนดี มีคุณธรรม" เพื่อให้หน่วยงานการศึกษา และสถานศึกษาในพื้นที่ ร่วมกันดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายการตรวจราชการไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในครั้งนี้ กระผม ดร.นิยม ไผ่โสภา ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีโอกาสลงพื้นที่ตรวจราชการ ณ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับตำบลพรรณานิคม สังกัดกรมส่งเสริมการเรียนรู้ จังหวัดสกลนคร พบว่า ผลการศึกษาได้ดำเนินการตามนโยบายการตรวจราชการที่เกี่ยวข้อง อาทิ การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอัตลักษณ์ท้องถิ่นที่สอดคล้องกับนโยบายพื้นที่ โดยจัดกิจกรรม Sweet Heritage สืบสานตำนานขนมไทย (Soft Power) ส่งเสริมการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นตามบริบทผู้เรียน เพื่อรองรับเด็กและเยาวชนที่หลุดออกจากระบบการศึกษา ตกหล่น และออกกลางคันเพื่อเพิ่มโอกาสได้รับการศึกษาขั้นในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย รวมทั้งมีการพัฒนาระบบ และข้อมูลการจัดการศึกษาที่ยืดหยุ่นทุกประเภท อาทิ Learning T- Map (แผนที่แหล่งเรียนรู้ชุมชน) กิจกรรมส่งเสริมการอ่านออนไลน์ และกิจกรรมบุ๊คแชร์ริ่ง (Book Sharing) ในรูปแบบดิจิทัลกราฟิก (Infographic) ผ่านเว็บไซต์ SK-Library และผ่านเว็บไซต์ SK-Teacher รวมถึงการเก็บข้อมูลการศึกษาขั้นสูง และบูรณาการหน่วยการศึกษา โดยมุ่งเน้นการลดภาระออกขั้นปฏิบัติการสถานที่ และปรับการจัดการเรียนรู้เป็นระบบ โดยมีคลินิกให้คำปรึกษาหารือการเรียนเสริมพื้น พร้อมทั้งดำเนินการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัล และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ของครู และบุคลากรอย่างเป็นระบบ สุดท้ายนี้ ผม ขอขอบคุณ ดร.จุฬาศักดิ์ พุดน้อย ศึกษาธิการจังหวัดสกลนคร และคณะ ที่ให้การต้อนรับ และนำชมการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับตำบลพรรณานิคม จังหวัดสกลนคร และคณะครูทุกท่าน พร้อมทั้งขอชื่นชมในการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาออนไลน์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา ผ่านเว็บไซต์ SK-Library และเว็บไซต์ SK-Teacher ซึ่งตรงประเด็น ทุกขั้นตอน ทั้งการจัดโอกาส และความเสมอภาคทางการศึกษาของผู้เรียน	

(นายนิยม ไผ่โสภา)
ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ

Y.S.W.

ผู้รายงานผลการตรวจราชการ และติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ รอบที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

นางปราณี สาไพรวัน
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจราชการ
และติดตามประเมินผล

นางสาวนิโลบล คำมุงคุณ
พนักงานจัดกรรมการศึกษา

นายยศกร กางทอง
พนักงานจ้างปฏิบัติงาน
กิจกรรมการศึกษา

กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล
สำนักงานศึกษาธิการภาค 11
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ